

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจน์ ภาคสุวรรณ, สมพงษ์ กาญจนผลิน และคณะ. หนังสือเรียนวิชาศิลปะศึกษา รายวิชา
ศ 101-ศ 102 ศิลปะกับชีวิต 1-2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,
2535.

_____. สมพงษ์ กาญจนผลิน และคณะ. หนังสือเรียนวิชาศิลปะศึกษา รายวิชา
ศ 203-ศ 204 ศิลปะกับชีวิต 3-4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,
2535.

กาญจนา कुमारิกษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2527. (อัดสำเนา)

กานดา พูลลาภทวี. การประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาครศาสตร์
อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,
2528.

จรัญ ค่ายัง. การวัดทักษะการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
กรมวิชาการ. (ม.ป.ป., อัดสำเนา)

จันทิมา พรหมรัชติกุล. เครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยและทักษะพิสัยวิชา
ภาษาไทย. วารสารการวัดผลการศึกษา 5 (มกราคม-เมษายน 2527):
38-61.

จันทง พรายเข้มแจ. เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับการสอนซ่อมเสริม
(ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2529.

เฉลิม นาศิริกัญ และคณะ. หนังสือกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ศิลปะศึกษา ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ม.ป.ป.

- ขณะบตี พายบั้งแก้ว. พรรณษณะต่อหลักสูตรศึลปศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครุผู้สอนศึลปศึกษา ระดับชั้นประณมศึกษาปีที่ 6 ในรอรเงรเยนล้งกัศกรงเทพมทานคร. ปรรณญา นึพนธ์ การศึกษามหาบัณศึต มหาวึทยาไลยศรันศรันทรวึรฒ ประสานมิตร, 2532.
- ชวลิต ดาบแก้ว. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ศึลปศึกษา ชั้นประณมศึกษาปีที่ 5: กรงเทพมทานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- ชวลิต ดาบแก้ว , ดาววึภา ดาบแก้ว และสุดาวดี เหมทานนธ์. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย แบบฝึกหัดศึลปศึกษาตามรายจุดประสงค (ป. 02/5) ชั้นประณมศึกษาปีที่ 5. กรงเทพมทานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2530.
- โชคค เก่งเชตรกึจ. ความรู้ทั่วไปทางศึลป. กรงเทพมทานคร: เสริมวึทย์บรรณาคาร, (ม.ป.ป.)
- เทียนชัย เสาจินดารัตน์. สภาพและความต้องการของครุประจาชั้นในการสอนศึลปศึกษา ในรอรเงรเยนประณมศึกษาขนาดเล็ก ล้งกัศสำนักงาน การประณมศึกษาจ้งหวัด แม่ฮ่องสอน. วึทยานึพนธ์ ปรรณญามหาบัณศึต ภาควึชาศึลปศึกษา บัณศึตวึทยาไลย จุฬาลงกรมมหาวึทยาไลย, 2535.
- ไทยวัฒนาพานิช. พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ฉบับแก้ไขใหม่ พ.ศ. 2512. กรงเทพมทานคร: รอรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2512.
- ธีรยุทธี เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. การวัดและประเมินผลกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. ใน เอกสารประกอบการสอนชุตวึชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยที่ 8-15. มหาวึทยาไลยสุรชัทยัศรรมชึราช. กรงเทพมทานคร: รอรงพิมพ์ยูเเนเต็ศรัปรรคัศัน, 2527.
- ธำรง ชูทัฬ และคณะ. หนังสือชุตเสริมประสบการณั กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สลน. 5. กรงเทพมทานคร: สำนักพิมพ์พึลลึศเช็นเตอร, ม.ป.ป.

- ธารง ชูทัพ และคณะ. หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สลน.6.
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิสิทส์เซ็นเตอร์, ม.ป.ป.
- นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร. ศิลปศึกษากับครูประถม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตีรณสาร,
 2525.
- บรรจง บุญกาวิ. สภาพและปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
 ศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- บรรลือ กุลโชติ. การศึกษาเกณฑ์การตัดสินการประกวดศิลปะนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
 ศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- บริบูรณ์สุข บัญชรเทวกุล. เอกสารอ่านประกอบการศึกษาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ 551.
 กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
 2525. (อัสวีนา)
- บุษบา กาญจนวาริทิพย์. วิวัฒนาการของหลักสูตร และการสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา
ในประเทศไทย พุทธศักราช 2435 ถึง 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
 ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
 และหาปกเจริญผล, 2525.
- ประเทิน มหาจันทร์. ศิลปะในโรงเรียนประถม. กรุงเทพมหานคร: รจ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์,
 2531.
- ปรีชา เกาทอง. การวัดและประเมินผลทางศิลปกรรม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา
 ศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. (สวีนา)

ผดุง พรหมมูล. ศิลปะช่วยเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร. โลกศิลปะ (กรกฎาคม - กันยายน)

2527: 95-96.

เพียน ไชยศรี. การวัดผลงานภาคปฏิบัติ. วารสารวัดผลการศึกษา 23 (กันยายน -

ธันวาคม) 2519: 37-61.

พงษ์ประसार อัครศิลป์ และกลุ่มพัฒนาทางการศึกษา. หนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัด และ

แบบทดสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย สลน. 5.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสริมวิทย์บรรณาการ, 2535.

พิภพ บิดิ. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนศิลปศึกษาของครู

โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษาจังหวัด เขต

ศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,

2526.

_____. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2532.

ไพพรรจน์ รุจิระวิจักขณ์. การศึกษาความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาใน

โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท

อักษราพัฒนา จำกัด, 2532.

มัลลิกา นิตยาพร และคณะ. รายงานการวิจัยโครงการศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทาง

ที่จะปรับปรุง และส่งเสริมคุณภาพของการประถมศึกษา. 2525. (อัดสำเนา)

มาลียา กองสุข. ความคิดเห็นของครูศิลปะในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

มีนา คงสุริยะนาวิน. ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูจริงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการ และการใช้หลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ล้วน มายอด และคณะ. แบบเรียนครบวงจรตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ป.02. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ม.ป.ป.

เลิศ อานันท์นะ. จิตวิทยาที่พฤติกรรมการแสดงออกทางศิลปะเด็ก. ในสมพงษ์ ทินแจ่มใส (บรรณาธิการ), สรุปการจัดชุมนุมเชิงปฏิบัติการศิลปะเด็ก: ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ, หน้า 134-146. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2529.

———. ศิลปศึกษา ป.5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2527.

———. หลักการสอนศิลปศึกษา. ในเอกสารการสอนชุดวิชา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยที่ 1-7, หน้า 273-363. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราข. โรงพิมพ์ยูไนเต็ดปริตักชั่น, 2526 ก.

วัชรินทร์ วิฑิตติสัย. บทบาทของครูศิลปศึกษาในการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่. ใน มรุรา จึงอยู่สุข (บรรณาธิการ), ครูศิลป์ 1 เจริญวิทย์การพิมพ์, 2529.

วิทยา ชั้นประเสริฐ. ความต้องการการนิเทศการสอนของครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. ศิลปะเด็ก: ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ. วารสารวิจัยทางการศึกษา 17 (2530): 99-105.
- วิชาการ, กรม. ศูนย์พัฒนาหลักสูตร. ทำเนียบโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2535. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, 2535. (อัดสำเนา)
- วิเชียร เกตุสิงห์. การวัดผลการศึกษาและสถิติเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2520.
- วิเชียร เทียมเมือง. ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการทดลองใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับร่างครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2518). ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- วินัย พัฒนรัฐ และคณะ. แบบเรียนมาตรฐานฉบับพิเศษ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประสานมิตร, ม.ป.บ.
- วิรัตน์ พิษณุไพบูลย์. การวัดผลทางศิลปะศึกษา. กรุงเทพฯ: เอกสารสัมมนาศิลปะศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2516.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะศึกษา. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิมลอารต์, 2526.
- วิรุณ ตั้งเจริญ และวรรณรัตน์ อินอ่า. ศิลปะประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สารศึกษาการพิมพ์, 2515.
- วิไล ราวศรีวงษ์. ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

สมเกียรติ ปดิฐพร. การประเมินผลตามหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง 2533.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (ม.ป.ป.,
อัดสำเนา)

สวัสดิ์ ประทุมราช, สมเกียรติ ปดิฐพร และธเนศ ธนโชคทวีพร. หนังสือเรียนแบบ
เบ็ดเสร็จ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สลน. 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพ
มหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ม.ป.ป.

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. เอกสารการสอนชุดวิชา สติติวิจัย
และการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์
พาณิชย์, 2524.

สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม, การวัดทางจิตวิทยาและการศึกษา. กรุงเทพ
มหานคร: แพร์พิทยาอินเตอร์เนชันแนล จำกัด, 2518.

สุชาวดี สุภโทย: ศิลปะเด็ก: โลกทัศน์และจินตนาการ. มิตรครู, 26, 12 (15 กรกฎาคม
2527): 41-42.

สุดใจ ทศพร และโชคก่อก่งเขตรกิจ. หนังสือเรียนวิชาศิลปะศึกษา รายวิชา ศ 204.
ศิลปะกับชีวิต 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2535.

สุนันท์ สลโรสุม. การวัดผลภาคปฏิบัติ. วารสารวัดผลการศึกษา 31 (พฤษภาคม -
สิงหาคม) 2532: 65-76.

_____. การวัดและการประเมินผลการศึกษา ด้านทักษะพิสัยและด้านจิตพิสัย. กรุงเทพ
มหานคร: ฝ่ายทะเบียน-วัดผล โรงเรียนเทพศิรินทร์, 2530. (อัดสำเนา)

สุภาพ วาดเขียน และอรพินท์ โภชนดา. การประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพ
มหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. วิชาการ, กรม. คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ
มหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- . คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- . หนังสือเรียนศิลปศึกษา ศ 101-ศ 102 ศิลปะกับชีวิต 1-2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- . หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2530.
- . หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- ส.วาสนา ประवालพฤษย์. การสอบการปฏิบัติ. วารสารการวัดผลการศึกษา 6
(พฤษภาคม - สิงหาคม 2527): 1-11.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย และคณะ. หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบฉบับปรับปรุงใหม่ 2533 สอน. 5.
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521, 2529.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. การวัดด้านปฏิบัติ (Measurement of Performance).
วารสารวิจัยทางการศึกษา 17 (มกราคม - มีนาคม) 2530: 97-124.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. "การวัดและประเมินผลทางการศึกษา". ใน เอกสารสรุปการ
อภิปรายเรื่อง บนเส้นทางพัฒนาศิลปศึกษา, หน้า 44-56. กรุงเทพฯ
มหานคร: ศูนย์การพิมพ์วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี, 2530.
- สมโภชน์ ทองแดง. อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2536.

สุรศักดิ์ ดาบบาลา. "การสอนศิลปศึกษาในอเมริกา," สารพัฒนาหลักสูตร. อันดับที่ 73
เมษายน 2531.

สุลักษณ์ ศรีบุรี. การวัดและประเมินผลทางศิลปศึกษา. ใน เอกสารสรุปการอภิปรายเรื่อง
บนเส้นทางการพัฒนาศิลปศึกษา. หน้า 57-62. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การ
พิมพ์วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี, 2530.

สุวิมล เขี้ยวแก้ว. การสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา. บัดดาณี: ภาควิชาวิทยาศาสตร์
ทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2527.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และ เอนกกุล กรี่แสง. หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา พิมพ์
ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2522.

ยุพา ประถมภักดิ์ และคณะ. สภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครู
ผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดราชบุรี. ใน ผลงานวิจัยทางการศึกษา เล่ม 1. หน้า 52-56. กรุงเทพ
มหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2526.

อนันต์ ศรีโรสภา. การวัดและการประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

_____. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2525.

อัครศิลป์ อัยยาคมวิทยา และชเนศ ชนโชคทวีพร. ความรู้พื้นฐานกิจกรรมและการวัดผล
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ฉบับสมบูรณ์เนื้อหาเฉพาะวิชา) ศิลปศึกษา ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ม.ป.ป.

อารีย์ สุทธิพันธ์ และคณะ. ศิลปศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สารศึกษาการพิมพ์, 2515.

อารี สุทธิพันธุ์ และวิรุณ ตั้งเจริญ. กิจกรรมสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มิติ, 2528.

อานาจ เย็นสบาย. ศิลปวิจารณ์. กรุงเทพมหานคร: แสงศิลป์การพิมพ์, 2532.

ภาษาต่างประเทศ

- Carin, Arthur and Sund, Robert B. Teaching science through Discovery. Columbus Ohio: Charles E. Merrill Books, Inc., 1964.
- Chase, Clinton I. Measurement for education evaluation. Reading, Massachsets: Addison-Wesley Publishing Company, Inc. 1978.
- Conrad, George. The process of art education in the elementary school. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc. 1964.
- D. Cecil Clark. Edited by D. Jack Davis. Behavioral emphasis in art education. Reston, Virginia: National Art Education Association 1916 Association Drine, 1978.
- De Francesco, Italo Luther. Art education: Its means and ends. New York: Harper, 1958.
- Eble, Robert L., Measuring educational achievement. Englewood, Ciffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1965.
- Eisner, E.W. Educating artistic vision. New York: Macillan Publishing Co., 1972.
- Gronlund Norman E. Measurement and evaluation in teaching. New York: Macmillan Publishing Co. Inc. 1976.

- Hooten, Nancy Terry. Aesthetic judgment of elementary classroom teachers, Quality of student art, Selected teacher characteristics: A study of relationship. Doctoral dissertation, University of South Carolina, 1985. Dissertation Abstracts International. 46 (1986): 2895-2896 A.
- Liu, Feng-Jung. A description, analysis, and evaluation of selected measurement instruments in art education with recommendations for test construction and use in schools in Taiwan, R.O.C., and U.S.A. (China). Doctoral dissertation, University of Illinois at Urbana-Champaign, 1990. Dissertation Abstracts International. 51 (1991): 3999 A.
- Lowenfeld, V and Britain, W. Creative and mental growth. (7th ed) New York: Macmillan Publishing Company, 1987.
- Lowenfeld, Viktor. Creative and mental growth. (3th ED) New York: The Macmillan Company, 1957.
- Lowenfeld, Viktor and Brittain, W. Lambert. Creative and mental growth. London: The Macmillan Company, 1970.
- Mehrens, Willam A; and Lehman, Irvin J. Measurement and evaluation: In education and psychology. 2nd ed. New York Hdt, Rinehart and Winston, 1978.

- Necci, Catherine. Evaluating student writing in art education:
Intermediate level. Masteral Thesis, University of Wisconsin-
Milwaukee, 1988. Resources in Education. 24 (1989):
Abstracts No.301577.
- Ober, Richard L., Bentley, Ernest L. and Miller Edith. Systematic
observation of teaching and interaction gnanlysis instruc-
tional strategy approach. New Jersey: Prentice-Hall Inc.,
1971.
- R.J. Whittaker. The assessment of practical work. Edited by H.G.
Macintosh, Teachnique and problems of assessment, 83-100.
London: Edward Arnold (Publishers) Ltd, 1974.
- Tyler, Leona., Test and measurements, 2nd ed. Eaglewood Cliffs,
New Jersy: Prentice-Hall, 1971.
- Walters, Joan Shirley. Three case studies to examine factors which
influence effective implementation of an elementary art
curriculum in manitoba schools. Doctoral dissertation,
University of Oregon, 1987. Dissertation Abstracts Inter-
national. 48 (1988): 2792 A.

ภาคผนวก ก.

- คำอธิบายหลักสูตรวิชาศิลปศึกษา ระดับชั้น ป.5 หน่วยการเรียนรู้ภาษาพระบายสี
- ตารางที่ 1 คำอธิบายหลักสูตรที่มีลักษณะ เป็นความเรียงและรายชื่อ
- ตารางที่ 2 เนื้อหาหน่วยย่อยที่วิเคราะห์ได้จากโครงสร้างเนื้อหา และกิจกรรมใน
อธิบายหลักสูตร
- ตารางที่ 3 พฤติกรรมที่คาดหวังที่วิเคราะห์ได้จากจุดประสงค์ในคำอธิบายหลักสูตร
- จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยใน ป.02 ชั้น ป.5
- ตารางที่ 4 พฤติกรรมที่คาดหวังที่วิเคราะห์ได้จากจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะ
สมรรถภาพข้อที่ 2 และข้อที่ 3
- การนํารายการพฤติกรรมที่คาดหวังจากจุดประสงค์ทั้ง 2 จุดประสงค์มาพิจารณาความ
ซ้ำซ้อน
- ตารางที่ 5 รายการพฤติกรรมที่คาดหวังในกรอบโครงสร้างของการประเมินแต่ละด้าน
ทั้ง 4 ด้าน
- สรุปการจัดแบ่งกลุ่มพฤติกรรมตามกรอบโครงสร้างแต่ละด้านและ เรียงลำดับพฤติกรรม
จากพื้นฐานสู่พฤติกรรมที่ซ้ำซ้อน
- ตารางที่ 6 กรอบโครงสร้างของเนื้อหาความรู้และหัวข้อย่อยของเนื้อหาที่วิเคราะห์ได้
จากรายการพฤติกรรมในกรอบโครงสร้างแต่ละด้านของการประเมิน
- ตารางที่ 7 จำนวนข้อกระทงย่อยของเครื่องมือในการประเมินแต่ละชนิด จำนวนตาม
รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน กรอบเนื้อหาความรู้ หัวข้อย่อย
ของเนื้อหา และรายการพฤติกรรมในแต่ละด้าน

คำอธิบายหลักสูตรวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (ศึกษาธิการ, กระทรวง, วิชาการ, กรม 2534: 69) มีดังนี้

สังเกตธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล อภิปรายผลจากการสังเกตที่ทำให้เกิดความชื่นชมธรรมชาติ ชื่นชมความงาม ความประณีตของศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล นำผลจากการสังเกตไปใช้ถ่ายทอดความรู้ให้เป็นศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ

ฝึกแสดงออกโดยใช้เส้น รูปทรง สีแสงเงา ทดลองด้วยสีและเทคนิคต่าง ๆ ให้เป็นรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล ด้วยการออกแบบโดยใช้จินตนาการและประสบการณ์ อภิปรายผลของการปฏิบัติ และความรู้สึที่เกิดขึ้นจากการวาดภาพพระบายสีจากธรรมชาติ ศิลปะของไทย ท้องถิ่น และศิลปะสากล ฝึกวิพากษ์วิจารณ์ผลงาน ยอมรับ ให้กำลังใจ ชี้ข้อบกพร่อง

เพื่อให้เห็นคุณค่าของความงามของธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น ศิลปะสากล เกิดความรู้สึกรื่นเริงในความงามของธรรมชาติและภาคภูมิใจในความประณีต ความสวยงาม ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น เห็นความแตกต่างของศิลปะไทย ศิลปะสากล สามารถคิดและแสดงความรู้สึกจากการรับรู้ในความงาม ความประณีต ความเพลิดเพลิน ชื่นชมและภูมิใจในศิลปะไทย ยอมรับคำติชมและแก้ไขข้อบกพร่อง

ตารางที่ 1 คำอธิบายหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นความเรียงและรายชื่อ

ความเรียงจากหลักสูตร	รายชื่อ
<p><u>กิจกรรมทั่วไป</u></p> <p>สังเกตธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล อภิปรายผลจากการสังเกตที่ทำให้เกิดความชื่นชมธรรมชาติ</p>	<p><u>กิจกรรมทั่วไป</u></p> <p>1. สังเกตธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล</p> <p>2. อภิปรายผลจากการสังเกตที่ทำให้เกิด</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความเรียงจากหลักสูตร	รายชื่อ
<p>ชื่นชมความงาม ความประณีตของศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล นำผลจากการสังเกตไปใช้ถ่ายทอดความรู้สึกให้เป็นศิลปะรูปแบบต่าง ๆ</p>	<p>ความชื่นชมธรรมชาติ ชื่นชมความงาม ความประณีตของศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล</p> <p>3. นำผลจากการสังเกตไปใช้ถ่ายทอดความรู้สึกให้เป็นศิลปะรูปแบบต่าง ๆ</p>
<p><u>โครงสร้างเนื้อหา</u></p> <p>ฝึกแสดงออกโดยใช้เส้น รูปทรง แสง เงา ทดลองด้วยสีและเทคนิคต่าง ๆ ให้เป็นรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล ด้วยการออกแบบโดยการใช้จ่ายจินตนาการ และประสบการณ์ อภิปรายผลของการปฏิบัติและความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการวาดภาพระบายสีจากธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล ฝึกวิพากษ์วิจารณ์ผลงานยอมรับ ให้กำลังใจ ชี้ข้อบกพร่อง</p>	<p><u>โครงสร้างเนื้อหา</u></p> <p>1. การฝึกแสดงออกโดยใช้เส้น รูปทรง แสง เงา ให้เป็นรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล</p> <p>2. การทดลองด้วยสีและเทคนิคต่าง ๆ ให้เป็นรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล</p> <p>3. การใช้จ่ายจินตนาการ และประสบการณ์ในการออกแบบภาพวาดระบายสีเป็นรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่นและศิลปะสากล</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความเรียงจากหลักสูตร	รายชื่อ
<p><u>จุดประสงค์</u></p> <p>เพื่อให้เห็นคุณค่าความงามของธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น ศิลปะสากล เกิดความรู้สึก ความชื่นชมในความงามของ ธรรมชาติ และภาคภูมิใจในความประณีต ความสวยงาม ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น เห็นความแตกต่างของศิลปะไทย ศิลปะ สากล สามารถคิดและแสดงความรู้สึกจาก การรับรู้ในความงาม ความประณีต ความ เพลิดเพลิน ชื่นชมและภูมิใจในศิลปะไทย ยอมรับคำติชม และแก้ไขข้อบกพร่อง</p>	<p>4. การอธิบายผลของการปฏิบัติ และความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการวาดภาพระบายสี จากธรรมชาติ ศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล</p> <p>5. การศึกษาวินิจฉัยวิจารณ์ผลงาน ยอมรับ ให้กำลังใจ ชี้ข้อบกพร่อง</p> <p><u>จุดประสงค์</u></p> <p>1. เพื่อให้เห็นคุณค่าความงามของธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่นและศิลปะ สากล</p> <p>2. เพื่อให้เกิดความรู้สึก ความชื่นชมใน ความงามของธรรมชาติ และภาคภูมิใจ ในความประณีต ความสวยงามของ ศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น</p> <p>3. เพื่อให้เห็นความแตกต่างของศิลปะไทย กับศิลปะสากล</p> <p>4. เพื่อให้สามารถคิดและแสดงความรู้สึก จากการรับรู้ในความงาม ความประณีต ความเพลิดเพลินในการปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสี</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความเรียงจากหลักสูตร	รายชื่อ
	5. เพื่อให้เกิดความชื่นชมและภูมิใจในศิลปะไทย 6. เพื่อให้สามารถยอมรับคำติชมและแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน การเขียนภาพระบายสี

ตารางที่ 2 เนื้อหาหน่วยย่อยที่วิเคราะห์ได้จากโครงสร้างเนื้อหา และกิจกรรมในคำอธิบายหลักสูตร

โครงสร้างเนื้อหา	กิจกรรมทั่วไป	เนื้อหาหน่วยย่อย (เรียงลำดับการสอน ก่อน-หลัง)
1. การฝึกแสดงออกโดยใช้เส้น รูปทรง แสงเงาให้เป็นรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล	1. สังเกตธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น ศิลปะสากล 2. อภิปรายผลจากการสังเกตที่ทำให้เกิดความชื่นชม	1. เส้น 2. รูปกับพื้นหลัง 3. รูปร่างกับรูปทรง 4. แสงและสี 5. การทดลองสีและเทคนิคต่าง ๆ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

โครงสร้างเนื้อหา	กิจกรรมทั่วไป	เนื้อหาหน่วยย่อย (เรียงลำดับการสอน ก่อน-หลัง)
<p>2. การทดลองด้วยสี และเทคนิคต่าง ๆ ให้เป็นรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น ศิลปะสากล</p> <p>3. การใช้จินตนาการและประสบการณ์ในการออกแบบภาพวาดระบายสีเป็นรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล</p> <p>4. การอภิปรายผลของการปฏิบัติและความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการวาดภาพระบายสีจากธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล</p>	<p>ธรรมชาติ ชื่นชมความงาม ความประณีตของศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล</p> <p>3. นำผลจากการสังเกตไปใช้ถ่ายทอดความรู้สึกให้เป็นศิลปะรูปแบบต่าง ๆ</p>	<p>6. การออกแบบ</p> <p>7. การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ</p> <p>8. การเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทย และศิลปะท้องถิ่น</p> <p>9. การเขียนภาพรูปแบบศิลปะสากล</p> <p>10. การเขียนภาพจากประสบการณ์ และจินตนาการเป็นศิลปะรูปแบบต่าง ๆ</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

โครงสร้างเนื้อหา	กิจกรรมทั่วไป	เนื้อหาหน่วยย่อย (เรียงลำดับการสอน ก่อน-หลัง)
5. การฝึกวิพากษ์วิจารณ์ ผลงาน ยอมรับ ให้ กำลังใจ ชี้ข้อบกพร่อง		

ตารางที่ 3 พฤติกรรมที่คาดหวังที่วิเคราะห์ได้จากจุดประสงค์ในคำอธิบายหลักสูตร

จุดประสงค์ในคำอธิบายหลักสูตร	พฤติกรรมที่คาดหวัง
1. เพื่อให้เห็นคุณค่าความงามของ ธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากล	1. สามารถอธิบายคุณค่าของความงามของ ธรรมชาติศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และสากล
2. เพื่อให้เกิดความรู้สึกชื่นชมในความ งามของธรรมชาติและภาคภูมิใจใน ความประณีต ความสวยงาม ศิลปะ ของไทย ศิลปะท้องถิ่น	2. สามารถอธิบายความรู้สึกชื่นชมในความ งามของธรรมชาติได้ 3.*สามารถอธิบายความรู้สึกภาคภูมิใจใน ความประณีต ความสวยงามของศิลปะ ของไทย และศิลปะท้องถิ่นได้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จุดประสงค์ในคำอธิบายหลักสูตร	พฤติกรรมที่คาดหวัง
3. เพื่อให้เห็นความแตกต่างของศิลปะไทย ศิลปะสากล	4. สามารถอธิบายความแตกต่างของศิลปะ ไทยและศิลปะสากลได้
4. เพื่อให้สามารถคิด และแสดงความรู้สึก จากการรับรู้ในความงาม ความประณีต ความเพลิดเพลินในการปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสี	5. *สามารถอธิบายความรู้สึกจากการรับรู้ ในความงาม ความประณีตของศิลปะ ไทยได้ 6. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ได้อย่างเพลิดเพลิน
5. เพื่อให้เกิดความชื่นชม และภูมิใจใน ศิลปะไทย	7. *สามารถอธิบายความรู้สึกชื่นชมและ ภูมิใจในศิลปะไทยได้
6. เพื่อให้สามารถยอมรับคำติชม และ แก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสี	8. สามารถยอมรับคำติชม และแก้ไขข้อ บกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพ ระบายสีได้

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นพบว่า รายการพฤติกรรมที่คาดหวังมีความซ้ำซ้อนกันในบางรายการ คือ รายการที่ 3*, 5* และ 7* ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปลักษณะเด่นของพฤติกรรมดังกล่าว และสรุปผลการวิเคราะห์รายการพฤติกรรมที่คาดหวังได้ดังนี้

1. สามารถอธิบายคุณค่าความงามของธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากลได้
2. สามารถอธิบายความรู้สึกชื่นชม ทัศนวิสัยในความประณีต ความสวยงาม ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากลได้
3. สามารถอธิบายความแตกต่างของศิลปะไทยและศิลปะสากลได้
4. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้สีได้อย่างเพลิดเพลิน
5. สามารถยอมรับคำติชมและแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยใน ป.02 ชั้น ป.5 มีดังต่อไปนี้

การพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม

1. อธิบายผลที่จะเกิดจากการกระทำต่าง ๆ ในแง่ของจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม
2. วิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับจริยธรรม คุณธรรมและค่านิยม
3. เสนอแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม
4. นำจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
5. แนะนำผู้อื่นให้แก้ไขพฤติกรรมและการปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรม คุณธรรมและค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง
6. แนะนำชักชวนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม และชื่นชมยินดีต่อผู้มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม

การปฏิบัติงานศิลปศึกษา พลศึกษา และดนตรี-นาฏศิลป์

7. อธิบายหลักการ และวิธีการปฏิบัติงานที่จะนำไปใช้ในการทำงานที่กำหนดให้
8. วิเคราะห์ผลงานหรือการแสดง ตามหลักการ เกี่ยวกับผลงานหรือการแสดงที่

กำหนด

9. วางแผนการปฏิบัติงานจากที่กำหนด
10. ปฏิบัติงานที่กำหนดอย่างคล่องแคล่ว
11. ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตนเองและผู้อื่น
12. ใช้จินตนาการในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม
13. ปฏิบัติงานอยู่เสมอ และแนะนำผู้อื่นปฏิบัติงานด้วย
14. ปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบ สนุกสนาน และชื่นชมผู้มีผลงานดีเด่น
15. นำผลงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ ตามแผนและสอดคล้อง

กับจุดประสงค์

คุณลักษณะที่ต้องการเน้น

16. หาคำความรู้เพื่อปรับปรุงการทำงานอย่างสม่ำเสมอ
17. ยินดีแบ่งปัน ช่วยเหลือ และทำประโยชน์แก่ผู้อื่น
18. ใช้กระบวนการกลุ่มในการตัดสินใจและดำเนินงาน
19. รู้จักใช้ความรู้และคำแนะนำต่าง ๆ แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
20. ขยายความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ศิลปะ และวัฒนธรรมไปยังผู้อื่น
21. แนะนำและช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม ศิลปะ และวัฒนธรรมตาม

ระเบียบและข้อกำหนด

การปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์

22. มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา เรื่องราวของกิจกรรม และเสนอแนะการนำ

กิจกรรมไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

23. ช่วยเหลือหรือแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติกิจกรรม และชื่นชมยินดีต่อผู้ปฏิบัติได้สำเร็จ
24. ปฏิบัติกิจกรรมโดยการวางแผนและกำหนดขั้นตอนด้วยตนเอง

25. พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

26. ช่วยเหลือหรือแนะนำผู้อื่นให้ทำงานและปฏิบัติตามค่านิยม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คติพจน์ ฯลฯ และชื่นชมต่อผู้ปฏิบัติได้สำเร็จ

(ศึกษาศิการ, กระทรวง, วิชาการ กรม 2534: 139-140)

ตารางที่ 4 พฤติกรรมที่คาดหวังที่วิเคราะห์ได้จากจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะสมรรถภาพ
ข้อที่ 2 และข้อที่ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่ม สสน. ใน ป.02 ชั้น ป.5	พฤติกรรมที่คาดหวัง
<p><u>การปฏิบัติงานศิลปะศึกษา พลศึกษา และดนตรี-นาฏศิลป์</u></p> <p>1. อธิบายหลักการและวิธีการปฏิบัติงานที่จะนำไปใช้ในการทำงานที่กำหนดให้</p>	<p>1. สามารถอธิบายหลักการและวิธีการที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ได้</p>
<p>2. วิเคราะห์ผลงานหรือการแสดงตามหลักการเกี่ยวกับผลงานหรือการแสดงที่กำหนด</p>	<p>2. สามารถวิเคราะห์ผลงานภาพเขียนระบายสีตามหลักการเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้</p>
<p>3. วางแผนการปฏิบัติงานจากงานที่กำหนด</p>	<p>3. สามารถวางแผนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่ม สสน. ใน ป.02 ชั้น ป.5	พฤติกรรมที่คาดหวัง
4. ปฏิบัติงานที่กำหนดอย่างคล่องแคล่ว	4. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้อย่างคล่องแคล่ว
5. ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตนเองและผู้อื่น	5. สามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของตนเอง และผู้อื่นได้
6. ใช้จินตนาการในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	6. สามารถเขียนภาพระบายสี ถ่ายทอดประสบการณ์ จินตนาการได้อย่างเหมาะสม
7. ปฏิบัติงานอยู่เสมอ และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติงานด้วย	7. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีอยู่เสมอ และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติงานได้ด้วย
8. ปฏิบัติงานด้วยความชื่นชม สนุกสนาน และชื่นชมผู้มีผลงานดีเด่น	8. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้ด้วยความชื่นชอบ สนุกสนาน เพลิดเพลิน 9. สามารถชื่นชมผู้มีผลงานการเขียนภาพระบายสีดีเด่น

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่ม สสน. ใน ป.02 ชั้น ป.5	พฤติกรรมที่คาดหวัง
9. นำผลงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไปใช้ใน โอกาสต่าง ๆ ตามแผนและสอดคล้อง กับจุดประสงค์	10. สามารถนำผลงานหรือวิธีการปฏิบัติงาน การเขียนภาพระบายสีไปใช้ได้ใน โอกาสต่าง ๆ ได้ตามแผนและ สอดคล้องกับจุดประสงค์
<u>คุณลักษณะที่ต้องการเน้น</u> 10. หาความรู้เพื่อปรับปรุงการทำงาน อย่างสม่ำเสมอ	11. สามารถศึกษาหาความรู้เพื่อปรับปรุง การทำงานการเขียนภาพระบายสี ได้อย่างสม่ำเสมอ
11. ยินดี แบ่งปัน ช่วยเหลือ และทำ ประโยชน์แก่ผู้อื่น	12. สามารถช่วยเหลือแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ และทำประโยชน์ในการปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสีให้แก่ผู้อื่นได้ด้วย ความยินดี
12. ใช้กระบวนการกลุ่มในการตัดสินใจ และดำเนินงาน	13. สามารถตัดสินใจและดำเนินการ เขียนภาพระบายสีด้วยกระบวนการ กลุ่มได้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่ม สสน. ใน ป.02 ชั้น ป.5	พฤติกรรมที่คาดหวัง
13. รู้จักใช้ความรู้และคำแนะนำต่าง ๆ แก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	14. สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสีด้วยความรู้และ คำแนะนำต่าง ๆ ได้เหมาะสม
14. ขยายความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่ง- แวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรมไปยัง ผู้อื่น	15. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพ ระบายสี แสดงความรู้เกี่ยวกับสิ่ง- แวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรมให้ผู้อื่น เข้าใจได้
15. แนะนำและช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติต่อ สิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรม ตาม ระเบียบและข้อกำหนด	16. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพ ระบายสี เพื่อแนะนำและช่วยเหลือ ผู้อื่นให้ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม ศิลปะ และวัฒนธรรม ตามระเบียบและข้อ กำหนดได้

การนารายการพฤติกรรมที่คาดหวังจากจุดประสงค์ทั้ง 2 จุดประสงค์มาพิจารณาความซับซ้อน

รายการพฤติกรรมที่คาดหวังจากจุดประสงค์ในคำอธิบายหลักสูตร

1. สามารถอธิบายคุณค่าความงามของธรรมชาติศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากลได้
2. สามารถอธิบายความรู้สึกชื่นชม ภาควิชาใจในความประณีต ความสวยงาม ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากลได้
3. สามารถอธิบายความแตกต่างของศิลปะไทย และศิลปะสากลได้
- 4.* สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้อย่างเพลิดเพลิน
- 5.* สามารถยอมรับคำติชมและแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้

รายการพฤติกรรมที่คาดหวังจากจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 ชั้น ป.5

1. สามารถอธิบายหลักการและวิธีการที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ได้
2. สามารถวิจารณ์ผลงานภาพเขียนระบายสี ตามหลักการเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้
3. สามารถวางแผนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้
4. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้อย่างคล่องแคล่ว
- 5.* สามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของตนเอง และผู้อื่นได้
6. สามารถเขียนภาพระบายสี ถ่ายทอดประสบการณ์ จินตนาการได้อย่างเหมาะสม
7. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีอยู่เสมอ และแนะนำผู้อื่นปฏิบัติงานได้ด้วย

- 8.* สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีด้วยความชื่นชอบ สนุกสนาน
เพลิดเพลิน
9. สามารถชื่นชมผู้มีผลงานการเขียนภาพระบายสีดีเด่น
10. สามารถนำผลงาน หรือวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีไปใช้
ในโอกาสต่าง ๆ ได้ตามแผนและสอดคล้องกับจุดประสงค์
11. สามารถศึกษาหาความรู้ เพื่อปรับปรุงการทำงานการเขียนภาพระบายสี
ได้อย่างสม่ำเสมอ
12. สามารถช่วยเหลือแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ และหาประโยชน์ในการปฏิบัติ
งานการเขียนภาพระบายสีให้แก่ผู้อื่นได้ด้วยความยินดี
13. สามารถตัดสินใจ และดำเนินงานการเขียนภาพระบายสีด้วยกระบวนการ
การกลุ่มได้
14. สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีด้วยความรู้
และคำแนะนำต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
15. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี แสดงความรู้เกี่ยวกับสิ่ง-
แวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรม ให้ผู้อื่นเข้าใจได้
16. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี เพื่อแนะนำและช่วยเหลือ
ผู้อื่นให้ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรม ตามระเบียบและข้อกำหนดได้

จากการพิจารณาพบว่า มีรายการพฤติกรรมที่ซ้ำซ้อนกันดังนี้ คือ

- ข้อ 4* จากจุดประสงค์ในคำอธิบายหลักสูตรซ้ำซ้อนกับข้อ 8* จาก
จุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02
- ข้อ 5* จากจุดประสงค์ในคำอธิบายหลักสูตรซ้ำซ้อนกับข้อ 5* จาก
จุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02

ผู้วิจัยได้สรุปรวมรายการพฤติกรรมที่ซ้ำซ้อนกันให้เป็นรายการเดียว จึง
เหลือพฤติกรรมจากจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 จำนวน 14 รายการ ดังนั้นรายการ
พฤติกรรมที่วิเคราะห์ได้จากจุดประสงค์ทั้ง 2 จุดประสงค์ จึงมีจำนวนทั้งหมด 19 รายการ

ได้แก่ พฤติกรรมที่คาดหวังจากจุดประสงค์ในคำอธิบายหลักสูตร จำนวน 5 รายการ และ
พฤติกรรมที่คาดหวังจากจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 จำนวน 14 รายการ

ตารางที่ 5 รายการพฤติกรรมที่คาดหวังในกรอบโครงสร้างของการประเมินแต่ละด้าน
ทั้ง 4 ด้าน

พฤติกรรม	กรอบโครงสร้างของ การประเมินแต่ละด้าน			
	ความรู้ความเข้าใจ	กระบวนการ	ผลงาน	ลักษณะนิสัย
<p><u>พฤติกรรมที่คาดหวังจากจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชา</u></p> <p>1. สามารถอธิบายคุณค่าความงามของธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากลได้</p>	/			
<p>2. สามารถอธิบายความรู้สึกรื่นรมและภูมิใจในความประณีต ความสวยงามของศิลปะของไทย และศิลปะท้องถิ่นได้</p>	/			/
<p>3. สามารถอธิบายความแตกต่างของศิลปะไทยและศิลปะสากลได้</p>	/			
<p>4. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้อย่าง เพลิดเพลิน สนุกสนาน</p>				/

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรม	กรอบโครงสร้างของ การประเมินแต่ละด้าน			
	ความรู้ความเข้าใจ	กระบวนการ	ผลงาน	ลักษณะนิสัย
5. สามารถยอมรับคำติชมและแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้		/		/
<u>พฤติกรรมที่คาดหวังจากจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่ม สสน.</u> ใน ป.02 ชั้น ป.5				
6. สามารถอธิบายหลักการและวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี รูปแบบธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น ศิลปะสากลได้	/			
7. สามารถวิจารณ์ผลงานภาพเขียนระบายสีด้วยหลักการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้	/			
8. สามารถวางแผนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้	/	/		
9. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้อย่างคล่องแคล่ว		/		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรม	กรอบโครงสร้างของ การประเมินแต่ละด้าน			
	ความรู้ความเข้าใจ	กระบวนการ	ผลงาน	ลักษณะนิสัย
10. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีถ่ายทอด ประสบการณ์ จินตนาการได้อย่างเหมาะสม			/	
11. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีอยู่เสมอและ แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติงานด้วย				/
12. สามารถชื่นชมผู้มีผลงานภาพเขียนระบายสีดีเด่น				/
13. สามารถนำผลงานหรือวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพ ระบายสีไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ ได้ตามแผนและ สอดคล้องกับจุดประสงค์		/		
14. สามารถศึกษาหาความรู้ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน การเขียนภาพระบายสีได้อย่างสม่ำเสมอ				/
15. สามารถช่วยเหลือ แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ และทำ ประโยชน์ในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ให้แก่ผู้อื่นได้ด้วยความยินดี				/

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรม	กรอบโครงสร้างของ การประเมินแต่ละด้าน			
	ความรู้ความเข้าใจ	กระบวนการ	ผลงาน	ลักษณะนิสัย
16. สามารถตัดสินใจและดำเนินงานการเขียนภาพระบายสีด้วยกระบวนการกลุ่มได้		/		/
17. สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีด้วยความรู้และคำแนะนำต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม		/		
18. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีแสดงความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรมให้ผู้อื่นเข้าใจได้			/	
19. สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี แนะนำและช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรม ตามระเบียบและข้อกำหนดได้			/	

สรุปการจัดแบ่งกลุ่มพฤติกรรมตามกรอบโครงสร้างแต่ละด้าน และเรียงลำดับพฤติกรรมจากพื้นฐานสู่พฤติกรรมที่ซับซ้อน

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

- 1.1 สามารถอธิบายคุณค่าความงามของธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากลได้
- 1.2 สามารถอธิบายความแตกต่างของศิลปะไทย และศิลปะสากลได้
- 1.3 สามารถอธิบายหลักการ และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากลได้
- 1.4 สามารถวางแผนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้
- 1.5 สามารถอธิบายความรู้สึกรื่นรมย์และภูมิใจในความประณีต ความสวยงามของศิลปะของไทย และศิลปะท้องถิ่นได้
- 1.6 สามารถวิจารณ์ผลงานภาพเขียนระบายสีด้วยหลักการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้

2. ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงาน

- 2.1 สามารถวางแผนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้
- 2.2 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้อย่างคล่องแคล่ว
- 2.3 สามารถยอมรับคำติชม และแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้
- 2.4 สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีด้วยความรู้และคำแนะนำต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- 2.5 สามารถตัดสินใจ และดำเนินการเขียนภาพระบายสีด้วยกระบวนการกลุ่มได้

2.6 สามารถนำผลงานหรือวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ ได้ตามแผนและสอดคล้องกับจุดประสงค์

3. ด้านผลงานภาพเขียนระบายสี

3.1 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีถ่ายทอดประสบการณ์จินตนาการได้อย่างเหมาะสม

3.2 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีแสดงความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรมให้ผู้อื่นเข้าใจได้

3.3 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี เพื่อแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรมตามระเบียบและข้อกำหนดให้

4. ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน

4.1 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้อย่างเพลิดเพลินสนุกสนาน

4.2 สามารถตัดสินใจและดำเนินการเขียนภาพระบายสีด้วยกระบวนการกลุ่มได้

4.3 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีอยู่เสมอ และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติงานด้วย

4.4 สามารถศึกษาหาความรู้ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้อย่างสม่ำเสมอ

4.5 สามารถช่วยเหลือ แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ และทำประโยชน์ในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีให้แก่ผู้อื่นได้ด้วยความยินดี

4.6 สามารถชื่นชมผู้มีผลงานภาพเขียนระบายสีดีเด่น

4.7 สามารถอธิบายความรู้ที่ชื่นชม และภูมิใจในความประณีต ความสวยงามของศิลปะของไทย และศิลปะท้องถิ่นได้

4.8 สามารถยอมรับคำติชม และแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้

ตารางที่ 6 กรอบโครงสร้างของเนื้อหาความรู้และหัวข้อย่อยของเนื้อหา

รายการพฤติกรรมใน กรอบโครงสร้าง แต่ละด้านของการประเมิน	กรอบโครงสร้าง ของเนื้อหาความรู้	หัวข้อย่อยของเนื้อหาในกรอบ โครงสร้างของเนื้อหาความรู้ แต่ละด้าน
<p>1. <u>ด้านความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน</u></p> <p>1.1 สามารถอธิบายคุณค่า ความงามของธรรม ชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่นและ ศิลปะสากลได้</p> <p>1.2 สามารถอธิบายความ แตกต่างของศิลปะ ของไทยและศิลปะ สากลได้</p> <p>1.3 สามารถอธิบาย หลักการและวิธีการ ปฏิบัติงานการเขียน ภาพระบายสีรูปแบบ ธรรมชาติ ศิลปะของ ไทย ศิลปะท้องถิ่น ศิลปะสากลได้</p>	<p>1. <u>ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการ เขียนภาพ ระบายสี</u></p> <p>2. <u>ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานการ เขียนภาพ ระบายสี</u></p> <p>3. <u>ความรู้พื้นฐาน ทางศิลปะด้าน อื่น ๆ ที่ควรรู้</u></p>	<p>1. <u>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการ เขียนภาพระบายสี</u></p> <p>1.1 ความหมายของการเขียน ภาพระบายสี</p> <p>1.2 ความสำคัญของการเขียน ภาพระบายสี</p> <p>1.3 วัตถุประสงค์ของการเขียน ภาพระบายสี</p> <p>1.4 วัสดุอุปกรณ์ทั่วไปในการเขียน ภาพระบายสี</p> <p>2. <u>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติ งานการเขียนภาพระบายสี</u></p> <p>2.1 <u>ความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสีตามขั้นตอน</u></p> <p>2.1.1 ขั้นตอนการร่างภาพ ก. อุปกรณ์ที่ใช้ใน</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมใน กรอบโครงสร้าง แต่ละด้านของการประเมิน	กรอบโครงสร้าง ของเนื้อหาความรู้	หัวข้อย่อยของเนื้อหาในกรอบ โครงสร้างของเนื้อหาความรู้ แต่ละด้าน
<p>1.4 สามารถวางแผน การปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสี รูปแบบต่าง ๆ ที่ กำหนดได้</p> <p>1.5 สามารถอธิบายความ รู้สึกชื่นชมและภูมิใจ ในความประณีต ความสวยงามของ ศิลปะไทยของไทย และศิลปะท้องถิ่นได้</p> <p>1.6 สามารถวิจารณ์ ผลงานภาคเขียน ระบายสีด้วยหลักการ เขียนภาพระบายสี รูปแบบต่าง ๆ ที่ กำหนดได้</p>		<p>การร่างภาพ</p> <p>ข. วิธีการร่างภาพ</p> <p>ค. เทคนิควิธีการ ใช้ดินสอในการ ร่างภาพหรือ เขียนภาพ</p> <p>2.1.2 ขั้นตอนการระบายสี</p> <p>ก. สี</p> <p>ข. วิธีการระบายสี</p> <p>ค. การใช้และเก็บ รักษาอุปกรณ์ใน การระบายสี ภาพหรือเขียนภ</p> <p>2.2 <u>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ</u> <u>หลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐาน</u> <u>และการเขียนภาพระบายสี</u> <u>รูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรม</u> <u>การฝึกปฏิบัติงานการเขียน</u> <u>ภาพระบายสี</u></p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมใน กรอบโครงสร้าง แต่ละด้านของการประเมิน	กรอบโครงสร้าง ของเนื้อหาความรู้	หัวข้อย่อยของเนื้อหาในกรอบ โครงสร้างของเนื้อหาความรู้ แต่ละด้าน
<p>2. <u>ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงาน</u></p> <p>2.1 สามารถวางแผนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้</p> <p>2.2 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้อย่างคล่องแคล่ว</p> <p>2.3 สามารถยอมรับคำติชมและแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้</p> <p>2.4 สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานการ</p>	<p>1. <u>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u></p> <p>2. <u>ความรู้พื้นฐานทางศิลปะด้านอื่น ๆ ที่ควรรู้</u></p>	<p>2.2.1 เส้น</p> <p>2.2.2 รูปกับพื้นหลัง</p> <p>2.2.3 รูปร่างกับรูปทรง</p> <p>2.2.4 การทดลองสีและเทคนิคต่าง ๆ</p> <p>2.2.5 แสงเงาและสี</p> <p>2.2.6 การออกแบบ</p> <p>2.2.7 การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ</p> <p>2.2.8 การเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทยศิลปะท้องถิ่น</p> <p>2.2.9 การเขียนภาพรูปแบบศิลปะสากล</p> <p>2.2.10 การเขียนภาพจากประสบการณ์และจินตนาการเป็นศิลปะรูปแบบต่าง ๆ</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมใน กรอบโครงสร้าง แต่ละด้านของการประเมิน	กรอบโครงสร้าง ของเนื้อหาความรู้	หัวข้อย่อยของเนื้อหาในกรอบ โครงสร้างของเนื้อหาความรู้ แต่ละด้าน
<p>เขียนภาพระบายสี ด้วยความรู้และคำ แนะนำต่าง ๆ อย่างเหมาะสม</p> <p>2.5 สามารถตัดสินใจและ ดำเนินงานการเขียน ภาพระบายสีด้วย กระบวนการกลุ่มได้</p> <p>2.6 สามารถนำผลงาน หรือวิธีการปฏิบัติงาน การเขียนภาพ ระบายสีไปใช้ใน โอกาสต่าง ๆ ได้ ตามแผนและสอดคล้อง กับจุดประสงค์</p>		<p>3. <u>ความรู้พื้นฐานทางศิลปะด้านอื่น ๆ ที่ควรรู้</u></p> <p>3.1 หลักการจัดภาพในการเขียน ภาพระบายสี</p> <p>3.2 ทฤษฎีสี</p> <p>3.3 การวิจารณ์ผลงานศิลปะ ภาพเขียนระบายสี</p> <p>3.4 การนำวิชาศิลปะศึกษา หน่วย การเขียนภาพระบายสีไป สัมพันธ์กับกลุ่มวิชาต่าง ๆ</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมใน กรอบโครงสร้าง แต่ละด้านของการประเมิน	กรอบโครงสร้าง ของเนื้อหาความรู้	หัวข้อย่อยของเนื้อหาในกรอบ โครงสร้างของเนื้อหาความรู้ แต่ละด้าน
<p>3. <u>ด้านผลงานภาพเขียน</u> <u>ระบายสี</u></p> <p>3.1 สามารถปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสี ถ่ายทอดประสบการณ์ จินตนาการได้อย่าง เหมาะสม</p> <p>3.2 สามารถปฏิบัติงาน การเขียนภาพ ระบายสีแสดงความรู้ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรม ให้ผู้อื่นเข้าใจได้</p> <p>3.3 สามารถปฏิบัติงาน การเขียนภาพระบายสี เพื่อแนะนำและ ช่วยเหลือผู้อื่นให้ ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรม ตามระเบียบและ ข้อกำหนดได้</p>	<p>1. <u>ความรู้พื้นฐาน</u> <u>เกี่ยวกับการ</u> <u>ปฏิบัติงานการ</u> <u>เขียนภาพ</u> <u>ระบายสี</u></p> <p>2. <u>ความรู้พื้นฐาน</u> <u>ทางศิลปะด้าน</u> <u>อื่น ๆ ที่ควรรู้</u></p>	

ตารางที่ 7 จำนวนข้อกระทงย่อยของเครื่องมือในการประเมินแต่ละชนิดจำแนกตามรายการ
ในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน กรอบเนื้อหาความรู้และหัวข้อ
ย่อยของเนื้อหา และรายการพฤติกรรมในแต่ละด้าน

รายการพฤติกรรมใน แต่ละด้านของ กรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้ หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการ ประเมินที่สำคัญและ จำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือ ในการประเมิน และข้อกระทงย่อย
<p>1. ด้านความรู้ความ เข้าใจในการปฏิบัติ งานการเขียนภาพ ระบายสี</p> <p><u>รายการพฤติกรรม</u></p> <p>1.1 สามารถอธิบาย คุณค่าความงามของ ธรรมชาติ ศิลปะ ของไทยศิลปะท้องถิ่น และศิลปะสากลได้</p> <p>1.2 สามารถอธิบาย ความแตกต่างของ ศิลปะไทยและศิลปะ สากลได้</p> <p>1.3 สามารถอธิบาย หลักการและวิธีการ</p>	<p>1. <u>ความรู้พื้นฐาน</u> <u>เกี่ยวกับการ</u> <u>เขียนภาพระบายสี</u></p> <p>1.1 ความหมายของ การเขียนภาพ ระบายสี</p> <p>1.2 ความสำคัญของ การเขียนภาพ ระบายสี</p> <p>1.3 จุดประสงค์ของ การเขียนภาพ ระบายสี</p>	<p>1. <u>ความรู้พื้นฐาน</u> <u>เกี่ยวกับการ</u> <u>เขียนภาพ</u> <u>ระบายสี</u></p>	<p>แบบทดสอบแบบ เลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ</p> <p>(5 ข้อ) ข้อ 1.1-1.5</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
<p>ปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบธรรมชาติ ศิลปะของไทย ศิลปะท้องถิ่น ศิลปะสากลได้</p> <p>1.4 สามารถวางแผนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้</p> <p>1.5 สามารถอธิบายความรู้สึกชื่นชมและภูมิใจในความประณีต ความสวยงามของศิลปะของไทยและศิลปะท้องถิ่นได้</p>	<p>1.4 วัสดุอุปกรณ์ทั่วไปในการเขียนภาพระบายสี</p> <p>2. <u>ความรู้พื้นฐาน</u> <u>เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u></p> <p>2.1 ความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามขั้นตอน</p> <p>2.1.1 ขั้นตอนการร่างภาพ</p> <p>ก. <u>อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ</u></p>	<p>2. <u>ความรู้พื้นฐาน</u> <u>เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u></p> <p>2.1 ความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามขั้นตอน</p>	<p>(29 ข้อ)</p> <p>ข้อ 1.6-1.34</p> <p>ข้อ 1.6-1.7</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและชื่อกระถงย่อย
1.6 สามารถวิจารณ์ผลงานภาพเขียนระบายสีด้วยหลักการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้	ข. วิธีการร่างภาพ ค. เทคนิควิธีการใช้ดินสอในการร่างภาพหรือเขียนภาพ 2.1.2 ขั้นตอนการระบายสี ก. สี ข. วิธีการระบายสี ค. การใช้สี อุปกรณ์ในการรักษาสีและการเก็บรักษา 2.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐานและการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรมการ	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน 2.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐานและการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรมการ	ชื่อ 1.8 ชื่อ 1.9 ชื่อ 1.10 ชื่อ 1.11 ชื่อ 1.12-1.16 ชื่อ 1.17-1.18

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
	<p>ฝึกปฏิบัติงานการเขียนระบายสี</p> <p>2.2.1 เส้น</p> <p>2.2.2 รูปกับพื้นหลัง</p> <p>2.2.3 รูปร่างและรูปทรง</p> <p>2.2.4 การทดลองสีและเทคนิคต่าง ๆ</p> <p>2.2.5 แสงเงาและสี</p> <p>2.2.6 การออกแบบ</p> <p>2.2.7 การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ</p> <p>2.2.8 การเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทยศิลปะท้องถิ่น</p>	<p>ฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</p>	<p>ข้อ 1.17-1.18</p> <p>ข้อ 1.19</p> <p>ข้อ 1.20-1.21</p> <p>ข้อ 1.22-1.23</p> <p>ข้อ 1.24-1.25</p> <p>ข้อ 1.26-1.27</p> <p>ข้อ 1.28-1.29</p> <p>ข้อ 1.30-1.31</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
	2.2.9 การเขียน ภาพรูปแบบ ศิลปะสากล 2.2.10 การเขียน ภาพจาก ประสบการณ์ และจินตนาการ เป็นศิลปะ รูปแบบ ต่าง ๆ		ข้อ 1.32 ข้อ 1.33-1.34
	3. <u>ความรู้พื้นฐาน</u> <u>ทางศิลปะด้าน</u> <u>อื่น ๆ ที่ควรรู้</u> 3.1 หลักการจัดภาพ ในการเขียน ภาพระบายสี 3.2 ทฤษฎีสี	3. <u>ความรู้พื้นฐาน</u> <u>ทางศิลปะด้าน</u> <u>อื่น ๆ ที่ควรรู้</u>	(6 ข้อ) ข้อ 1.35-1.40 ข้อ 1.35-1.36 ข้อ 1.37-1.38

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
2. <u>ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u>	3.3 การวิจารณ์ผลงานศิลปะ ภาพเขียน ระบายสี		ข้อ 1.39
	3.4 การนำวิชาศิลปะศึกษา หน่วย การเขียนภาพ ระบายสีไป สัมพันธ์กับกลุ่ม วิชาต่าง ๆ		ข้อ 1.40
			แบบสังเกตพฤติกรรม ด้านกระบวนการ ในการปฏิบัติงาน การเขียนภาพ ระบายสี จำนวน 11 รายการ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
<p><u>รายการพฤติกรรม</u></p> <p>2.1 สามารถวางแผนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้</p> <p>2.2 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดได้อย่างคล่องแคล่ว</p> <p>2.3 สามารถยอมรับคำติชมและแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้</p> <p>2.4 สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีด้วยความรู้และ</p>	<p>1. <u>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u> ซึ่งได้แก่</p> <p>1.1 ความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามขั้นตอน</p> <p>1.1.1 ขั้นตอนการร่างภาพ</p> <p>ก. อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ</p> <p>ข. วิธีการร่างภาพ</p> <p>ค. เทคนิควิธีการใช้ดินสอในการร่างภาพหรือเขียนภาพ</p>	<p>1. <u>การปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามลำดับขั้นตอน</u></p> <p>2.1 การปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามลำดับขั้นตอน</p> <p>1.1 ความสามารถในการร่างภาพ</p>	<p>(2 รายการ)</p> <p>รายการ 1.1.1-1.1.2</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
<p>คำแนะนำต่าง ๆ อย่างเหมาะสม</p> <p>2.5 สามารถตัดสินใจและดำเนินการเขียนภาพระบายสีด้วยกระบวนการกลุ่มได้</p>	<p>1.1.2 ขั้นตอนการระบายสี</p> <p>ก. สี</p> <p>ข. วิธีการระบายสี</p> <p>ค. การใช้สี อุปกรณ์ในการระบายสี และการเก็บรักษา</p>	<p>1.2 ความสามารถในการระบายสี</p>	<p>(3 รายการ)</p> <p>รายการ 1.2.1-1.2.3</p>
<p>2.6 สามารถนำผลงานหรือวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ ได้ตามแผนและจุดประสงค์</p>	<p>1.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐานและการเขียนภาพศิลปะรูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</p> <p>1.2.1 เส้น</p>	<p>2. การฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามกิจกรรมที่กำหนด</p>	<p>(6 รายการ)</p> <p>รายการ 2.1-2.6</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อควรระวัง
	1.2.2 รูปร่างกับพื้นหลัง 1.2.3 รูปร่างกับรูปทรง 1.2.4 การทดลองสีและเทคนิคต่าง ๆ 1.2.5 แสงเงาและสี 1.2.6 การออกแบบ 1.2.7 การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ 1.2.8 การเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทยศิลปะท้องถิ่น		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
	<p>1.2.9 การเขียนภาพรูปแบบศิลปะสากล</p> <p>1.2.10 การเขียนภาพจากประสบการณ์และจินตนาการ - เป็นศิลปะรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>2. ความรู้พื้นฐานทางศิลปะด้านอื่น ๆ ที่ควรรู้</p> <p>2.1 หลักการจัดภาพในการเขียนภาพระบายสี</p> <p>2.2 ทฤษฎีสี</p> <p>2.3 การวิจารณ์ผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสี</p>		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมใน แต่ละด้านของ กรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้ หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการ ประเมินที่สำคัญและ จำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือ ในการประเมิน และข้อควรระวัง
<p>3. <u>ด้านผลงานภาพเขียน</u> <u>ระบายสี</u></p> <p><u>รายการพฤติกรรม</u></p> <p>3.1 สามารถปฏิบัติงาน การเขียนภาพ ระบายสีถ่ายทอด ประสบการณ์ จินตนาการ และ ความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>2.4 การนำวิชา ศิลปะศึกษา หน่วย การเขียนภาพ ระบายสีไป สัมพันธ์กับกลุ่ม วิชาต่าง ๆ</p> <p>1. <u>ความรู้พื้นฐาน</u> <u>เกี่ยวกับการ</u> <u>ปฏิบัติงานการ</u> <u>เขียนภาพระบายสี</u></p> <p>1.1 <u>ความรู้เกี่ยวกับ</u> <u>วัสดุอุปกรณ์และ</u> <u>วิธีการปฏิบัติงาน</u> <u>การเขียนภาพ</u> <u>ระบายสีตามขั้นตอน</u></p>	<p>1. <u>การแสดงออก</u> <u>ทางความคิด</u> <u>สร้างสรรค์ใน</u> <u>ภาพเขียน</u> <u>ระบายสี</u></p> <p>2. <u>ทักษะการแสดง</u> <u>ออกทางศิลปะ</u> <u>ในภาพเขียน</u> <u>ระบายสี</u></p>	<p>(2 รายการ)</p> <p>รายการ 1.1-1.2</p> <p>(2 รายการ)</p> <p>รายการ 2.1-2.2</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
3.2 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี แสดงความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ศิลปะ และวัฒนธรรมให้ผู้อื่นเข้าใจได้	1.1.1 ขั้นตอนการร่างภาพ ก. อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ ข. วิธีการร่างภาพ ค. เทคนิควิธีการใช้ดินสอในการร่างภาพหรือเขียนภาพ	3. <u>องค์ประกอบทางศิลปะ</u> เกี่ยวกับการจัดภาพในภาพเขียนระบายสี	(4 รายการ) รายการ 3.1-3.4
3.3 สามารถปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีเพื่อแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่นให้ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรมตามระเบียบและข้อกำหนดได้	1.1.2 ขั้นตอนการระบายสี ก. สี ข. วิธีการระบายสี ค. การใช้และเก็บรักษาสีและอุปกรณ์ในการระบายสี 1.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐาน		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
	<p>และการเขียน ภาพศิลปะรูปแบบ ต่าง ๆ ใน กิจกรรมการฝึก ปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสี</p> <p>1.2.1 เส้น 1.2.2 รูปกับพื้นหลัง 1.2.3 รูปร่างกับ รูปทรง 1.2.4 การทดลองสี และเทคนิค ต่าง ๆ 1.2.5 แสงเงา และสี 1.2.6 การออกแบบ 1.2.7 การเขียนภาพ รูปแบบธรรมชาติ</p>		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อระงทงย่อย
	<p>1.2.8 การเขียนภาพ รูปแบบศิลปะ ไทย ศิลปะ ท้องถิ่น</p> <p>1.2.9 การเขียนภาพ รูปแบบศิลปะ สากล</p> <p>1.2.10 การเขียน ภาพจาก ประสบการณ์ และจินตนาการ เป็นศิลปะ รูปแบบต่าง ๆ</p> <p>2. ความรู้พื้นฐาน ทางศิลปะด้าน อื่น ๆ ที่ควรรู้</p> <p>2.1 หลักการจัดภาพ ในการเขียน ภาพระบายสี</p>		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
<p>4. <u>ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u></p>	<p>2.2 ทฤษฎีสี</p> <p>2.3 การวิจารณ์ผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสี</p> <p>2.4 การนำวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสีไปสัมพันธ์กับกลุ่มวิชาต่าง ๆ</p> <p>(ไม่ต้องใช้เนื้อหาความรู้)</p>		<p>แบบสังเกตพฤติกรรม</p> <p>ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</p> <p>จำนวน 9 รายการ</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมใน แต่ละด้านของ กรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้ หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการ ประเมินที่สำคัญและ จำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือ ในการประเมิน และข้อเท็จจริงย่อย
<u>รายการพฤติกรรม</u>			
4.1 สามารถปฏิบัติงาน การเขียนภาพระบายสี ได้ด้วยความชื่นชอบ สนุกสนาน เพลิดเพลิน		1. <u>ความชื่นชอบใน การปฏิบัติงาน การเขียนภาพ ระบายสี</u>	(2 รายการ) รายการ 1.1-1.2
4.2 สามารถตัดสินใจ และดำเนินการ เขียนภาพระบายสี ด้วยกระบวนการ กลุ่มได้		2. <u>ความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติ งานการเขียน ภาพระบายสี</u> (รายการประเมิน ที่เพิ่มเติม)	(2 รายการ) รายการ 2.1-2.2
4.3 สามารถปฏิบัติงาน การเขียนภาพระบายสี อยู่เสมอและแนะนำ ให้ผู้อื่นปฏิบัติงานด้วย		3. <u>ความสนใจและ ตั้งใจในการ ปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสี</u>	(2 รายการ) รายการ 3.1-3.2
4.4 สามารถศึกษาหา ความรู้ เพื่อปรับปรุง การปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสี ได้อย่างสม่ำเสมอ		4. <u>ความมีน้ำใจช่วย เหลือผู้อื่นใน การปฏิบัติงานการ เขียนภาพระบายสี</u>	(1 รายการ) รายการ 4.1

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการเหตุการณ์ในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อกระทงย่อย
<p>4.5 สามารถช่วยเหลือแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์และทำประโยชน์ในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีให้แก่ผู้อื่นได้ด้วย</p> <p>4.6 สามารถชื่นชมผู้มีผลงานการเขียนภาพระบายสีดีเด่น</p> <p>4.7 สามารถอธิบายความรู้ที่ชื่นชมและภูมิใจในความประณีตความสวยงามของศิลปะไทยและศิลปะท้องถิ่นได้</p>		<p>5. <u>ความมีใจกว้าง</u></p> <p><u>ยอมรับและ</u></p> <p><u>วางตัวเป็นกลาง</u></p> <p><u>ในการปฏิบัติงาน</u></p> <p><u>การเขียนภาพ</u></p> <p><u>ระบายสี</u></p>	<p>(2 รายการ)</p> <p>รายการ 5.1-5.2</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง	กรอบเนื้อหาความรู้หน่วยย่อยของเนื้อหา	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ชนิดของเครื่องมือในการประเมินและข้อถ่วงย่อย
4.8 สามารถยอมรับคำติชม ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของตนเองและผู้อื่นได้			

ภาคผนวก ข.

- หนังสือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ
- ตารางที่ 8 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม
- ตารางที่ 9 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 กลุ่มและ
แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์
- ตารางที่ 10 รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในรอบโครงสร้างของการ
ประเมินแต่ละด้านที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว
- แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
(แก้ไขปรับปรุงจากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)
- แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี
(แก้ไขปรับปรุงจากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)
- แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
(แก้ไขปรับปรุงจากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)
- โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลแสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
- โครงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
- เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- หนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ที่ ทม 0309/ 626

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

๑๕ มกราคม 2536

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน

เนื่องด้วย น.ส.สมใจ สิริชัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษาหน่วยการเรียนภาษาบาลี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ผลิตขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ผลิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ผลิตสร้างขึ้นดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิต)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม

ประเด็นของ แบบสอบถาม	สรุปผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม		
	กลุ่มนักวิชาการ ทางด้านศิลปศึกษา	กลุ่มนักวิชาการด้าน การวัดและประเมินผล	กลุ่มครูศิลปศึกษา
1. กรอบ โครงสร้าง ของการ ประเมิน	เห็นด้วยในกรอบโครง- สร้างของการประเมิน ทั้ง 4 ด้าน	เห็นด้วยในกรอบโครง- สร้างของการประเมิน ทั้ง 4 ด้าน แต่ในด้าน ลักษณะนิสัยในการปฏิบัติ งาน อาจแยกออกไป ประเมินต่างหากได้	เห็นด้วยในกรอบโครง- สร้างของการประเมิน ทั้ง 4 ด้าน
2. รายการ งานการ ประเมินที่ สำคัญและ จำเป็นใน กรอบโครง- สร้างแต่ละ ด้าน	เห็นด้วยในทุกรายการ และเสนอแนะให้ปรับ ภาษาในรายการที่ 3.2 4.2, 4.4 และ 4.5	ส่วนใหญ่เห็นด้วย และ เสนอแนะดังนี้ 1. ปรับภาษาเพื่อให้ เห็นผลทางการวัดที่ ชัดเจนในรายการที่ 1.1, 1.2, 2.1, 2.2 4.4, 4.5, 2. นิยามความหมายคำ "ทักษะการแสดงออก" ในรายการที่ 3.2 และ	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและ เสนอแนะให้ปรับภาษา ในรายการที่ 4.4 และ 4.5 และพิจารณา ประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญ เสนอแนะในรายการของ การประเมินด้านที่ 1

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็นของ แบบสอบถาม	สรุปผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม		
	กลุ่มนักวิชาการ ทางด้านศิลปศึกษา	กลุ่มนักวิชาการด้าน การวัดและประเมินผล	กลุ่มครูศิลปศึกษา
3. ข้อ กระทงย่อย ในด้าน ความรู้ความ เข้าใจใน การปฏิบัติ งาน	<p>ส่วนใหญ่เห็นด้วย และ ให้ข้อเสนอแนะดังนี้</p> <p>1. แบบทดสอบเน้น ความรู้ความเข้าใจใน เนื้อหาวิชามากกว่าการ ปฏิบัติงาน ควรปรับ ข้อสอบให้มีลักษณะของ การนำไปใช้ให้มากขึ้น เช่น การสมมติ สถานการณ์ การใช้ภาพ ประกอบคำถามคำตอบ ให้มากขึ้น รวมทั้งการ การปรับภาษาที่ใช้</p> <p>2. ปรับปรุงภาพ ประกอบให้เหมาะสมขึ้น</p> <p>3. ตัดทอนข้อสอบออก ให้เหลือประมาณ 20 ข้อ โดยคัดเลือกข้อที่มีความ เห็นว่าเหมาะสมที่อยู่แล้ว</p>	<p>ส่วนใหญ่เห็นด้วย และ ให้ข้อเสนอแนะดังนี้</p> <p>1. ปรับปรุงคำถามและ ตัวเลือกตอบให้เหมาะ- สมขึ้น เช่น คำถามมี หลายประเด็น แต่มีตัว เลือกตอบเพียงประเด็น เดียว ตัวเลือกตอบที่ คำตอบเด่นชัดไป และ บางข้อมีลักษณะไม่เข้า พวก</p> <p>2. ควรขีดเส้นใต้คำที่ ควรเน้นในคำถามบางข้อ เช่น <u>ไม่เหมาะสม</u> <u>ไม่ละลายน้ำ</u> เป็นต้น</p>	<p>ส่วนใหญ่เห็นด้วยและ ให้ข้อเสนอแนะดังนี้</p> <p>1. ปรับปรุงคำถาม ตัวเลือกและภาพประกอบ ให้เหมาะสมขึ้น</p> <p>2. ข้อสอบหลายข้อง่าย เกินไป สำหรับนักเรียน ในระดับชั้นนี้</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็นของ แบบสอบถาม	สรุปผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม		
	กลุ่มนักวิชาการ ทางด้านศิลปศึกษา	กลุ่มนักวิชาการด้าน การวัดและประเมินผล	กลุ่มครูศิลปศึกษา
4. ข้อ กระทงย่อย ในด้าน กระบวนการ ในการปฏิบัติ งาน	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและ เสนอแนะให้ปรับภาษา ให้ เห็นลักษณะของ พฤติกรรมที่จะวัดให้ ชัดเจนขึ้น	ท่านหนึ่งเห็นด้วย อีก ท่านหนึ่งไม่ลงความเห็น และได้เสนอแนะให้ปรับ ภาษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและได้ เสนอแนะให้จัดเส้นนำ ค้ำที่แสดงพฤติกรรมที่ สำคัญในแต่ละข้อ เพื่อ ให้เห็นเด่นชัดขึ้น และ ไม่เห็นด้วยในข้อ 1.1.1, 1.1.2 และ 1.2.3 พร้อมทั้งให้เหตุผล
5. ข้อ กระทงย่อย ในด้านผล งานภาพ เขียนระบาย สี	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและ เสนอแนะให้ปรับภาษา ให้เหมาะสมและให้มี ลักษณะของพฤติกรรมว่า ทำอะไรได้แค่ไหน อย่างไร	ท่านหนึ่งเห็นด้วยทุกข้อ อีกท่านไม่ประเมิน	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและให้ ข้อ เสนอแนะที่ควรพิจารณา เกี่ยวกับประเด็นที่ไม่ เห็นด้วยในข้อ 2.2 และ 3.3

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็นของ แบบสอบถาม	สรุปผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม		
	กลุ่มนักวิชาการ ทางด้านศิลปศึกษา	กลุ่มนักวิชาการด้าน การวัดและประเมินผล	กลุ่มครูศิลปศึกษา
6. ข้อ กระทงย่อย ในด้าน ลักษณะนิสัย ในการปฏิบัติ งาน	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและ เสนอแนะดังนี้ 1. ปรับภาษาให้ ชัดเจนขึ้น 2. ข้อ 3.2 และ 4.1 ในแต่ละข้อแยกออกเป็น 2 ข้อได้ 3. พิจารณาข้อ 5.1 และ 5.2 เป็นการ วิจารณ์ผลงานภาพเขียน ระบายสี มิใช่การปฏิบัติ งานภาพเขียนระบายสี	ท่านหนึ่งเห็นด้วยทุกข้อ อีกท่านไม่ประเมินและ เสนอแนะให้ปรับภาษา ในข้อ 4 และ 5	เห็นด้วยทุกข้อ
7. การ กำหนด น้ำหนัก คะแนนของ การประเมิน แต่ละด้านและ มาตรฐาน การแปลค่า	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและได้ เสนอแนะให้ปรับน้ำหนัก คะแนนข้อ 2 และ 3 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	ท่านหนึ่งเห็นด้วยทุก รายการ อีกท่านไม่ ประเมิน	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและได้ เสนอแนะให้กำหนด น้ำหนักคะแนนเท่ากัน ทุกด้าน รวมทั้งปรับ มาตรฐานคะแนนบาง ระดับให้สูงขึ้น

ตารางที่ 9 ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 กลุ่ม และแนวทางในการปรับปรุง
แก้ไขเกณฑ์

ประเด็นของ แบบสอบถาม	สรุปผลการพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 กลุ่ม	แนวทางในการ ปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์
1. กรอบโครงสร้าง ของการประเมิน	เห็นด้วยในกรอบโครงสร้างของ การประเมินทั้ง 4 ด้าน และเสนอ แนะให้แยกการประเมินด้านลักษณะ นิสัยในการปฏิบัติงานออกไป ประเมินต่างหาก	คงกรอบโครงสร้างของการ ประเมินทั้ง 4 ด้านไว้เหมือน เดิม เพราะทฤษฎีการประเมิน ภาคปฏิบัติที่นำมาใช้พัฒนาเกณฑ์ ครอบคลุมถึงการประเมินด้าน ลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกณฑ์มีความ ครอบคลุมและเหมาะสม
2. รายการในการ ประเมินที่สำคัญและ จำเป็นในกรอบ โครงสร้างแต่ละด้าน	ส่วนใหญ่เห็นด้วยในทุกรายการของ การประเมิน และเสนอแนะดังนี้ 1. ปรับภาษาเพื่อให้เห็นแนวทาง การวัดที่ชัดเจนขึ้นในหลายรายการ 2. พิจารณาความหมายของคำ "ทักษะการแสดงออก" ในรายการ ที่ 3.2 และปรับปรุงแก้ไขรายการ ด้านที่ 3 ทั้งหมด 3. เพิ่มเติมและตัดทอนรายการใน ด้านที่ 1, 2 และ 3	ปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ตามข้อ เสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและ พิจารณาประเด็นที่ผู้เชี่ยวชา เสนอแนะในรายการของด้าน ที่ 2 และ 3

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ประเด็นของ แบบสอบถาม	สรุปผลการพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 กลุ่ม	แนวทางในการ ปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์
3. ข้อกระทงย่อยในด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและให้ข้อเสนอแนะว่า แบบทดสอบเน้นความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากกว่าการปฏิบัติงาน ควรปรับปรุงข้อสอบให้มีลักษณะของการนำไปใช้ให้มากขึ้น เช่น การสมมติสถานการณ์การایشข้อสมมุติ เป็นต้น	ปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ตามข้อเสนอนแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ข้อ และตัดทอนข้อสอบออกให้เหลือประมาณ 30 ข้อ เพื่อให้ข้อสอบมีความครอบคลุมและเหมาะสม
4. ข้อกระทงย่อยในด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและให้ข้อเสนอแนะว่า ควรปรับภาษาให้เห็นลักษณะของพฤติกรรมที่จะวัดให้ชัดเจน และมีความเหมาะสม กระชับขึ้น	ปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ตามข้อเสนอนแนะของผู้เชี่ยวชาญ
5. ข้อกระทงย่อยในด้านผลงานภาพเขียนระบายสี	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและเสนอแนะให้ปรับภาษาให้เหมาะสม	ปรับปรุงแก้ไข เกณฑ์ตามข้อเสนอนแนะของผู้เชี่ยวชาญ
6. ข้อกระทงย่อยในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและ เสนอนแนะให้ปรับภาษาให้ชัดเจนขึ้น	ปรับปรุงแก้ไข เกณฑ์ตามข้อเสนอนแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ประเด็นของ แบบสอบถาม	สรุปผลการพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 กลุ่ม	แนวทางในการ ปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์
7. การกำหนด น้ำหนักคะแนนของ การประเมินแต่ละ ด้าน และมาตรฐาน การแปลค่าระดับ คะแนน	ส่วนใหญ่เห็นด้วยและเสนอแนะให้ ปรับน้ำหนักคะแนนในแต่ละด้านให้ เหมาะสม รวมทั้งมาตรฐานคะแนน ในบางระดับ	พิจารณาความเหมาะสมและ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอ แนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 10 รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในกรอบโครงสร้างของการประเมิน
แต่ละด้านที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว

กรอบโครงสร้างของการประเมิน	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็น ในกรอบโครงสร้างแต่ละด้านของการประเมิน
1. ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี	1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสี 2. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี 2.1 ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามขั้นตอน 2.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐานและการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี 3. ความรู้พื้นฐานทางศิลปะด้านอื่น ๆ ที่ควรรู้
2. ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี	1. ความสามารถในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการเขียนภาพระบายสี 1.1 การร่างภาพ 1.2 การระบายสี 2. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

ตารางที่ 10 (ต่อ)

กรอบโครงสร้างของการประเมิน	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็น ในกรอบโครงสร้างแต่ละด้านของการประเมิน
3. ด้านผลงานภาพเขียนระบายสี	1. ทักษะการแสดงออกทางศิลปะในภาพเขียนระบายสี <ul style="list-style-type: none"> 1.1 ความคิดสร้างสรรค์ 1.2 วิธีการเทคนิคในการเขียนภาพระบายสี 1.3 พัฒนาการทางศิลปะกับระดับวุฒิภาวะ 2. องค์ประกอบทางศิลปะเกี่ยวกับการจัดภาพในภาพเขียนระบายสี
4. ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน การเขียนภาพระบายสี	1. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน 2. ความรับผิดชอบ 3. ความสนใจและตั้งใจปฏิบัติงานและชักชวนให้ ผู้อื่นปฏิบัติงานด้วย 4. ความมีน้ำใจในการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์การ เขียนภาพระบายสีแก่ผู้อื่น 5. การยอมรับและชื่นชมผู้มีผลงานภาพเขียน ระบายสีดีเด่น 6. การยอมรับในคำติชม เพื่อปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง/กลุ่ม จำนวน คน

อาจารย์ผู้ประเมิน

คำชี้แจง

สังเกตและบันทึกระดับคะแนนของพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนแต่ละคนลงในช่องของการประเมินแต่ละรายการ ซึ่งกำหนดระดับคะแนนและความหมายของระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
..... 0 ต้องปรับปรุง
..... 1 พอใช้
..... 2 ปานกลาง
..... 3 ดี
..... 4 ดีมาก

(แก้ไขปรับปรุงจากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชื่อนักเรียน

ปรกติทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ต้องการประเมิน

ลำดับที่	รายการในการสังเกตพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ				
		4	3	2	1	0
1.	<u>ความสามารถในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการเขียนภาพระบายสี</u>					
	1.1 การร่างภาพ					
	1.1.1 การเลือกใช้อุปกรณ์ในการร่างภาพ
	1.1.2 วิธีการร่างภาพ.....
	1.2 การระบายสี					
	1.2.1 วิธีการระบายสี
	1.2.2 การใช้และเก็บรักษาสีและอุปกรณ์ในการระบายสี
2.	<u>ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u>					
	2.1 การปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว
	2.2 การแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานด้วยความรู้และคำแนะนำของผู้สอนได้อย่างเหมาะสม

ลำดับที่	รายการในการสังเกตพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ				
		4	3	2	1	0
	2.3 การปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	2.4 การนำผลงานหรือวิธีการจากการปฏิบัติงานไปใช้ในวิชาอื่น ๆ และโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม...

แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง/กลุ่ม จำนวน คน

อาจารย์ผู้ประเมิน

คำชี้แจง

ตรวจและบันทึกระดับคะแนนของภาพเขียนระบายสีของนักเรียนแต่ละคนลงในช่องของการประเมินแต่ละรายการ ซึ่งกำหนดระดับคะแนนและความหมายของระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
.....0.....ต้องปรับปรุง.....
.....1.....พอใช้.....
.....2.....ปานกลาง.....
.....3.....ดี.....
.....4.....ดีมาก.....

(แก้ไขปรับปรุงจากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)

แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสีระดับประถมศึกษาปีที่ 5

ชื่อนักเรียน

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ต้องประเมิน

ลำดับที่	รายการในการสังเกตพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ				
		4	3	2	1	0
1.	ทักษะการแสดงออกทางศิลปะในภาพเขียนระบายสี					
	1.1 ความคิดสร้างสรรค์					
	1.1.1 เนื้อหาเรื่องราวของภาพ
	1.1.2 การใช้สี
	1.2 วิธีการและเทคนิคในการเขียนภาพระบายสี
	1.3 พัฒนาการทางศิลปะกับระดับวุฒิภาวะ
2.	องค์ประกอบทางศิลปะเกี่ยวกับการจัดภาพในภาพเขียนระบายสี					
	2.1 ความเหมาะสมของขนาดของภาพกับขนาดของกรอบภาพ
	2.2 ความสมดุล
	2.3 จุดเด่นหรือจุดสนใจ
	2.4 ความสัมพันธ์กลมกลืน

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง/กลุ่ม จำนวน คน

อาจารย์ผู้ประเมิน

คำชี้แจง

สังเกตและบันทึกระดับคะแนนของพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนแต่ละคนลงในช่องของการประเมินแต่ละรายการ ซึ่งกำหนดระดับคะแนนและความหมายของระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
.....0.....ต้องปรับปรุง.....
.....1.....พอใช้.....
.....2.....ปานกลาง.....
.....3.....ดี.....
.....4.....ดีมาก.....

(แก้ไขปรับปรุงจากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชื่อนักเรียน

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ต้องการประเมิน

ลำดับที่	รายการในการสังเกตพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ				
		4	3	2	1	0
1.	ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2.	ความรับผิดชอบ					
	2.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
	2.2 การปฏิบัติงานได้เสร็จตามกำหนดเวลา
3.	ความสนใจและตั้งใจปฏิบัติงานและชักชวนให้ผู้อื่น ปฏิบัติงานด้วย
4.	ความมีน้ำใจในการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์การเขียนภาพ ระบายสีแก่ผู้อื่น
5.	การยอมรับและชื่นชมผู้มีผลงานภาพเขียนระบายสีดีเด่น
6.	การยอมรับในคำติชมเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลแสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรในระดับประถมศึกษา เขตการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการทดลองใช้เกณฑ์ในการวิจัยครั้งนี้ ได้อยู่ในสังกัดต่าง ๆ 3 สังกัด สังกัดละ 2 โรงเรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะไม่ระบุชื่อของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยอาจมีผลกระทบต่อโรงเรียนได้ ซึ่งโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและสังกัดมีดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2
2. โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4
3. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาเอกชน ได้แก่ โรงเรียนที่ 5 และโรงเรียนที่ 6

ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนครูศิลปะ จำนวนห้องเรียนและจำนวนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน

โรงเรียน	ครูศิลปะ	ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน/ ห้องโดยเฉลี่ย
โรงเรียนที่ 1	1	1	40
โรงเรียนที่ 2	1	1	50
โรงเรียนที่ 3	1	8	37
โรงเรียนที่ 4	1	1	21
โรงเรียนที่ 5	1	10	45
โรงเรียนที่ 6	1	3	50

ตารางแสดงข้อมูลการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวนครูและนักเรียนจากแต่ละโรงเรียน
ที่ใช้ในการทดลอง

โรงเรียน	ครูศิลปะ	ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน/ ห้องโดยเฉลี่ย
โรงเรียนที่ 1	1	1	36
โรงเรียนที่ 2	1	1	50
โรงเรียนที่ 3	1	1	39
โรงเรียนที่ 4	1	1	21
โรงเรียนที่ 5	1	1	46
โรงเรียนที่ 6	1	1	48

โครงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง

การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หลักการและเหตุผล

การประเมินผลทางการศึกษานั้น เป็นองค์ประกอบหนึ่งของขบวนการทางการศึกษาที่มีความสำคัญและจะขาดไปเสียมิได้ ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินผลจะเป็นขบวนการที่กระทำเพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่กระทำไปแล้วนั้น ประสพผลสำเร็จตามความมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด เหมาะสมกับมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ผู้เรียนมีพัฒนาการตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ นอกจากนั้นผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง วัตถุประสงค์และการเรียนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ในการประเมินผลวิชาศิลปศึกษานั้น กล่าวได้ว่า มีลักษณะที่แตกต่างจากวิชาอื่น ๆ และค่อนข้างจะประเมินได้ยาก ซึ่งจากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีปัญหาในหลายด้าน ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ วิธีการประเมิน และครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลที่มีประสิทธิภาพได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)" ขึ้น วัตถุประสงค์การศึกษาในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. พัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. นำเสนอเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ในการเตรียมการทดลอง เพื่อให้การทดลองใช้เกณฑ์ครั้งนี้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัย จึงได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง "การประเมินผลภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาษาพระบายสี ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)" ขึ้น เพื่ออธิบายเป้าหมายรายละเอียดและฝึกปฏิบัติการใช้เกณฑ์การ ประเมินผลที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นแก่ครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรที่ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง รวมทั้งการอภิปรายและเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ประเมินผลภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาสรุปผล วิเคราะห์ และปรับปรุง แก้ไขเกณฑ์ให้เหมาะสมในการนำไปทดลองใช้ยิ่งขึ้น และสามารถดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา เกณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำหรับวิธีการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยวิธีศึกษาเอกสาร ศึกษา ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาคุณภาพความเป็นไปได้ และ ความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์ ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใน การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาษาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เสร็จสมบูรณ์แล้ว และเตรียมการในการนำเรื่องมือไปทดลองใช้เพื่อศึกษาคุณภาพต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการทดลองโดยกลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรเป็นโรงเรียนที่เป็นผู้นำ การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2533) และจะ ขยายผลการใช้หลักสูตรไปสู่โรงเรียนอื่น ๆ ซึ่งศูนย์พัฒนาหลักสูตรได้เสนอแนะว่าเป็น โรงเรียนที่มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน และประเด็นสำคัญเป็นโรงเรียนที่มีความ กระตือรือร้น สนใจและเปิดกว้างในการศึกษา ทดลอง และวิจัยอยู่เสมอ ดังนั้นโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร จึงเป็นโรงเรียนที่มีความเหมาะสมในการทดลองและเก็บรวบรวม ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

นอกจากนั้น โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรในเขตการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งได้กระจายอยู่ในสังกัดต่าง ๆ 3 สังกัด สังกัดละ 2 โรงเรียน คือ สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) สังกัดสำนักงาน
ศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน (สช.)
โดยโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรนี้ มีขนาดต่าง ๆ กัน คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง
ขนาดเล็ก จึงทำให้มีความเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออธิบายเป้าหมายและรายละเอียดในการทดลองใช้เกณฑ์การประเมิน
ภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาปฏิบัติการวิธีการใช้เกณฑ์การประเมินด้านผลงานภาพเขียนระบายสี
แก่ครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาศิลปะศึกษา ระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรในเขตการศึกษากรุงเทพมหานคร
จำนวน 6 คน

ระยะเวลา

วันเสาร์ที่ 20 กุมภาพันธ์ 2536 เวลา 8.30 น. - 15.00 น.

สถานที่

ห้องอาหารสโมสรอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารจุลจักรพงษ์ ชั้น 2
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าใช้จ่าย

ค่าอาหารคาว-หวาน รวมทั้งกาแฟและอาหารว่าง	1,425	บาท
ค่าเช่าสถานที่	700	บาท
ค่าคนงานดูแลสถานที่	100	บาท
ค่าเอกสาร	500	บาท
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	<u>300</u>	บาท
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด	<u>3,025</u>	บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์จะได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทดลองใช้เกณฑ์การประเมิน
2. ครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์จะสามารถนำเกณฑ์การประเมินไปทดลองใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการได้แก่ เอกสารต่อไปนี้

เอกสารฉบับที่ 1 โครงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา
หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งได้แสดง
รายละเอียดไว้แล้วดังข้างต้น

เอกสารฉบับที่ 2 กำหนดการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กำหนดการ

8.30 - 9.00 น.	ลงทะเบียน, รับเอกสาร
9.00 - 9.10 น.	เปิดการประชุม
9.10 - 10.20 น.	บรรยายเกี่ยวกับโครงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
10.20 - 11.00 น.	รับประทานอาหารว่าง
11.00 - 12.00 น.	บรรยายเกี่ยวกับคู่มือการใช้เกณฑ์
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.00 น.	บรรยายและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการทดลองใช้ เกณฑ์และ คู่มือการใช้เกณฑ์
14.00 - 14.20 น.	รับประทานอาหารว่าง
14.20 - 14.50 น.	ฝึกปฏิบัติการในการประเมินผลงานภาพเขียนระบายสีของ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
14.50 - 15.00 น.	ปิดการประชุม

เอกสารฉบับที่ 3 คู่มือการใช้เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียน
ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งได้แสดงรายละเอียดไว้แล้ว
ดังในภาคผนวกหน้าี่

เอกสารเพิ่มเติม เนื้อหาความรู้วิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 ซึ่งได้แสดงรายละเอียดไว้ในภาคผนวกหน้าี่

ที่ ทม 0309/ ๒๒๒

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

๒๕ มกราคม 2536

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา	
กรุงเทพมหานคร	
วันที่	๒๒/๑
วันที่	5 ก.พ. 2536 น.

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนที่การประเมินผลภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา

เนื่องด้วย น.ส.สมใจ สิกขิชัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนิเทศนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการขอให้อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียน

เขต และโรงเรียน เขต ซึ่งเป็นโรงเรียนร่วมศึกษาศูนย์กลางหลักสูตรทดลองใช้เกณฑ์ในการประเมินผลนักเรียน เป็นเวลา 2 ปีแล้ว และขอเรียนเชิญอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาของโรงเรียนดังกล่าว เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง "การใช้เกณฑ์การประเมินผลภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ชั้น ป.5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)" ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2536 เวลา 08.30-15.00 น. ณ ห้องประชุม 208/2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ น.ส.สมใจ สิกขิชัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และหากจะกรุณาที่มีหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนในสังกัดให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตผู้นี้ และเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว ก็จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ดาวร วิษรภักดิ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ กษ 1407/๐๖๔๑

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
อาคาร 4 หน้าโพ ถนนศรีอยุธยา 10400

5 กุมภาพันธ์ 2536

เรื่อง ขอบขอร่วมจัดนิทรรศการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน และ อาจารย์ใหญ่โรงเรียน

ข้าพเจ้าศึกษานิเทศก์ จากกองการศึกษานิเทศก์ มีความประสงค์ขออนุญาตให้ น.ส.สมใจ สิงขรณ์ นิเทศน์ปฏิบัติงานตามหน้าที่ ภาควิชาศิลปศึกษา ทำหน้าที่เป็นกรรมการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การรื้อฟื้น การบริการประเมินผลปฏิบัติการศิลปศึกษา แผนกการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)" เจ้าที่รวบรวมวัสดุ ที่เกี่ยวข้อง โดยการขอใช้อาคารขุ้สอนวิชาศิลปศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนนี้ ซึ่งเป็นโรงเรียนราชภัฏนครราชสีมา ของโรงเรียนในเขตเมืองนครราชสีมา เป็นเวลา 2 สัปดาห์ และ ขอเรียนแจ้งว่าการขุ้สอนวิชาศิลปศึกษาดังกล่าว จะมีการขอชมเชยปฏิบัติการเรื่อง "การรื้อฟื้น การประเมินผลปฏิบัติการศิลปศึกษาแผนกการเขียนภาพระบายสี ชั้น ป.5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)" ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2536 เวลา 08.30 - 15.00 น. ณ ห้องประชุม 208/2 โรงเรียนราชภัฏนครราชสีมา ฝ่ายประถม

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จึงขอเรียนแจ้งการให้ความร่วมมือ และ ไปขอแจ้งแก่การขุ้สอนวิชาศิลปศึกษาเจ้าที่รวบรวมชมเชยปฏิบัติการดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(เกษมสมญา สามไชย)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
โทร. 2459939, 2458391

Handwritten notes and stamps at the bottom right, including a date stamp "5 Feb 36" and a signature.

ภาคผนวก ค.

- แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
- แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุมและความ
เหมาะสมของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

การวิจัยในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาษาพระบายสีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2531)" มีจุดประสงค์ของการวิจัยดังนี้คือ

1. พัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาษาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

2. นำเสนอเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาษาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ

1. ศึกษาหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลศิลปศึกษาและการประเมินผลภาคปฏิบัติ เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างของการประเมิน ซึ่งสรุปได้ 4 ด้าน ดังนี้คือ

- 1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาษาพระบายสี (Knowledge)
- 1.2 ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาษาพระบายสี (Process)
- 1.3 ด้านผลงานภาพเขียนภาษาพระบายสี (Product)
- 1.4 ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาษาพระบายสี (Working Habit)

2. ดำเนินการพัฒนาเกณฑ์การประเมินตามกรอบโครงสร้างของการประเมินในแต่ละด้าน ดังในขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งได้แก่ หลักสูตร คู่มือหลักสูตรและคู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยวิเคราะห์จากสาระสำคัญ 2 ส่วน คือ คำอธิบายหลักสูตรวิชาศิลปศึกษา

ระดับชั้น ป.5 หน่วยการเรียนรู้ภาษาพระบายสี และจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัยใน ป.02 ชั้น ป.5 ดังในเอกสารฉบับ ก.

2.2 การศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และเรียบเรียงเนื้อหาความรู้วิชาศิลปศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ภาษาพระบายสี ตามโครงสร้างของเนื้อหาความรู้ที่วิเคราะห์ได้ โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร แบบเรียน เอกสารประกอบการเรียนในระดับชั้น ป.5 รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการเขียนภาษาพระบายสี ดังในเอกสารฉบับ ข.

2.3 การกำหนดรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในกรอบโครงสร้างของการประเมินแต่ละด้าน การกำหนดข้อกระทงย่อย และการพิจารณาเลือกชนิดของเครื่องมือในการประเมินของแต่ละด้านดังในเอกสารฉบับ ค. รวมทั้งการกำหนดน้ำหนักของการประเมินแต่ละด้าน และมาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน

การพัฒนาเกณฑ์ในการประเมินนี้ การกำหนดรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในกรอบโครงสร้างของการประเมินแต่ละด้าน การกำหนดข้อกระทงย่อย รวมทั้งการกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้าน และมาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นต้องมีความครอบคลุมและเหมาะสม และผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ช่วยพิจารณาและเสนอแนะความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. ความครอบคลุมและความเหมาะสมของกรอบโครงสร้างของการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาษาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ดังในเอกสารแบบสอบถาม ตอนที่ 1

2. ความครอบคลุมและความเหมาะสมของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในกรอบโครงสร้างของการประเมินแต่ละด้าน ดังในเอกสารแบบสอบถาม ตอนที่ 2

3. ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านความรู้ความเข้าใจงานการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีในเอกสารแบบสอบถาม ตอนที่ 3

4. ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีในเอกสารแบบสอบถาม ตอนที่ 4

5. ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านผลงานภาพเขียนระบายสีในเอกสารแบบสอบถาม ตอนที่ 5

6. ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีในเอกสารแบบสอบถาม ตอนที่ 6

7. ความเหมาะสมของการกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้านและมาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน ดังในเอกสารแบบสอบถาม ตอนที่ 7

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และเสนอแนะความคิดเห็นในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

สมใจ สิริชัย

ผู้ดำเนินการวิจัย

เอกสารแบบสอบถาม

ตอนที่ 1

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุม และความเหมาะสมของกรอบโครงสร้างของการประเมิน ของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

คำชี้แจง

แบบสอบถามจะสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุมและความเหมาะสมของกรอบโครงสร้างของการประเมิน โดยแบบสอบถามความคิดเห็นจะมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการที่กำหนดผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ระดับคือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 1 ความครอบคลุมและความเหมาะสมของกรอบโครงสร้างของการประเมินภาคปฏิบัติวิชา
ศิลปะศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องแสดงความคิดเห็น

การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพระบายสี ระดับชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 ควรประกอบด้วยกรอบโครงสร้างของการประเมิน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้าน	กรอบโครงสร้างของการประเมิน	ผลการพิจารณาจาก ผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
2.	กระบวนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
3.	ผลงานภาพเขียนระบายสี
4.	ลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

เอกสารแบบสอบถาม

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุม และความเหมาะสมของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้านของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

คำชี้แจง

แบบสอบถามจะสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุมและความเหมาะสมของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน โดยแบบสอบถามความคิดเห็นจะมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการที่กำหนดผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ระดับคือ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 2 ความครอบคลุมและความเหมาะสมของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้างของการประเมิน

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องแสดงความคิดเห็น

รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้างของการประเมิน มีดังต่อไปนี้

ด้าน	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี		
	1.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสี
	1.2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
	1.2.1 ความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามขั้นตอน
	1.2.2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการทางศิลปะในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
	1.2.2.1 ความรู้ในกิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
	1.2.2.2 ความรู้ทางศิลปะที่ควรรู้ในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

ด้าน	รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน	ผลการพิจารณาจาก ผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2.	ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี		
	2.1 การปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามลำดับขั้นตอน
	2.2 การฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามกิจกรรมที่กำหนด
3.	ด้านผลงานภาพเขียนระบายสี		
	3.1 การแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ในภาพเขียนระบายสี
	3.2 ทักษะการแสดงออกทางศิลปะในภาพเขียนระบายสี
	3.3 องค์ประกอบทางศิลปะเกี่ยวกับการจัดภาพในภาพเขียนระบายสี
4.	ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน		
	4.1 ความชื่นชอบในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
	4.2 ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
	4.3 ความสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
	4.4 ความมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
	4.5 ความมีใจกว้าง และวางตัวเป็นกลางในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

เอกสารแบบสอบถาม

ตอนที่ 3

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุม และความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยงานเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

คำชี้แจง

แบบสอบถามจะสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี โดยแบบสอบถามความคิดเห็นจะมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการที่กำหนดผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ระดับคือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 3 ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญ และจำเป็นในด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องแสดงความคิดเห็น

ข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานมีดังต่อไปนี้

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	<u>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสี</u>		
	1.1 ข้อใดไม่ใช่การเขียนภาพระบายสี		
	ก. การนำเอาวัสดุต่าง ๆ มาชุบสีเขียนให้เป็นภาพ		
	ข. การนำเอาสีหลาย ๆ สีมาหยดให้เป็นภาพ		
	ค. การนำเอาสีหลาย ๆ สีมาพ่นแล้วแต้มให้เป็นภาพ		
	ง. การนำเอาวัสดุต่าง ๆ มาประดิษฐ์ให้เป็นภาพ		
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.		
	1.2 ข้อใดไม่ใช่จุดประสงค์สำคัญของการเขียนภาพระบายสี		
	ก. เพื่อสื่อรณณาสินค้า		
	ข. เพื่อบันทึกสิ่งที่ได้พบเห็น		
	ค. เพื่อถ่ายทอดความคิดและจินตนาการของผู้เขียน		
	ง. เพื่อแสดงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ประทับใจ		
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.		

รายการ	ข้อกระตงย่อ	ผลการพิจารณา จากผูัเชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.3	<p>อุปกรณัในการเขียนภาพข้อาคม้กาใช้วิธีการลูบหรือ บาดบ้ายาให้เกิตเป็นภาพ ก. ดินสอดำ ข. ถ่านชาร์โคล ค. สีเทียน ง. สีดินสอ คำตอบที่ถูกต้งคือ ข้อ ข.</p>
1.4	<p>สีชนิดใดที่สามารถนำมาใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องนำมาผสม ก. สีเมจิก, สีน้ำมัน, สีดินสอ ข. สีเทียน, สีดินสอ, สีฝุ่น ค. สีเทียน, สีดินสอ, สีชอล์ก ง. สีรปสเตอร์, สีเมจิก, สีชอล์ก คำตอบที่ถูกต้งคือ ข้อ ค.</p>

รายการ	ชื่อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.5 สีม่วง และสีฟ้าเป็นสีธรรมชาติที่ได้มาจากอะไร ก. ดอกอัญชัน ข. ผลมะเกลือ ค. ดอกเก๊กฮวย ง. ผลกระเจียบ คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.		
2.	<u>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u> 2.1 <u>ความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามขั้นตอน</u> 1.6 ดินสอที่ใช้ในการร่างภาพควรเป็นดินสอชนิดใด ก. ดินสอ H - 6H ข. ดินสอ EE ค. ดินสอ B - 6B ง. ดินสอ HB คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.		

รายการ	ข้อกระตงย่อ	ผลการพิจารณา จากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.7	<p>สิดนข้อตอไปนนี้ที่เหมาระสมที่สุดที่จะนํามาใช้ในการ ร้างภาพ</p> <p>ก. สิดำ</p> <p>ข. สิดริ้ม</p> <p>ค. สิดำเงิน</p> <p>ง. สิดแคง</p> <p>คําตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.</p>		
1.8	<p>วิธีการร่างภาพที่ดีควรทำอย่างไรในข้อตอไปนนี้</p> <p>ก. ร่างภาพเบา ๆ ให้เสร็จสมบูรณ์ทั้งภาพ</p> <p>ข. ร่างภาพเบา ๆ ให้เสร็จเฉพาะในส่วนที่ต้องการ จะระบายสีก่อน</p> <p>ค. ร่างภาพให้ชัดเจนและให้เสร็จสมบูรณ์ทั้งภาพ</p> <p>ง. ร่างภาพให้ชัดเจนให้เสร็จเฉพาะในส่วนที่ต้องการ จะระบายสีก่อน</p> <p>คําตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.</p>		

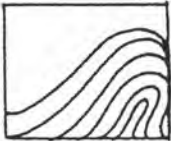

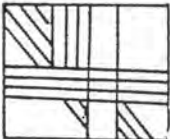
รายการ	ข้อกระตงย่อ	ผลการพิจารณา จากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>1.9 การจับดินสอแบบใดที่เหมาะสมที่สุดในการเขียนส่วน ละเอียดของภาพ</p> <p>ก. การจัดดินสอแบบอิสระ เพื่อให้สามารถเคลื่อนไหว ข้อมือได้ดี และเขียนรายละเอียดได้สวยงาม</p> <p>ข. การจับดินสอแบบอิสระ เพื่อให้สามารถเขียนภาพ ได้ในส่วนที่เป็นรายละเอียดของภาพ</p> <p>ค. การจับดินสอแบบเขียนตัวหนังสือ เพื่อให้สามารถ เขียนภาพได้ในส่วนที่เป็นรายละเอียดของภาพ ...</p> <p>ง. การจับดินสอแบบเขียนตัวหนังสือ เพื่อให้สามารถ เคลื่อนไหวข้อมือได้อย่างอิสระ</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.</p>		
	<p>1.10 สีชนิดใดที่มีคุณสมบัติไม่ละลายน้ำ</p> <p>ก. สีโปสเตอร์, สีชอล์ก</p> <p>ข. สีน้ำมัน, สีน้ำ</p> <p>ค. สีเทียน, สีโปสเตอร์</p> <p>ง. สีเทียน, สีน้ำมัน</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.</p>		

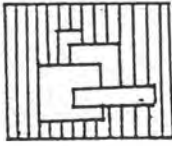
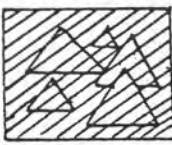
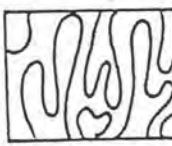

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.11 หลักการทั่วไปในการระบายสีคือ ก. ระบายสีในส่วนที่เป็นรายละเอียดของภาพก่อน ... ข. ระบายสีในส่วนที่กว้างของภาพก่อน ค. ระบายสีในส่วนที่มีขนาดเล็กที่สุดของภาพก่อน ง. ระบายสีในส่วนใดก่อนก็ได้ตามความเหมาะสม ... คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.		
	1.12 การระบายสีรูปสเตอร์ หรือสีน้ำควรระบายสีอย่างไร จึงจะเหมาะสมที่สุด ก. ระบายสีที่อ่อนก่อนแล้วจึงระบายทับด้วยสีเข้ม ข. ระบายสีที่เข้มก่อนแล้วจึงระบายทับด้วยสีอ่อน ค. ระบายสีทับหลาย ๆ ครั้งให้กระดาษซึมซับเนื้อสี ให้มากที่สุด ง. ระบายสีร่วมกับสีเทียนในส่วนที่เป็นรายละเอียด ของภาพ คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.		

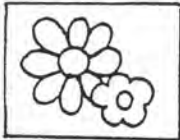
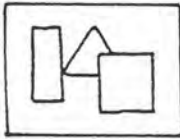
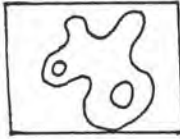

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณา	
		จากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>1.13 ข้อใดเป็นการราชและเก็บรักษาสีเทียนอย่างถูกต้องเหมาะสม</p> <p>ก. เลือกใช้สีเทียนเฉพาะสีที่ชอบที่สุดเท่านั้น</p> <p>ข. ก่อนนำสีเทียนให้ลอกกระดาษที่หุ้มสีเทียนออกทั้งหมด</p> <p>ค. เลือกใช้สีเทียนให้ครอบคลุมทุก ๆ สี ไม่ใช้เฉพาะสีที่ชอบที่สุด</p> <p>ง. เก็บสีเทียนบนรวมกันภายในกล่องที่มีฝาปิด</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.</p>		
	<p>1.14 ข้อใดเป็นการราชและเก็บรักษาสีโรสเตอร์และสีน้ำอย่างถูกต้องเหมาะสม</p> <p>ก. ใช้น้ำอุ่นล้างสีโรสเตอร์เฉพาะด้านบนเท่านั้น โดยไม่ต้องคนลงไปถึงข้างล่าง</p> <p>ข. เลือกใช้สีโรสเตอร์ที่มีสีสะท้อนแสง เพื่อให้ผลงานภาพเขียนระบายสีมีความสวยงามยิ่งขึ้น</p> <p>ค. ใช้น้ำ โดยผสมสีน้ำให้สีที่ต้องการครั้งละมาก ๆ เพื่อจะได้เก็บไว้ใช้ในครั้งต่อไป</p> <p>ง. เก็บรักษาสีโรสเตอร์โดยเช็ดสีที่ปากขวดให้สะอาด แล้วปิดฝาขวดให้แน่น</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.</p>		

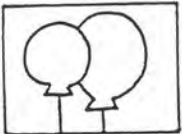
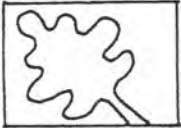
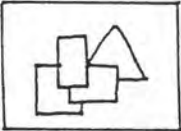

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>1.15 ข้อใดเป็นการรั้งและเก็บรักษาผู้คนที่ถูกต้อง</p> <p>ก. เลือกใช้ผู้กันแบนในการระบายสีน้ำ</p> <p>ข. รั้งผู้กันผสมสีรดยทำความสะอาดผู้กันทุกครั้งเมื่อเปลี่ยนสีใหม่</p> <p>ค. ควรแช่ผู้กันให้ขนแปรงจุ่มอยู่ในภาชนะสีน้ำเสมอเพื่อให้ขนแรงสะอาด</p> <p>ง. เลือกใช้ผู้กันเบอร์ 7 เบอร์ 8 และเบอร์ 9 ในการระบายสี เพราะมีขนาดที่ใกล้เคียงกัน</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.</p>		
	<p>1.16 ข้อใดเป็นการเลือกใช้งานสีที่เหมาะสมในการระบายสีน้ำและสีโปสเตอร์</p> <p>ก. งานสีชนิดแบน ๆ เพราะทำความสะอาดง่าย</p> <p>ข. งานสีที่มีสีสันสวยงาม</p> <p>ค. งานสีที่มีหลุมลึก ๆ บรรจุสีได้มาก</p> <p>ง. ใช้กระป๋องน้ำผสมสีแทนงานสี</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.</p>		

รายการ	ชื่อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>2.2 <u>ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐานและ</u> <u>การเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรม</u> <u>การฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u> -</p>		
	<p>1.17 เส้นในข้อใดที่ให้ความรู้สึกกว้าง สงบมัน และการพักผ่อน</p>		
	<p>ก. </p>		
	<p>ข. </p>		
	<p>ค. </p>		
	<p>ง. </p>		
	<p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.</p>		

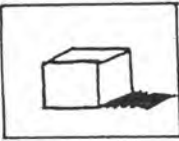
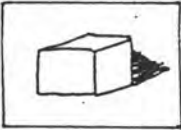
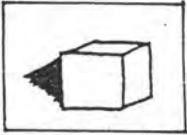
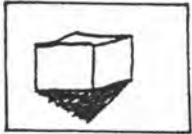
รายการ	ข้อระทงย่อ	ผลการพิจารณา	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.18 ภาพในข้อใดที่ทำให้ความรู้สึกอ่อนช้อย นุ่มนวล
	ก.
	ข.
	ค.
	ง.
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.

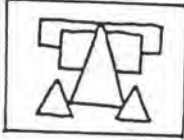

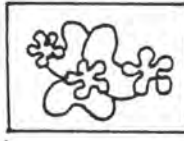
รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.19 ภาพในข้อใดที่แสดงความสัมพันธ์ของรูปกับพื้นหลังที่ดีที่สุด
	ก.
	ข.
	ค.
	ง.
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.

รายการ	ข้อระทงย่อ	ผลการพิจารณา	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.20 ภาพในข้อใดเป็นรูปร่างอิสระ
	ก.
	ข.
	ค.
	ง.
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.

รายการ	ข้อกระตงย่อ	ผลการพิจารณา	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.21 ภาพในข้อใดเป็นรูปทรง		
	ก. 		
	ข. 		
	ค. 		
	ง. 		
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.		

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>1.22 การทดลองเขียนภาพด้วยการขีดสีต้องใช้สีชนิดใด จึงจะเหมาะสมที่สุด</p> <p>ก. สีฝุ่น</p> <p>ข. สีชอล์ก</p> <p>ค. สีเทียน</p> <p>ง. สีโรสเตอร์</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.</p>		
	<p>1.23 การทดลองสีด้วยการโรยสี ต้องทำให้กระดาษเปียกขึ้น ข้อใดใช้ชีวิตการไม่เหมาะสม</p> <p>ก. ใช้ผ้าชุบน้ำถูกระดาษหลาย ๆ ครั้ง</p> <p>ข. นำกระดาษจุ่มน้ำแล้วผึ่งให้หมาด</p> <p>ค. พ่นน้ำเป็นละอองลงบนกระดาษ</p> <p>ง. ใช้พู่กันจุ่มน้ำแล้วทาลงบนกระดาษ</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.</p>		

รายการ	ข้อกระตงย่อ	ผลการพิจารณา	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>1.24 ภาพในข้อใดแสดงแสงและเงาได้ถูกต้อง ถ้าแสงเข้าทางด้านซ้าย</p> <p>ก. </p> <p>ข. </p> <p>ค. </p> <p>ง. </p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.</p>		

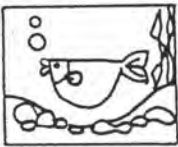

รายการ	ข้อกระทย่อย	ผลการพิจารณา จากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>1.25 ส่วนใดของวัตถุที่เกิดแสงและเงาจะมีสีเข้มมากที่สุด</p> <p>ก. เงามืดของวัตถุ</p> <p>ข. ด้านที่ถูกแสงสว่าง</p> <p>ค. ด้านที่ไม่ถูกแสงสว่าง</p> <p>ง. เงาตาทอด</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.</p>		
	<p>1.26 ภาพใดเป็นการออกแบบโดยใช้เส้น</p> <p>ก. </p> <p>ข. </p> <p>ค. </p> <p>ง. </p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.</p>		

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.27 ข้อใดเป็นการออกแบบผลงาน 3 มิติ ก. ออกแบบโฆษณา ข. ออกแบบลายผ้า ค. ออกแบบเครื่องบินดินเผา ง. ออกแบบภาพเขียนระบายสี คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.
	1.28 ผิดของปลาปักเป้าให้ความรู้สึกอย่างไร ก. นุ่มนวล ข. ราบรื่น ค. อันตราย ง. เคลื่อนไหว คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.

รายการ	ข้อกระทงย่อ	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.29	ม้าลายเป็นสัตว์ที่มีความงามตามธรรมชาติในทางศิลปะ		
	ที่โดดเด่นคือ		
	ก. ลวดลาย		
	ข. พื้นผิว		
	ค. รูปร่าง		
	ง. รูปทรง		
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.		
1.30	ข้อใดเป็นภาพรูปแบบศิลปะไทยที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี		
	ก. ภาพการพ้อนรำ		
	ข. ภาพการพันดาบ		
	ค. ภาพหญิงไทย		
	ง. ภาพการลอยกระทง		
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.		

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.31 ข้อใดเป็นส่วนประกอบสำคัญในการเขียนภาพที่แสดงถึงรูปแบบของศิลปะไทย <p>ก. เส้นโค้ง, มีแสงและเงา</p> <p>ข. เส้นหยัก, ไม่มีแสงและเงา</p> <p>ค. ตัดเส้นสีแดง, ไม่มีแสงและเงา</p> <p>ง. เส้นโค้ง, ตัดเส้นสีดำ</p> คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.		
	1.32 ข้อใดเป็นคำกล่าวเกี่ยวกับศิลปะสากลที่ถูกต้อง <p>ก. เป็นศิลปะที่มีรูปแบบเฉพาะแตกต่างจากศิลปะรูปแบบอื่น ๆ</p> <p>ข. เป็นศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น</p> <p>ค. เป็นศิลปะที่มีหลายรูปแบบและเป็นอิสระ</p> <p>ง. เป็นศิลปะประจำชาติ</p> คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.		

รายการ	ข้อกระทย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>1.33 ข้อใดเป็นคำกล่าวที่เกี่ยวกับประสบการณ์ทางตรงที่ถูกต้อง</p> <p>ก. อ่านหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทย</p> <p>ข. ฟังข่าววิทยุเกี่ยวกับรถติด</p> <p>ค. ว่ายน้ำในเขื่อนที่มีน้ำผาสูงชัน</p> <p>ง. ดูสารคดีสัตว์โลกที่นาร์กในโทรทัศน์</p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.</p>		
	<p>1.34 ภาพใดเป็นการเขียนภาพจากจินตนาการ</p> <p>ก. </p> <p>ข. </p> <p>ค. </p> <p>ง. </p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก.</p>		

รายการ	ข้อกระตงย่อ	ผลการพิจารณา	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	<p><u>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสี</u></p> <p>1.35 ภาพใดเป็นการจัดภาพที่ขาดสมดุล</p> <p>ก. </p> <p>ข. </p> <p>ค. </p> <p>ง. </p> <p>คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.</p>		

รายการ	ชื่อกระต่ายน้อย	ผลการพิจารณา	
		จากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.36 ภาพใดถูกต้องตามหลักการจัดภาพ		
ก.	
ข.	
ค.	
ง.	
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.		

รายการ	ข้อกระทย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.37 สีม่วงเกิดจากสีใดผสมกัน ก. สีแดงผสมกับสีเหลือง ข. สีน้ำเงินผสมกับสีเหลือง ค. สีน้ำเงินผสมกับสีเขียว ง. สีแดงผสมกับสีน้ำเงิน คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.		
	1.38 ข้อใดเป็นการผสมสีที่ถูกต้อง ก. สีเหลืองผสมกับสีแดง เป็นสีเหลืองส้ม ข. สีน้ำเงินผสมกับสีเขียว เป็นสีน้ำเงินเขียว ค. สีแดงผสมกับสีม่วง เป็นสีน้ำเงินม่วง ง. สีเหลืองผสมกับสีน้ำเงิน เป็นสีส้ม คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค.		

รายการ	ข้อกระทงย่อ	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.39	ข้อใดเป็นคุณสมบัติที่ไม่ดีของผู้วิจารณ์ผลงานศิลปะ ภาพเขียนระบายสี		
	ก. มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการระบายสี เป็นอย่างดี		
	ข. สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาให้ผู้อื่น เข้าใจได้ดี		
	ค. มีใจกว้างและวางตัวเป็นกลาง		
	ง. มีใจอคติไม่เป็นธรรม		
	คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง.		
	1.40	การเขียนภาพส่วนประกอบของดอกไม้ในวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นการนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสีใน กิจกรรมใดไปใช้	
ก. การเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทย			
ข. การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ			
ค. การทดลองสี			
ง. การเขียนภาพจากจินตนาการ			
คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ข.			

เอกสารแบบสอบถาม

ตอนที่ 4

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุม และความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านกระบวนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

คำชี้แจง

แบบสอบถามจะสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านกระบวนการปฏิบัติงานเขียนภาพระบายสี โดยแบบสอบถามความคิดเห็นจะมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการที่กำหนดผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ระดับคือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 4 ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่
สำคัญและจำเป็นในด้านกระบวนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องแสดงความคิดเห็น

ข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านกระบวนการปฏิบัติ
งานการเขียนภาพระบายสีมีดังต่อไปนี้

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	<u>การปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีตามขั้นตอน</u>		
	1.1 ความสามารถในการร่างภาพ		
	1.1.1 การเลือกใช้อุปกรณ์ในการร่างภาพ		
	1.1.2 วิธีการร่างภาพและเทคนิควิธีการใช้ดินสอ ในการร่างภาพ		
	1.2 ความสามารถในการระบายสี		
	1.2.1 วิธีการระบายสี		
	1.2.2 การใช้และเก็บรักษาสี		
	1.2.3 การใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์ในการระบายสี		

รายการ	ข้อกระทย่อย	ผลการพิจารณาจาก	
		ผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2.	<u>การฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ตามกิจกรรมที่กำหนด</u>		
	2.1 ความสามารถในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดตามกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง
	2.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดตามกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว
	2.3 ความสามารถในการแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้
	2.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดตามกิจกรรมได้ด้วยความรู้และคำแนะนำอย่างเหมาะสม
	2.5 ความสามารถในการตัดสินใจ และดำเนินงานในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	2.6 ความสามารถในการนำผลงานหรือวิธีการจากการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ตามกิจกรรมไปใช้ในวิชาอื่น ๆ และโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

เอกสารแบบสอบถาม

ตอนที่ 5

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุม และความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านผลงานภาพเขียนระบายสีของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

คำชี้แจง

แบบสอบถามจะสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านผลงานภาพเขียนระบายสี โดยแบบสอบถามความคิดเห็นจะมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการที่กำหนดผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ระดับคือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 5 ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านผลงานภาพเขียนระบายสี

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องแสดงความคิดเห็น

ข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านผลงานภาพเขียนระบายสี มีดังต่อไปนี้

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจาก	
		ผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	<u>การแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนภาพระบายสี</u>		
	1.1 เนื้อหาเรื่องราวของภาพ
	1.2 การใช้สี
2.	<u>ทักษะการแสดงออกทางศิลปะในภาพเขียนระบายสี</u>		
	2.1 มีวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการเขียนภาพระบายสี
	2.2 มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะ
3.	<u>องค์ประกอบทางศิลปะเกี่ยวกับการจัดภาพในภาพเขียนระบายสี</u>		
	3.1 การจัดภาพมีความเหมาะสมของขนาดของภาพหรือรูปต่าง ๆ กับขนาดของกรอบภาพ
	3.2 การจัดภาพมีความสมดุล
	3.3 การจัดภาพมีจุดเด่นหรือจุดสนใจ
	3.4 การจัดภาพมีความสัมพันธ์กลมกลืนกัน

เอกสารแบบสอบถาม

ตอนที่ 6

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุม และความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

คำชี้แจง

แบบสอบถามจะสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานเขียนภาพระบายสี โดยแบบสอบถามความคิดเห็นจะมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการที่กำหนดผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ระดับคือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 6 ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องแสดงความคิดเห็น

ข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี มีดังต่อไปนี้

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจาก	
		ผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	<u>ความชื่นชอบในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u>		
	1.1 ความสนุกสนานเพลิดเพลินในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี		
	1.2 การปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข		
2.	<u>ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี</u>		
	2.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี		
	2.2 การปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้เสร็จตามกำหนดเวลา		

รายการ	ข้อกระทงย่อย	ผลการพิจารณาจาก ผู้เชี่ยวชาญ	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3.	<u>ความสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสี</u>		
	3.1 ความสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสี
	3.2 ความสนใจในการศึกษาหาความรู้และปรับปรุงการปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสีอยู่เสมอ
4.	<u>ความมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสี</u>		
	4.1 ความมีน้ำใจในการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์และช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสี
5.	<u>ความมีใจกว้างยอมรับ และวางตัวเป็นกลางในการปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสี</u>		
	5.1 การยอมรับและชื่นชมผู้มีผลงานการเขียนภาพพระบายสีดีเด่น
	5.2 การยอมรับในคำติชม เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสีของตนเองและผู้อื่น

เอกสารแบบสอบถาม

ตอนที่ 7

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของการกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้าน และมาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนนของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

คำชี้แจง

แบบสอบถามจะสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของการกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้าน และมาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน โดยแบบสอบถามความคิดเห็นจะมีลักษณะ เป็นแบบสำรวจรายการที่กำหนดผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ระดับคือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 7 ความเหมาะสมของการกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้านและ
มาตรฐานของการแปลค่าระดับคะแนน

โปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องแสดงความคิดเห็น

น้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้

ด้าน	กรอบโครงสร้างของการประเมิน	น้ำหนักคะแนน	ผลการพิจารณาจาก ผู้เชี่ยวชาญ	
			เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	10
2.	กระบวนการปฏิบัติงาน	30
3.	ผลงาน	30
4.	ลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน	30

มาตรฐานของการแปลค่าระดับคะแนน

คะแนน (ร้อยละ)	ระดับ คะแนน	ความหมาย	ผลการพิจารณาจาก ผู้เชี่ยวชาญ	
			เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
85-100	4	ดีมาก
75-84	3	ดี
65-74	2	ปานกลาง
50-64	1	ต่ำกว่าระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 50	0	ต้องปรับปรุง

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชา
ศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนว
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

การสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูในการทดลองใช้เกณฑ์การประเมิน

ภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์ มีประเด็นในการสัมภาษณ์ดังนี้

1. เพศ
2. อายุ ปี
3. ประวัติการศึกษา
 - 3.1 ระดับการศึกษาที่จบ ชื่อวุฒิ
 - 3.2 วิชาเอก วิชาโท
 - 3.3 วิชาทางด้านศิลปะที่เคยศึกษา
4. ประสบการณ์ในการสอนวิชาศิลปศึกษา
 - 4.1 ระยะเวลาที่สอน ปี
 - 4.2 ระดับชั้น
 - 4.3 วิชาที่สอน

5. ความสนใจเกี่ยวกับการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้เขียนภาพระบายสี

.....

6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้เขียนภาพระบายสี

.....

7. การเข้ารับการอบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับการสอนและการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา

.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในการทดลองใช้เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้เขียนภาพระบายสีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีประเด็นดังต่อไปนี้

ก. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้คือ

1. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี มีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1.1 เนื้อหาในแบบทดสอบ

1.1.1 ความครอบคลุมหลักสูตรและสิ่งที่สอน

.....

1.1.2 ความยาก-ง่ายของข้อทดสอบ

.....
.....

1.1.3 ความตรงตามเนื้อหา

.....
.....

1.2 ความสะดวกในการใช้

1.2.1 ลักษณะของแบบทดสอบแบบเลือกตอบ

.....
.....

1.2.2 กระดาษคำตอบ

.....
.....

1.2.3 เวลาในการทดสอบ

.....
.....

1.2.4 การตรวจแบบทดสอบ

.....
.....

1.3 ข้อดีในการใช้

.....
.....
.....

1.4 ปัญหาในการใช้

.....

1.5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

1.5.1 เครื่องมือ

.....

1.5.2 กระบวนการใช้

.....

2. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

2.1 รายการในการประเมิน

2.1.1 ความครอบคลุมและความเหมาะสม

.....

2.1.2 การสื่อความหมายของภาษาที่ใช้ในรายการประเมิน

.....

2.2 ความสะดวกในการใช้เกณฑ์

2.2.1 ลักษณะของแบบสังเกตพฤติกรรมแบบมาตราส่วนประเมินค่า

.....
.....

2.2.2 เวลาที่ใช้ในการสังเกต

.....
.....

2.3 ข้อดีในการใช้

.....
.....
.....

2.4 ปัญหาในการใช้

.....
.....
.....

2.5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

2.5.1 เครื่องมือ

.....
.....
.....

2.5.2 กระบวนการใช้

.....
.....

3. แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี

3.1 รายการในการประเมิน

3.1.1 ตามครอบคลุมและความเหมาะสม

.....
.....

3.1.2 การสื่อความหมายของภาษาที่ใช้ในรายการประเมิน

.....
.....

3.2 ความสะดวกในการใช้เกณฑ์

3.2.1 ลักษณะของแบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสีแบบมาตราส่วน

ประเมินค่า

.....
.....

3.2.2 เวลาที่ใช้ในการตรวจผลงาน

.....
.....

3.3 ข้อดีในการใช้

.....
.....
.....
.....

3.4 ปัญหาในการใช้

.....
.....
.....

3.5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

3.5.1 เครื่องมือ

.....
.....
.....

3.5.2 กระบวนการใช้

.....
.....
.....

4. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

4.1 รายการในการประเมิน

4.1.1 ความครอบคลุมและความเหมาะสม

.....
.....

4.1.2 การสื่อความหมายของภาษาที่ใช้ในรายการประเมิน

.....
.....

4.5.2 กระบวนการใช้

.....

.....

.....

ข. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการประเมินทุกด้านทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม

1. ข้อดีส่วนไหน เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสียต้องปรับปรุงส่วนไหน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ค. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการประเมินทุกชุดทั้ง 4 ชุด โดยจัดลำดับคุณภาพและความเหมาะสมของเครื่องมือในการนำไปใช้

1. มีคุณภาพเหมาะสมในการนำไปใช้มากที่สุดคือ

.....

เพราะ

.....

2. มีคุณภาพเหมาะสมในการนำไปใช้รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ

.....

เพราะ

.....

3. มีคุณภาพเหมาะสมในการนำไปใช้รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ

.....

เพราะ

.....

4. มีคุณภาพเหมาะสมในการนำไปใช้รองลงมาเป็นอันดับที่ 4 คือ

.....

เพราะ

.....

ง. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการประเมินทุกด้านทั้ง 4 ด้านว่าเหมาะสมและ
จำเป็นในการนำมาใช้ประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้พระบายสี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทุกชุด หรือเครื่องมือชุดใดไม่มีความจำเป็นในการนำมา
ใช้ประเมิน

.....

.....

.....

.....

.....

จ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเครื่องมือในการประเมินทุกด้านทั้ง 4 ด้าน ใน
การพัฒนาการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

ฉ. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ง.

การนำเสนอเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้พระบายสีระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533)

- คู่มือการใช้เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้พระบายสี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- เครื่องมือในการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้พระบายสี ระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คู่มือการใช้เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพ
ระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คู่มือการใช้เกณฑ์ฉบับนี้จะประกอบด้วยรายละเอียดตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักการและเหตุผล
2. คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา
หน่วยการเขียนภาพระบายสี
 - 2.1 แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพ
ระบายสี
 - 2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพ
ระบายสี
 - 2.3 แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี
 - 2.4 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพ
ระบายสี
3. แบบกำหนดน้ำหนักของการประเมินแต่ละด้านและมาตรฐานการแปลค่าระดับ
คะแนน
4. กระบวนการใช้เครื่องมือในการประเมินผล
5. การแปลงคะแนน
6. การแปลค่าระดับคะแนน

หลักการและเหตุผล

วิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่ได้รับการบรรจุเข้าไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยบูรณาการอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาค่านิยม เจตคติ พฤติกรรม และบุคลิกภาพ เน้นการเป็นคนช่างคิดช่างทำ และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้

วิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาขึ้นนับตั้งแต่อดีตที่การเรียนการสอนศิลปะยังมิได้จัดเป็นระบบการศึกษาในโรงเรียน จนเริ่มปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษาปี พ.ศ. 2435 เรียกว่า วิชาการเขียนรูปภาพ และในปี พ.ศ. 2503 จึงเปลี่ยนเป็นหมวดวิชาศิลปศึกษา ซึ่งมีขอบเขตของวิชากว้างขวางมากขึ้น และจัดได้ว่าเป็นวิชาศิลปศึกษาแนวใหม่ที่เน้นการสอนศิลปะ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเสรีตามความคิดจินตนาการและประสบการณ์ มุ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีการโยงศิลปะไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจนถึงในปัจจุบันที่วิชาศิลปศึกษาได้มีการพัฒนาแนวคิดและกระบวนการจัดการศึกษาจนเป็นที่ยอมรับว่า วิชาศิลปศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งการศึกษาด้านศิลปะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กทุกคน โดยวิชัย วงษ์ใหญ่ ได้กล่าวไว้ว่า ศิลปศึกษา คือ การให้การศึกษาศิลปะกับเด็ก โดยการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศิลปินน้อยแก่ผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และความคิดที่ดีต่อศิลปะ

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าหลักสูตรวิชาศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา รวมทั้งแนวคิดในการจัดการศึกษาทางศิลปะจะพัฒนาขึ้นเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง แต่การเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาก็ยังคงประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้านมาโดยตลอด เช่น ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ และวัสดุในท้องถิ่นก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้เสมอไป ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนศิลปศึกษา แต่มุ่งเน้นการเรียนการสอนกลุ่มทักษะมากกว่า โรงเรียนไม่มีห้องเรียนศิลปศึกษาเป็นเอกเทศ เพราะห้องเรียนมีจำกัด จำเป็นต้องเรียนในห้องเดิมตลอดวันทำให้เกิดความเบื่อหน่ายขาดความกระตือรือร้น

นอกจากนั้น ปัญหาที่มักจะได้รับบ่งชี้ว่ามีความสำคัญมาก และจะมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนศิลปศึกษาโดยตรง คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับครูผู้สอนศิลปศึกษา ทั้งนี้เพราะครูศิลปศึกษาจะมีบทบาทเป็นผู้ใช้หลักสูตร การสอนก็คือ การใช้หลักสูตรซึ่งมีผลนำไปสู่การสร้างหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรไปพร้อมกันด้วย เพราะครูจะเป็นผู้รู้และเข้าใจดีกว่าผู้อื่นว่า หลักสูตรที่ตนใช้นั้นมีข้อดีหรือข้อที่ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้างให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนตามสภาพที่แท้จริง

ปัญหาที่เกี่ยวกับครูผู้สอนศิลปศึกษามีผู้ทำการศึกษา และพบปัญหาในหลายด้านด้วยกัน เช่น ผลการวิจัยของ วิเชียร เทียมเมือง พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความถนัดในการสอนบางเนื้อหา โดยเฉพาะวิชาศิลปศึกษาดนตรี-นาฏศิลป์ ครูยังไม่เข้าใจหลักสูตรต้นกและผลการวิจัยของ วิไล โบว์ศรีวงศ์ ได้พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงวิธีสอนเนื่องจากขาดความเข้าใจขั้นตอนของวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เอื้อต่อหลักสูตรใหม่ รวมทั้งผลการวิจัยของ ยูพา ประถมภักดิ์ และคณะ ยังพบว่ากว่าร้อยละ 50 ของครูประจำชั้นที่สอนศิลปศึกษาจะไม่มีความรู้ในศิลปศึกษาเลย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพโรจน์ รุจิระวิจักข์ ที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาในเรื่องการวาดภาพระบายสี การพิมพ์ การปั้น และการจัดออกแบบ และสร้างสรรค์จากวัสดุต่าง ๆ งานสาน ถักทอ การรู้คุณค่าของศิลปะของครูสอนศิลปศึกษาอยู่ในเกณฑ์พอใช้หรือระดับ 1 นอกจากนั้นในการอภิปรายผลการวิจัยของบรรจง บุญการี ก็ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการวัดและประเมินผลศิลปศึกษาอย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิทยา ชัยประเสริฐ ที่พบว่า ครูศิลปศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและการประเมินผลอย่างต้องแท้

จะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกี่ยวกับครูผู้สอนศิลปศึกษานั้นมีหลายด้าน นับตั้งแต่ความรู้ ความเข้าใจและความถนัด วิธีการสอน รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผล อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่กล่าวได้ว่า ยังมีผู้สนใจศึกษาน้อย และโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา คือ ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของครูศิลปศึกษา ทั้งที่เป็นปัญหาสำคัญ เนื่องจากการวัดและประเมินผลนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งของขบวนการทางการศึกษาที่มีความสำคัญและจะขาดไปเสียมิได้ ซึ่งการประเมินผลวิชาศิลปศึกษานั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากวิชาอื่น ๆ และค่อนข้างจะประเมินได้ยาก ดังที่ นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร ได้กล่าวไว้ว่า การตัดสินคุณค่าความงามของศิลปะ อาจกล่าวได้ว่า เป็นเรื่องยากและไม่มีเครื่องมือวัดใด ๆ ที่จะเชื่อถือได้ แต่การวัดและประเมินผลการเรียนทางศิลปศึกษานั้นยิ่งกระทำได้ยากกว่า เพราะคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ดี ซึ่งนักการศึกษาหวังจะให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนนั้นเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม

นอกจากนั้น การประเมินผลวิชาศิลปศึกษาเท่าที่ทำได้ในโรงเรียนต่าง ๆ ก็ยังพบปัญหาในหลายด้าน ดังที่มีผู้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลไว้ เช่น การเน้นหนักไปในทางวัดและประเมินผลตัวงานศิลปะของนักเรียน วิธีวัดผลของครูอยู่ที่การตรวจผลงานของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ และผลของการวัดและประเมินออกมาในรูปคะแนน และ ซีรียุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ก็ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการวัดและประเมินผลกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ ไม่เข้าใจวิธีการวัดและไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดผล นอกจากนี้ ครูบางส่วนยังมุ่งเน้นการวัดผลแบบสอบข้อเขียนเพียงอย่างเดียว อีกทั้งยังมีปัญหาการไม่มีหลักฐานการวัดผลผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ครูไม่ได้ประเมินผลควบคู่กันไปกับการสอน ไม่มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาการสอนของครูและการเรียนของเด็ก เกณฑ์การประเมินบางข้อบางจุดประสงค์กำหนดไว้มากเกินกว่าครูจะทำได้

สำหรับผลการวิจัยของยูพา ประถมภักดิ์และคณะ ก็ยังพบปัญหาในเรื่องครูขาดเครื่องมือวัดผลที่ใช้สะดวก และการวัดผลประเมินผลตามแนวหลักสูตรใหม่ (หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521) เป็นการเพิ่มภาระหนักแก่ครูมากเกินไปและผลการวิจัยของ วิภาวดี ยงเจริญ ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก็พบว่า มีปัญหามากเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือสำหรับวัดผล

จากปัญหาในการประเมินผลวิชาศิลปศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัญหาที่ได้จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เพื่อที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหานั้นลำดับต่อไป แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการศึกษาและพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะ ซึ่งมาลียา กองสุข ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูศิลปะในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521" ก็ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษาด้านการประเมินผลวิชาศิลปศึกษานางแบบอื่น ๆ ให้มากขึ้นหรือศึกษาอย่างลึกซึ้งเฉพาะด้าน เช่น ด้านการปฏิบัติ ด้านทัศนคติ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านวิธีการประเมินผล เป็นต้น ดังนั้นการศึกษานี้จึงการพัฒนาที่จะเป็นการช่วยลดปัญหาในการวัดและประเมินผลวิชาศิลปศึกษา ก็น่าจะมี ความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในขณะนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ควรพิจารณาความหมายของคำว่า การวัด และประเมินผลที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งเมื่อก้าวถึงการวัดผลและประเมินผล เราสามารถแยกออกได้เป็นสองคำ คือ คำว่า การวัดผล (Measurement) และการประเมินผล (Evaluation) และทั้งสองคำนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก การวัดผลหมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อบ่งบอกปริมาณ คุณลักษณะ หรือความถี่ตามกฎที่ตั้งไว้ และการประเมินผลก็คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการวัดไปใช้พิจารณา ตัดสินคุณค่าโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ จึงกล่าวได้ว่าความหมายของคำว่า การประเมินผล มีความหมายที่กว้างและครอบคลุมกว่า การวัดผลและการประเมินผลจะเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่วัดได้ ส่วนการวัดผลจะบ่งบอกเพียงตัวเลขหรือปริมาณของสิ่งนั้นเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม การวัดผลและการประเมินผลจะต้องกระทำควบคู่กันไปเสมอ ซึ่งทำให้ทั้งสองคำมีความสัมพันธ์กันและในบางครั้งคำทั้งสองสามารถนำมาใช้แทนกันได้ และในรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินผลที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะใช้คำว่า การประเมินผลเพื่อการสื่อความหมายที่กว้างชัดเจนและครอบคลุม

ดังได้กล่าวแล้วว่า การประเมินผล หมายถึง ขบวนการที่ได้มาตรฐานในการตัดสินใจ ซึ่งการตัดสินใจนั้นย่อมต้องใช้เกณฑ์ (Criteria) มาเป็นหลักการในการประเมินผล และเกณฑ์ก็คือ มาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เกณฑ์ที่ดีนั้นต้องมีความเป็นปรนัย (objectivity) ซึ่งจะทำให้ผลสรุปมีความเที่ยงตรงและต้องเป็น เกณฑ์ ซึ่งได้มาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยเครื่องมือวัดที่มีความเป็นปรนัยเช่นเดียวกัน ดังนั้นเกณฑ์การประเมินวิชาศิลปะศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้จะประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. กรอบโครงสร้างของเกณฑ์การประเมิน
2. รายการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง
3. ข้อกระทงย่อยของรายการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน
4. น้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้าน และมาตรฐานการแปลค่าระดับ

คะแนน

ประเด็นที่สำคัญของการพัฒนาเกณฑ์การประเมินวิชาศิลปศึกษาคือ การวางกรอบโครงสร้างของการประเมิน ที่ได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและแนวทางการประเมินวิชาศิลปศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่า ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่เน้นการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติให้แก่นักเรียน หรือเป็นวิชาปฏิบัติ (Practical Subject) เช่นเดียวกับวิชาที่ตกรวมอื่น ๆ เช่น งานไม้ งานโลหะ เป็นต้น ดังนั้นการประเมินผลวิชาศิลปศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นการประเมินผลภาคปฏิบัติ

ในการกำหนดกรอบโครงสร้างของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา จึงได้ทำการศึกษาหลักการและแนวทางการประเมินผลการศึกษาการประเมินผลภาคปฏิบัติ และการประเมินผลวิชาศิลปศึกษาของนักวิชาการวัดและประเมินผล นักวิชาการศิลปศึกษา และการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า การประเมินวิชาศิลปศึกษาและการประเมินภาคปฏิบัติ มีหลักการและแนวคิดที่สอดคล้องกันโดยส่วนใหญ่ และได้้นำข้อความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้มาสังเคราะห์ เพื่อนำมากำหนดกรอบโครงสร้างของการประเมินให้ครอบคลุมและเหมาะสม ซึ่งสรุปได้ว่า กรอบโครงสร้างของการประเมินควรประกอบด้วยการประเมินในด้านต่าง ๆ 4 ด้านดังนี้คือ

1. ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน (Knowledge)
2. กระบวนการในการปฏิบัติงาน (Process)
3. ผลงาน (Product)
4. ลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน (Working Habit)

จากกรอบโครงสร้างของการประเมินนี้ ได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปของการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ การกำหนดรายการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง การกำหนดข้อกระทงย่อยของรายการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน การกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้าน และมาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน ซึ่งการดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ โดยการประมวลและสรุปเนื้อหาผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ และแนวทางการแก้ไขปรับปรุง แล้วนำมาดำเนินการ

การแก้ไข ปรับปรุง และมาสร้างเป็นเครื่องมือในการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา
หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เครื่องมือในการประเมินดังกล่าวนี้ ครูศิลปศึกษาผู้นำเครื่องมือไปใช้ควรจะได้รับ
การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจะได้ทราบเป้าหมาย รายละเอียดและฝึกปฏิบัติวิธีการใช้
รวมทั้งการศึกษาจากคู่มือการใช้อย่างละเอียด จึงจะสามารถใช้เครื่องมือในการประเมินนี้
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วย
การเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
คำชี้แจง

แบบทดสอบมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกคือ ก, ข, ค และ ง จำนวน
30 ข้อ การใช้แบบทดสอบ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบภายในเวลาประมาณ 50 นาที โดย
เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย x ลงในกระดาษคำตอบ

2. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

คำชี้แจง

แบบสังเกตพฤติกรรมมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ที่กำหนดระดับคุณภาพ 5 ระดับ ดังนี้คือ

ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
0	ต้องปรับปรุง
1	พอใช้
2	ปานกลาง
3	ดี
4	ดีมาก

การใช้แบบสังเกตพฤติกรรม ครูผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้นการปฏิบัติงาน จนเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี เพื่อพิจารณาว่านักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอนและวิธีการหรือไม่ มากน้อยเพียงไร (รายการในการประเมินข้อที่ 1) และการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด (รายการในการประเมินข้อที่ 2) ซึ่งงานที่มีข้อเสนอแนะในการสังเกตพฤติกรรมในข้อ 1 ความสามารถในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการเขียนภาพระบายสี เพื่อให้สามารถประเมินได้ง่ายขึ้น ดังนั้นคำอธิบายประกอบรายการสังเกตพฤติกรรมข้อที่ 1 จะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไปและสำหรับรายการสังเกตพฤติกรรมในข้อ 2 ไม่ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ ทั้งนี้ เพราะพิจารณาแล้วเห็นว่าครูผู้สอนสามารถสังเกตพฤติกรรมได้ชัดเจนอยู่แล้ว คำอธิบายประกอบรายการสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการเขียนภาพระบายสี

รายการ 1.1.1 การเลือกใช้อุปกรณ์ในการถ่ายภาพ นักเรียนควรเลือกใช้อุปกรณ์ในการถ่ายภาพให้ถูกต้องเหมาะสม เช่น หากนักเรียนเลือกใช้ดินสอถ่ายภาพ ก็ควรเลือกดินสอที่มีความเข้มของไส้ดินสอน้อย ไม่ควรใช้ดินสอดำในการถ่ายภาพ หรือหากนักเรียนเลือกใช้สีเขียนร่างภาพ ก็ควรเลือกใช้สีอ่อน ๆ เช่น สีเทา สีครีม เป็นต้น ไม่ควรเลือกใช้สีดำหรือสีเข้มอื่น ๆ

รายการ 1.1.2 วิธีการถ่ายภาพ นักเรียนควรถ่ายภาพให้เสร็จสมบูรณ์ทั้งภาพแล้วจึงระบายสีและร่างภาพเพียงเบา ๆ เพื่อให้สามารถลบแก้ไขได้ รวมทั้งเมื่อระบายสีจะดูเต็มองไม่เห็นเส้นที่ร่างไว้ ซึ่งจะทำให้ภาพมีความสวยงามยิ่งขึ้น

รายการ 1.2.1 วิธีการระบายสี นักเรียนระบายสีด้วยวิธีที่ถูกต้องเหมาะสมกับชนิดของสีที่นักเรียนใช้ เช่น สีเทียน ควรเลือกสีอ่อนระบายก่อนสีเข้ม หรือหากต้องการตัดเส้นภาพ ก็ไม่ควรตัดเส้นภาพก่อนระบายสี ควรระบายสีให้เสร็จทั้งภาพก่อน ถ้าเป็นสีน้ำหรือสีโปสเตอร์ก็ควรระบายสีอ่อนก่อนสีเข้ม และไม่ควรรระบายสีทับซ้อนกันหลายครั้ง เพราะกระดาษที่ชุ่มน้ำมากเกินไป หรือถูกทาถูหลาย ๆ ครั้ง ภาพจะเสียหายและไม่สวยงามได้ เป็นต้น

รายการ 1.2.2 การใช้และเก็บรักษาสีและอุปกรณ์ในการระบายสี นักเรียนควรใช้และเก็บรักษาสี และอุปกรณ์ในการระบายสีให้ถูกต้องและเหมาะสมกับชนิดของสีที่นักเรียนใช้ เช่น สีเทียน เวลาใช้ควรฉีกกระดาษที่หุ้มสีเทียนออกทีละน้อย ระวังไม่รอบ ๆ แห่งสี ไม่ควรฉีกกระดาษที่หุ้มออกทั้งหมด เพราะมือจะเปื้อนสีและสีจะไม่สะอาดเพราะเปื้อนได้ง่าย นอกจากนั้น ควรเก็บรักษาสีเทียนไว้ในกล่องสีให้เรียบร้อย ไม่ควรเก็บสีเทียนปะปนกัน สีจะปนเปื้อนกันเอง ทำให้สีสกปรก สีน้ำหรือสีโปสเตอร์ควรพิจารณาพื้นที่ที่จะระบายสี และเลือกใช้พื้นที่ให้มีขนาดเหมาะสมกับพื้นที่ เช่น พื้นที่ว่างควรใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ เป็นต้น การผสมสี ควรผสมสีในปริมาณที่พอเหมาะไม่มากเกินไป สีที่เหลือจะเก็บรักษาไว้ไม่ได้ เป็นต้น

3. แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี

คำชี้แจง

แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่กำหนดระดับคุณภาพ 5 ระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
0	ต้องปรับปรุง
1	พอใช้
2	ปานกลาง
3	ดี
4	ดีมาก

การใช้แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี ครูผู้สอนต้องนำผลงานภาพเขียนระบายสี ของนักเรียนมาตรวจดูคุณภาพของผลงาน โดยพิจารณาเกี่ยวกับทักษะการแสดงออกทางศิลปะ ในภาพเขียนระบายสี (รายการตรวจผลงานในข้อที่ 1) และองค์ประกอบทางศิลปะเกี่ยวกับการจัดภาพในการเขียนภาพระบายสี (รายการตรวจผลงานในข้อที่ 2) ซึ่งในที่ไม่มีข้อเสนอแนะ ในการตรวจผลงาน เพื่อให้สามารถประเมินได้ง่ายขึ้น ดังในคำอธิบายต่อไปนี้

1. ทักษะการแสดงออกทางศิลปะในการเขียนภาพระบายสี

1.1 ความคิดสร้างสรรค์

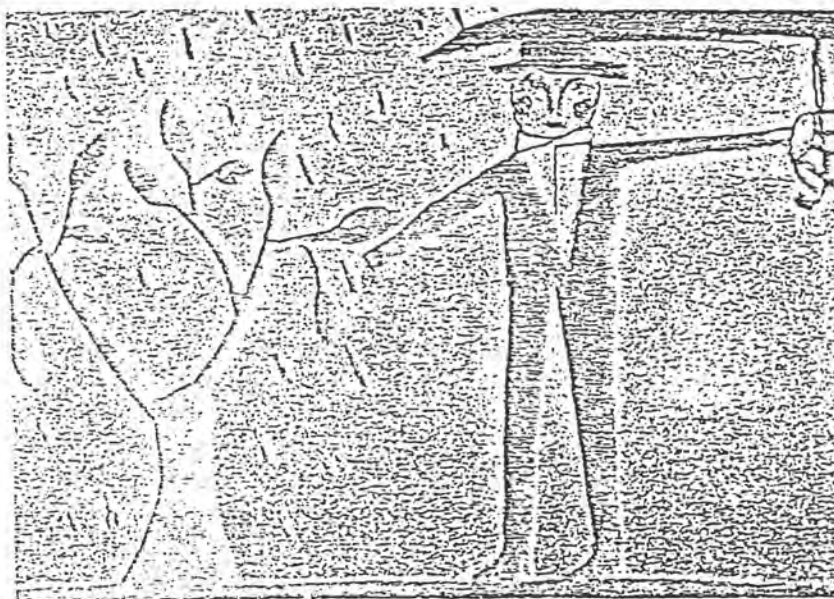
1.1.1 เนื้อหาเรื่องราวของภาพ พิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องราว ของภาพที่ต้องสอดคล้องกับหัวข้อเรื่องที่กำหนด และมีแนวคิดในการเสนอเนื้อหาเรื่องราว ในเชิงสร้างสรรค์ เช่น เรื่องราวที่เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมที่นำเสนอด้วยการช่วยกัน ปลูกป่า เป็นต้น หรือเนื้อหาเรื่องราวที่มีความแปลกใหม่ และมีจินตนาการ เช่น เรื่องราว เกี่ยวกับเมืองของจีนที่เต็มไปด้วยตึกตาหรือตัวการ์ตูนมากมาย เป็นต้น

1.1.2 การใช้สี พิจารณาเกี่ยวกับการเลือกใช้สี เช่น การเลือกใช้สีต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย ไม่ใช้สีเฉพาะที่ชอบ ตัวอย่างการระบายสีของต้นไม้ ที่มีการเลือกใช้สีเขียวหลายน้ำหนัก เช่น เขียวอ่อน เขียวแก่ เขียวเข้ม เป็นต้น หรือการเลือกใช้สีได้อย่างกลมกลืน หรือตัดกับภาพอย่างสวยงาม หรือการเลือกใช้ชนิดของสีมาระบายภาพได้อย่างเหมาะสมสวยงาม ตัวอย่างการระบายสีของพื้นน้ำ และท้องฟ้าด้วยสีน้ำ และระบายสีของต้นไม้ ดอกไม้ บ้าน ภูเขาด้วยสีเทียน ซึ่งทำให้ภาพดูสวยงาม เป็นต้น

1.2 วิธีการและเทคนิคในการเขียนภาพระบายสี พิจารณาเกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ที่นักเรียนนำมาใช้ในการเขียนภาพระบายสีได้อย่างเหมาะสม เช่น การเปลี่ยนสีเทียนด้วยนิ้วมือให้สี เขียวอ่อนและ เขียวแก่กลมกลืนกันในการระบายสีของใบไม้หรือการระบายสีน้ำในส่วนที่เป็นท้องทะเลด้วยการใช้พู่กันจุ่มน้ำลูบกระดาษให้เปียกชื้น แล้วจึงระบายสีฟ้า และสีเขียวให้กลมกลืนกัน เป็นต้น

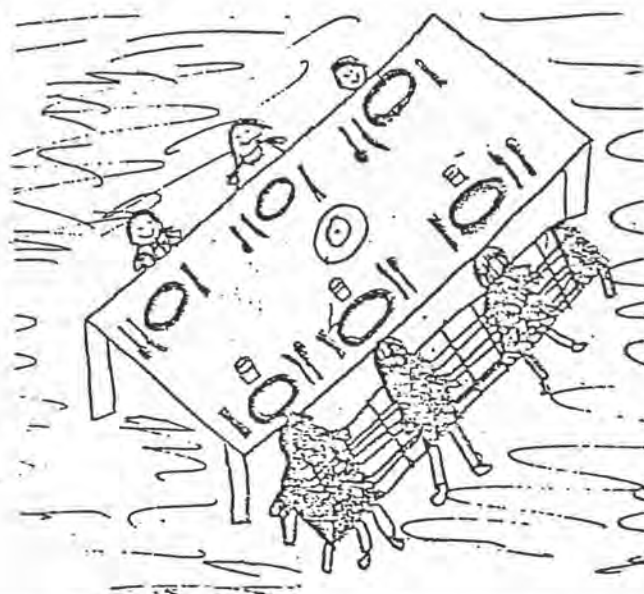
1.3 พัฒนาการทางศิลปะกับระดับวุฒิภาวะ พิจารณาเกี่ยวกับการแสดงออกทางศิลปะ โดยภาพของนักเรียนในระดับชั้น ป.5 อายุ 10 ปี ว่า มีพัฒนาการถึงในระดับชั้น การเริ่มต้นเขียนภาพอย่างของจริง (The Drawing Realism) อายุ 9-12 ปี ในการเขียนภาพระบายสีของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Victor Lowenfeld) หรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากส่วนประกอบในภาพได้ดังนี้

ก. การวาดภาพคน เด็กในวัยนี้จะวาดภาพได้ถูกต้องมากขึ้น เด็กจะวาดเส้นอื่น ๆ เพิ่มเติมและเน้นความแตกต่างระหว่างเพศ โดยเฉพาะเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย แต่ภาพที่ปรากฏจะไม่ใช่ว่าสิ่งที่เด็กถ่ายทอดออกมาจากภาพที่สายตาสังเกตเห็น แต่จะเป็นลักษณะเค้าโครงของสิ่งที่เขาเห็นมากกว่าเราจะพบว่า เด็กได้รับความรู้สึกลงในเรื่องของรายละเอียด แต่จะไม่มีความรู้สึกลงเรื่องอากัปกิริยา การแสดงรูปร่างลักษณะมนุษย์ในภาพวาดของเด็กขั้นนี้จะมีลักษณะแข็งกระด้าง หรือมีท่าทางแข็งกว่าของจริง

ภาพแสดง ลักษณะการวาดภาพคนของเด็กอายุระหว่าง 9-12 ปี

ข. การใช้พื้นที่ว่าง ในขั้นการพัฒนากำหนดเด็กจะพบว่าพื้นราบ (Plane) ซึ่งเป็นภาพที่มองจากด้านบนลงมาสู่พื้นมีความสำคัญมากกว่าเส้นฐาน (base line) แต่ยังไม่สามารถถ่ายทอดได้เหมือนกับความเป็นจริง ภาพวาดของเด็กจะมีลักษณะแบนราบ เด็กยังไม่สามารถแสดงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง แต่เด็กจะสามารถแสดงขนาดของสิ่งที่วาดได้เหมาะสมกับพื้นที่ที่กำหนดให้เท่านั้น

ภาพแสดงลักษณะการใช้พื้นที่ว่างของเด็กอายุระหว่าง 9-12 ปี

ค. การรำซึ่สึ เต็กจะเปลี่ยนจากการรำซึ่สึหนึ่งสึาดสึาหรับวัตถุหนึ่งโดยเนาะมาเป็นการใช้สึ่ตามความรู้สึก อารมณ์ ความคิด และประสึบการณั้ของตนหรือตามสึภาพของวัตถุในขณะนั้น

ง. การออกแบบ เต็กในวัยนี้เริ่มรู้จักการออกแบบหรือตกแต่งและใช้สึ่ต่าง ๆ ตามหน้าที่ของสึ่สึนั้น ๆ เช่น แบบของเส็่ผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดึบเครื่องใช้ต่าง ๆ

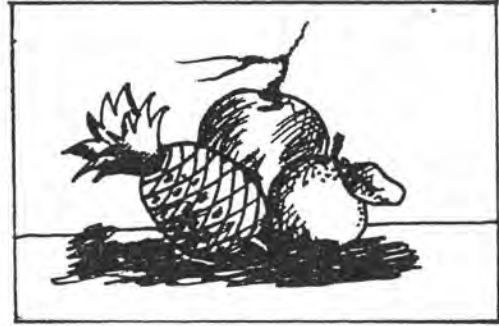
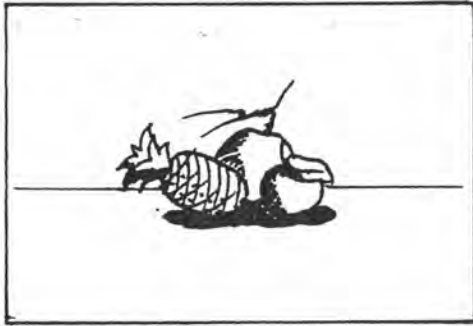
ภาพแสดงลักษณะการออกแบบของเต็กอายุระหว้าง 9-12 ปี

การพิจารณาภาพเขียนระบายสึ่ของนักเรียนในด้านนี้ หากนักเรียนมีพัฒนาการในการแสดงออกทางสึศิลปะโดยภาพรวมอยู่ในระดับนี้ ควรประเมินคุณภาพผลงานในระดับดีและดีมาก หากนักเรียนยังไม่พัฒนาถึงขั้นนี้ หรือพัฒนาน้อย ควรประเมินคุณภาพผลงานในระดับต้องปรับปรุงถึงในระดับปานกลาง

2. องค์ประกอบทางสึศิลปะ เกี่ยวกับการจัดภาพในภาพเขียนระบายสึ่

2.1 ความเหมาะสมของขนาดของภาพกับขนาดของกรอบภาพ พิจารณา

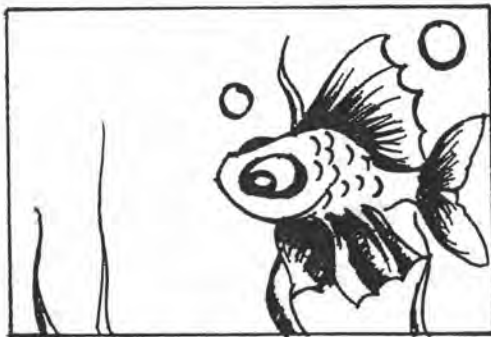
เกี่ยวกับขนาดของภาพ กับขนาดของกรอบภาพที่ควรมีขนาดใหญ่เหมาะสมกับหน้ากระดาษ

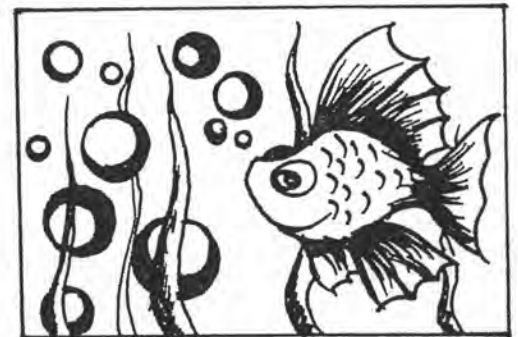
ขนาดภาพที่ไม่เหมาะสมกับหน้ากระดาษ

ขนาดภาพที่เหมาะสมกับหน้ากระดาษ

2.2 ความสมดุล พิจารณาเกี่ยวกับความสมดุลด้านซ้าย - ขวา และด้านบน - ล่างของภาพ โดยตำแหน่งของภาพต่าง ๆ ควรจัดวางให้เหมาะสม และมีความสมดุล ไม่เอียงซ้าย - ขวา หรือชิดขอบบน - ล่างของภาพมากเกินไป

ภาพไม่สมดุลซ้าย - ขวา

ภาพที่สมดุล

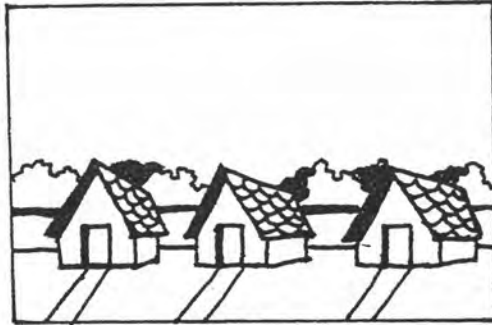

ภาพไม่สมดุลบน - ล่าง

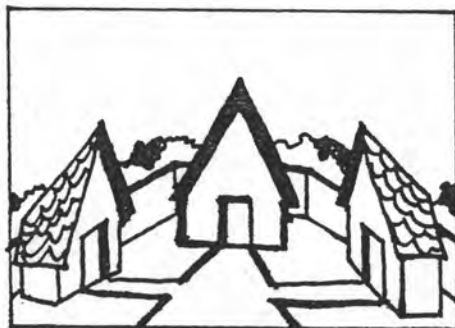

ภาพที่สมดุล

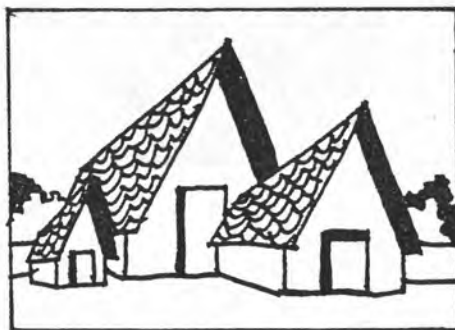
2.3 จุดเด่นหรือจุดสนใจ พิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องราวของภาพที่เป็นจุดเด่นหรือจุดสนใจของภาพว่า นักเรียนได้กำหนดให้มีขึ้นหรือไม่ และเหมาะสมเพียงใด โดยอาจกำหนดให้มีขึ้นตรงกึ่งกลางของภาพ หรือตำแหน่งอื่น ๆ ของภาพก็ได้

ภาพไม่มีจุดเด่น

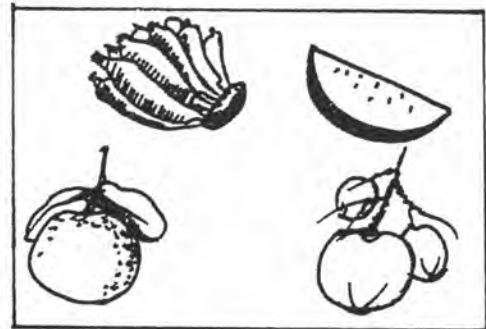
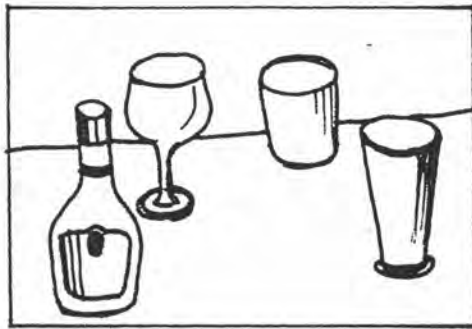

ภาพมีจุดเด่นตรงกลางภาพ

ภาพมีจุดเด่นในตำแหน่งอื่น ๆ ของภาพ

2.4 ความสัมพันธ์กลมกลืน โดยพิจารณาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ในภาพว่า นักเรียนได้จัดวางให้อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ไม่แยกกระจายออกจากกันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ภาพที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน

การพิจารณาเกี่ยวกับการจัดภาพที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ควรพิจารณาโดยภาพรวม ซึ่งหากมีการจัดภาพที่ดีครบทุกด้าน คือ ความเหมาะสมของขนาดของภาพกับขนาดของกรอบภาพ ความสมดุล, จุดเด่นหรือจุดสนใจ และความสัมพันธ์กลมกลืน ควรประเมินคุณภาพผลงานอยู่ในระดับดีและดีมาก หากนักเรียนมีการจัดภาพที่ดีเพียงบางด้านหรือไม่เลย ควรประเมินคุณภาพผลงานอยู่ในระดับต้องปรับปรุงถึงปานกลาง

4. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

คำชี้แจง

แบบสังเกตพฤติกรรมมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ที่กำหนดระดับคุณภาพ 5 ระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
0	ต้องปรับปรุง
1	พอใช้
2	ปานกลาง
3	ดี
4	ดีมาก

การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานนี้ ครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี โดยสังเกตทุกครั้งการสอนและมีการจดบันทึกเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนไว้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินต่อไป ในบางกรณีนักเรียนบางคนยังไม่แสดงพฤติกรรมอะไรที่เด่นชัดพอที่ครูผู้สอนจะสังเกตเห็นได้ หรือครูผู้สอนยังไม่ได้สนใจนักเรียนคนนั้นให้เพียงพอ ดังนั้นการสรุปพฤติกรรมของนักเรียนในด้านนี้ครูผู้สอนจึงควรสังเกตอย่างละเอียดรอบคอบ และสังเกตพฤติกรรมหลายครั้งรวมทั้งการให้ความสนใจแก่นักเรียนทุก ๆ คน นอกจากนั้นการจดบันทึกหรือการเขียนบรรยายพฤติกรรมของนักเรียนไว้ จะเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้การสังเกตพฤติกรรมด้านนี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แบบกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้านและมาตรฐานการแปลค่า ระดับคะแนน

คำชี้แจง

แบบกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้านนี้ กำหนดขึ้นเพื่อให้สัดส่วนน้ำหนักของการประเมินในแต่ละด้านมีความเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินแต่ละด้านมีความสำคัญและข้อจำกัดของการประเมินภาคปฏิบัติแตกต่างกัน เช่น การประเมินด้านผลงาน และกระบวนการ จะมีสัดส่วนน้ำหนักมากที่สุดในการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา เพราะหลักการประเมินทางศิลปศึกษา และการประเมินภาคปฏิบัติมีแนวทางการประเมินผลที่เน้นผลงานและกระบวนการมากที่สุด ส่วนการประเมินด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานก็มีความสำคัญและจำเป็นในการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา ซึ่งบรรจุอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย แต่อย่างไรก็ตาม การประเมินด้านนี้ก็มีข้อจำกัดในการสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของนักเรียน ซึ่งบางครั้งการสังเกตนักเรียนเป็นรายบุคคลจำนวนมากภายในเวลาอันจำกัด อาจทำให้ได้ข้อสรุปที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ ดังนั้นสัดส่วนน้ำหนักของการประเมินด้านนี้ จึงอยู่ในระดับรองลงมา และสำหรับการประเมินด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในแนวทางการประเมินภาคปฏิบัติและวิชาศิลปศึกษานั้น การประเมินด้วยแบบทดสอบยังมีระดับการประเมินที่มีความเป็นจริงต่ำคือ ผู้ทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง มิได้หมายความว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดี แต่อย่างไรก็ตาม การประเมินในด้านนี้ก็ยังคงมีความจำเป็น เพราะนักเรียนต้องใช้ความรู้ความเข้าใจในเบื้องต้น จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ ดังนั้นแบบกำหนดน้ำหนักคะแนนจึงมีความสำคัญและจำเป็นในการแปลงคะแนนที่ประเมินได้จากเครื่องมือในการประเมินแต่ละด้าน เพื่อให้คะแนนที่ได้สอดคล้องกับสัดส่วนน้ำหนักของคะแนนที่กำหนดไว้

สำหรับมาตรฐานของคะแนนในการกำหนดระดับคุณภาพ ได้กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการนำคะแนนที่ได้ตามสัดส่วนน้ำหนักคะแนนมาพิจารณาและแปลความหมายระดับคะแนนบ่งชี้คุณภาพของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใด ดีมาก, ดี, ปานกลาง, ต่ำกว่าระดับปานกลาง หรือต้องปรับปรุง เพื่อนำมาวินิจฉัยว่า นักเรียนมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในด้านใดบ้าง และจะได้นำไปพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

แบบกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้านและมาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน

น้ำหนักคะแนนในการประเมินแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้

ด้าน	กรอบโครงสร้างของการประเมิน	น้ำหนักคะแนน (ร้อยละ)
1.	ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	15
2.	กระบวนการปฏิบัติการ	30
3.	ผลงาน	35
4.	ลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน	20

มาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน

คะแนน (ร้อยละ)	ระดับคะแนน	ความหมาย
85 - 100	4	ดีมาก
75 - 84	3	ดี
65 - 74	2	ปานกลาง
50 - 64	1	ต่ำกว่าระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 50	0	ต้องปรับปรุง

กระบวนการใช้เครื่องมือในการประเมิน

กระบวนการใช้เครื่องมือในการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนสามารถนำเครื่องมือในการประเมินนี้ มาใช้ประเมินผลระหว่างการเรียนรู้ (Formative Evaluation) เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งการดำเนินการใช้เครื่องมือทั้ง 4 ด้าน มีกระบวนการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนตลอดเวลาขณะปฏิบัติงาน โดยแบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานควรวัดตั้งแต่เริ่มการปฏิบัติงาน จนถึงสิ้นสุดการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอน และแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละขั้นตอน และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน ควรวัดสังเกตพฤติกรรมนักเรียนตลอดเวลา และทุกครั้งที่ขณะปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและละเอียดถี่ถ้วนในการสรุปพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานของนักเรียน ซึ่งจะนำมาเป็นข้อมูลในการแก้ไขข้อบกพร่องด้านลักษณะนิสัยของนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. ใช้แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี ในการตรวจผลงานที่สำเร็จของนักเรียนทุกชิ้น เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนเป็นรายบุคคล

3. ใช้แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ในการทดสอบนักเรียนหลังเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ภาพระบายสี เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียน และยังเป็นเครื่องมือช่วยในการทบทวนเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีอีกด้วย

4. นำคะแนนที่ประเมินได้จากเครื่องมือในการประเมินผลทั้ง 4 ด้านมาแปลงคะแนนตามสัดส่วนน้ำหนักในการประเมินของกรอบโครงสร้างแต่ละด้านที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้คะแนนในแต่ละด้านถูกต้องตามสัดส่วนน้ำหนักที่กำหนดไว้และสามารถนำมากำหนดระดับคุณภาพของนักเรียนได้ ซึ่งวิธีการแปลงคะแนนจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดต่อไป

5. นำคะแนนที่แปลงได้มาแปลค่าระดับคะแนนและความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน การประเมินแต่ละด้าน โดยรวมคะแนนจากการประเมินทุกด้านทั้ง 4 ด้าน แล้วนำมาแปลค่าระดับคะแนนและความหมาย เพื่อนำผลการประเมินมาพิจารณาและวินิจฉัยว่า นักเรียนยังบกพร่องและต้องปรับปรุงแก้ไขในด้านใดต่อไป

การแปลงคะแนน

เนื่องจากเครื่องมือในการประเมินผลภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ ภาพระบายสีในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้านที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ มีจำนวนข้อและคะแนนเต็มต่างกัน รวมทั้งได้กำหนดสัดส่วนน้ำหนักของเครื่องมือในการประเมินแต่ละด้านไว้ เพื่อให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการใช้เครื่องมือในการประเมิน ดังนั้น จึงต้องนำข้อมูลของคะแนนที่ได้จากการประเมินแต่ละด้านมาทำการแปลงคะแนน เพื่อให้สอดคล้องกับน้ำหนักสัดส่วนของการประเมินแต่ละด้าน และมีสูตรการแปลงคะแนนดังนี้คือ

$$M = \frac{Y}{X} \times W$$

Y = คะแนนที่ได้จากการประเมินแต่ละด้าน

X = คะแนนเต็มของเครื่องมือในการประเมินแต่ละด้าน

W = สัดส่วนน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้าน

M = คะแนนที่แปลงได้

ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการแปลงคะแนนของเครื่องมือในการประเมินแต่ละด้านดังนี้

1. แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ซึ่งมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน จำนวนข้อทั้งหมด 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน และมีน้ำหนักคะแนนของการประเมินด้านนี้ ร้อยละ 15

สูตรในการแปลงคะแนนคือ

$$M_1 = \frac{Y_1}{X_1} \times W$$

ตัวอย่าง เด็กชาย ก. ทำแบบทดสอบได้คะแนน 25 คะแนน จากคะแนนเต็มของแบบทดสอบ 30 คะแนน

แทนค่าจากสูตร

$$M_1 = \frac{Y_1}{X_1} \times W \quad (Y_1 = 25, X_1 = 30, W_1 = 15)$$

$$= \frac{25}{30} \times 15$$

ดังนั้น คะแนนที่แปลงได้ = 12.5 คะแนน

2. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ซึ่งมีคะแนนเต็ม 32 คะแนน จากจำนวนรายการประเมิน 8 รายการ รายการละ 4 คะแนน และมีน้ำหนักคะแนนของการประเมินด้านนี้ ร้อยละ 30

สูตรในการแปลงคะแนนคือ

$$M_2 = \frac{Y_2}{X_2} \times W$$

ตัวอย่าง เด็กชาย ก. ได้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรม 28 คะแนน จากคะแนนเต็มของแบบประเมิน 32 คะแนน

$$\begin{aligned}\text{แทนค่าจากสูตร} \quad M_2 &= \frac{Y_2}{X_2} \times W \quad (Y_2 = 28, X_2 = 32, W_2 = 30) \\ &= \frac{28}{32} \times 30\end{aligned}$$

ดังนั้น คะแนนที่แปลงได้ = 26.25 คะแนน

3. แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี ซึ่งมีคะแนนเต็ม 32 คะแนน จากรายการประเมิน 8 รายการ รายการละ 4 คะแนน และมีน้ำหนักคะแนนของการประเมินด้านนี้ ร้อยละ 35

สูตรในการแปลงคะแนนคือ

$$M_3 = \frac{Y_3}{X_3} \times W$$

ตัวอย่าง เด็กชาย ก. ได้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรม 28 คะแนน จากคะแนนเต็มของแบบประเมิน 32 คะแนน

$$\begin{aligned}\text{แทนค่าจากสูตร} \quad M_3 &= \frac{Y_3}{X_3} \times W \quad (Y_3 = 25, X_3 = 32, W_3 = 30) \\ &= \frac{25}{32} \times 35\end{aligned}$$

ดังนั้น คะแนนที่แปลงได้ = 27.35 คะแนน

4. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในทางปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ซึ่งมีคะแนนเต็ม 28 คะแนน จากจำนวนรายการประเมิน 7 รายการ รายการละ 4 คะแนน และมีน้ำหนักคะแนนของการประเมินด้านนี้ ร้อยละ 20

สูตรในการแปลงคะแนนคือ

$$M_4 = \frac{Y_4}{X_4} \times W$$

ตัวอย่าง เด็กชาย ก. ได้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรม 22 คะแนน จากคะแนนเต็มของแบบประเมิน 28 คะแนน

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าจากสูตร} \quad M_4 &= \frac{Y_4}{X_4} \times W \quad (Y_4 = 22, X_4 = 28, W_4 = 20) \\ &= \frac{22}{28} \times 20 \end{aligned}$$

ดังนั้น คะแนนที่แปลงได้ = 15.71 คะแนน

จากข้างต้น สรุปคะแนนที่แปลงได้จากเครื่องมือในการประเมินผลแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน = $M_1 + M_2 + M_3 + M_4$ ซึ่งจากตัวอย่างคะแนนเด็กชาย ก. = $12.5 + 26.5 + 27.35 + 15.71 = 81.81$ คะแนน ดังนั้นเด็กชาย ก. จึงได้คะแนนภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพระบายสี = 81.81 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และจากคะแนนที่แปลงได้นี้ สามารถนำไปกำหนดระดับคุณภาพจากมาตรฐานคะแนนที่กำหนดไว้เป็นช่วงคะแนนว่ามีคุณภาพในระดับใด ดีมาก, ดี, ปานกลาง, ต่ำกว่าปานกลาง หรือต้องปรับปรุงต่อไป

การแปลค่าระดับคะแนน

คะแนนที่ได้จากการแปลงคะแนนตามสัดส่วนน้ำหนักของการประเมินแต่ละด้านของ
กรอบโครงสร้าง สามารถนำมากำหนดระดับคะแนน และแปลค่าระดับคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่
กำหนดไว้เป็นช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนน (ร้อยละ)	ระดับคะแนน	ความหมาย
85 - 100	4	ดีมาก
75 - 84	3	ดี
65 - 74	2	ปานกลาง
50 - 64	1	ต่ำกว่าระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 50	0	ต้องปรับปรุง

แต่อย่างไรก็ตาม ช่วงคะแนนข้างต้นอาจยังไม่ละเอียดพอในกรณีคะแนนที่ได้มีจุด
ทศนิยม จึงพอจะจัดช่วงคะแนนให้ละเอียดขึ้นได้ดังต่อไปนี้

คะแนน (ร้อยละ)	ระดับคะแนน	ความหมาย
84.50 - 100	4	ดีมาก
74.50 - 84.49	3	ดี
64.50 - 74.49	2	ปานกลาง
49.50 - 64.49	1	ต่ำกว่าระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 49.49	0	ต้องปรับปรุง

เครื่องมือในการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเรียนรู้เขียนภาพระบายสี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. หากนักเรียนต้องการสร้างผลงานภาพเขียนระบายสี นักเรียนไม่ควรเลือกวิธีการในข้อใด
 - ก. การนำเอาถ่านมาจุดขีดเขียนให้เป็นภาพ
 - ข. การนำเอาหมึกหลาย ๆ สีมาหยดให้เป็นภาพ
 - ค. การนำเอาสีหลาย ๆ สีมาพ่นให้เป็นภาพ
 - ง. การนำเอากระดาษสีต่าง ๆ มาประดิษฐ์ให้เป็นภาพ
2. การเขียนภาพระบายสีของบุคคลต่อไปนี้ ข้อใดไม่ใช่จุดประสงค์สำคัญของการเขียนภาพระบายสี
 - ก. นิดเขียนภาพระบายสีเพื่อรณรงค์บ้านจัดสรรที่เชียงใหม่
 - ข. น้อยเขียนภาพระบายสีเพื่อบันทึกภาพเกี่ยวกับบ้านของคุณยาย
 - ค. ใหญ่เขียนภาพระบายสีเพื่อถ่ายทอดความคิดและจินตนาการเกี่ยวกับบ้านในฝันของตัวเอง
 - ง. รัตเขียนภาพระบายสีเพื่อแสดงเรื่องราวที่ประทับใจเกี่ยวกับบ้านริมทะเลที่เกาะเสม็ด
3. จำต้องการเขียนภาพด้วยวิธีการรูป บาดป้าย จำควรเลือกใช้อุปกรณ์ในข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
 - ก. ดินสอดำ
 - ข. ถ่านชาร์โคล
 - ค. สีเทียน
 - ง. สีดินสอ

4. หากนักเรียนต้องการเขียนภาพระบายสีนอกสถานที่ให้เสร็จอย่างรวดเร็วและสะดวก นักเรียนควรเลือกสีชนิดใดในข้อต่อไปนี้ จึงจะเหมาะสมที่สุด
- สีเมจิก, สีน้ำมัน, สีดินสอ
 - สีเทียน, สีดินสอ, สีฝุ่น
 - สีเทียน, สีดินสอ, สีชอล์ก
 - สีโรสเตอร์, สีเมจิก, สีชอล์ก
5. แจ่มต้องการร่างภาพเพื่อระบายสีด้วยสีโรสเตอร์ แจ่มควรเลือกใช้ดินสอชนิดใด
- ดินสอ H-6H
 - ดินสอ EE
 - ดินสอ B-6B
 - ดินสอ HB
6. หนุ่ยต้องการร่างภาพเพื่อให้ได้ภาพเขียนระบายสีที่สวยงาม หนุ่ยควรทำอย่างไรในข้อต่อไปนี้ จึงจะเหมาะสมที่สุด
- ร่างภาพเบา ๆ ให้เสร็จสมบูรณ์ทั้งภาพ
 - ร่างภาพให้คมชัดทำให้เสร็จเฉพาะส่วนที่ต้องการจะระบายสีก่อน
 - ร่างภาพเบา ๆ ให้เสร็จเฉพาะส่วนที่ต้องการจะระบายสีก่อน
 - ร่างภาพให้คมชัดให้เสร็จสมบูรณ์ทั้งภาพ
7. บุคคลในข้อใดระบายสีโรสเตอร์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมที่สุด
- ตีระบายสีที่อ่อนก่อนแล้วจึงระบายทับด้วยสีเข้ม
 - ตีระบายสีทับหลาย ๆ ครั้ง
 - ตีระบายสีที่เข้มก่อน แล้วจึงระบายทับด้วยสีอ่อน
 - ตาระบายสีหลาย ๆ สีทับซ้อนกัน

8. บุคคลในข้อใดอาจใช้สีเทียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมที่สุด
- แจจจะเลือกใช้สีเฉพาะสีที่ชอบที่สุดเท่านั้น
 - แจจจะเลือกใช้สีเทียนทุก ๆ สีในกล่อง จะนำมาใช้เฉพาะสีที่ชอบที่สุดเท่านั้น
 - แจจจะใช้สีเทียนแล้วมักเก็บสีปนรวมกันจนดูง
9. บุคคลในข้อใดอาจใช้สีลิปสแตร์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมที่สุด
- แจจจะใช้สีลิปสแตร์เฉพาะด้านบนเท่านั้น ไม่ชอบคนลงไปถึงกันขวด
 - แจจชอบใช้สีลิปสแตร์เฉพาะที่มีสีสะท้อนแสงเท่านั้น
 - แจจมักผสมสีลิปสแตร์ให้สีที่ต้องการครั้งละมาก ๆ เพื่อจะได้เก็บเอาไว้ใช้ครั้งต่อไป
 - แจจใช้สีลิปสแตร์เสร็จแล้ว จะเช็ดสีที่ปากขวดให้สะอาดแล้วจึงปิดฝาขวดให้แน่น
10. บุคคลในข้อใดอาจใช้ฟู่กันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมที่สุด
- แจจจะเลือกใช้ฟู่กันแบบที่มีขนแปรงแข็งในการระบายสีน้ำ
 - แจจมักจะทำความสะอาดฟู่กันทุกครั้งก่อนเปลี่ยนสีใหม่
 - แจจจะชอบแช่ฟู่กันให้ขนแปรงนุ่มอยู่ในภาชนะใส่น้ำเสมอ เพื่อให้ขนแปรงสะอาด
 - แจจจะใช้ฟู่กันเบอร์ 7 เบอร์ 8 และเบอร์ 9 ระบายสี เพราะมีขนาดที่ใกล้เคียงกัน
11. บุคคลในข้อใดเลือกใช้จานสีผสมสีน้ำได้เหมาะสมที่สุด
- แจจเลือกใช้จานสีชนิดแบน
 - แจจเลือกใช้จานสีที่มีสีส้นสวยงาม
 - แจจเลือกใช้จานสีที่มีหลุมลึก ๆ บรรจุสีได้มาก
 - แจจเลือกใช้จานสีพลาสติกบาง ๆ ที่กลมมากับกล่องสี

12. บัองต้งการเขียนภาพที่ให้ความรู้สึกกว้าง สงบและผ่อนคลาย บัองควรรเลือกใช้เส้น

ในข้อใด

ก.

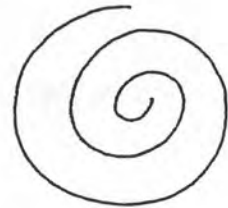
ข.

ค.

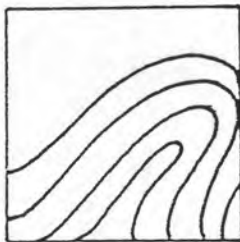
ง.

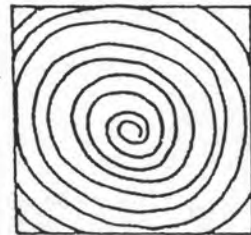
13. บัองต้งการออกแบบภาพด้วยเส้นที่ให้ความรู้สึกอ่อนช้อยนุ่มนวล บัองควรรใช้เส้นในลักษณะใด

มากที่สุด

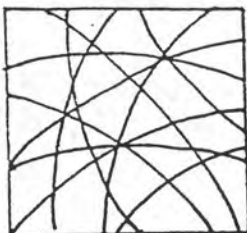
ก.

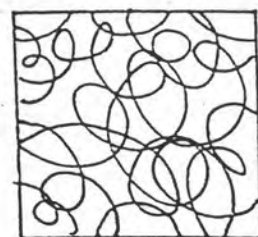
ข.

ค.

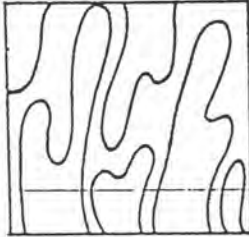

ง.

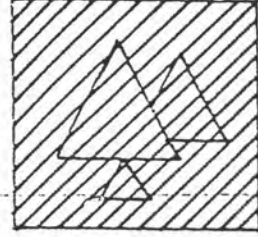

14. นักต้องการออกแบบภาพให้ได้ผลงานภาพเขียนระบายสีที่แสดงความสัมพันธ์ของรูปกับพื้นหลังมากที่สุด นักควรออกแบบภาพให้เหมือนข้อใดต่อไปนี้มากที่สุด

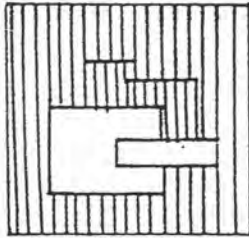
ก.

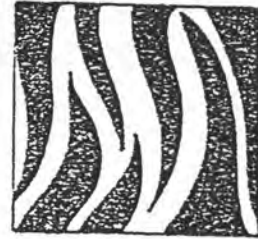
ข.

ค.

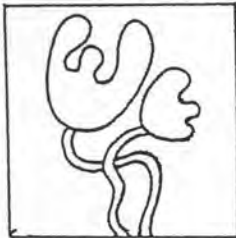

ง.

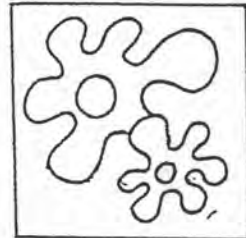

15. นักต้องการออกแบบภาพที่มีลักษณะ 3 มิติ นักควรเลือกภาพใดในข้อต่อไปนี้

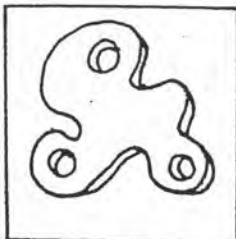
ก.

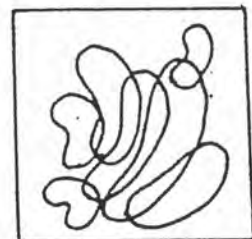
ข.

ค.

ง.

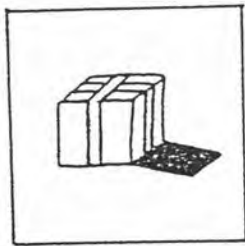

16. ในการทดลองสีด้วยการร้อยสี บุคคลในข้อใดใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมในการทำให้
กระดาษเปียกขึ้น

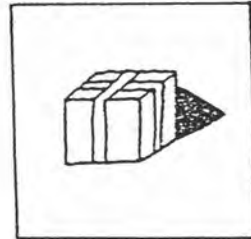
- ก. จำใช้ผ้าชุบน้ำถูกระดาษหลาย ๆ ครั้ง
- ข. จุ่มน้ำกระดาษจุ่มน้ำแล้วผึ่งให้หมาด
- ค. จุ่มพ่นน้ำเป็นละอองลงบนกระดาษ
- ง. แฉว่าใช้พู่กันจุ่มน้ำแล้วทาลงบนกระดาษ

17. มดต้องการเขียนภาพกล่องของของขวัญให้ดูเหมือนจริง มดควรเขียนภาพให้เหมือนในข้อใด
มากที่สุด ถ้าแสงเข้าทางด้านซ้าย

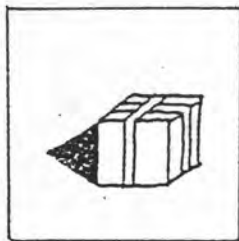
ก.

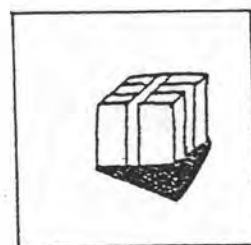
ข.

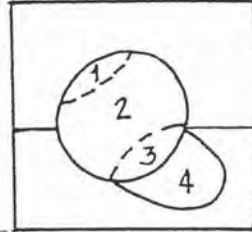
ค.

ง.

18. ในการเขียนภาพระบายสีแสดงแสงและเงา นักเรียนควรลงน้ำหนักในส่วนใดของภาพ
ต่อไปนี้ ให้มีสีเข้มมากที่สุด

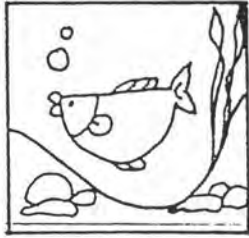

- ก. ส่วนที่ 1
ข. ส่วนที่ 2
ค. ส่วนที่ 3
ง. ส่วนที่ 4
19. บุคคลในข้อต่อไปนี้ ออกแบบภาพเพื่อให้ได้ผลงาน 3 มิติ
- ก. แบ็งออกแบบรูปสเตอร์โฆษณา
ข. หอมออกแบบลายผ้า
ค. น้าออกแบบภาชนะ เครื่องปั้นดินเผา
ง. ใสออกแบบการ์ดอวยพร
20. ม้าลายมีความงามทางศิลปะที่โดดเด่นคือ ลวดลาย และนักเรียนอาจนำมาใช้ในการ
ปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีได้ในข้อใดต่อไปนี้
- ก. สีและแสง
ข. รูปร่างและรูปทรง
ค. แสงและเงา
ง. รูปกับพื้นหลัง

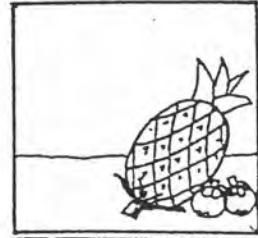
21. ต้องการเขียนภาพระบายสีรูปแบบศิลปะไทยที่แสดงถึง ขนบธรรมเนียมประเพณี
 ต่อควรเขียนภาพในเรื่องใด
- ภาพการฟ้อนรำ
 - ภาพการพันดาบ
 - ภาพหญิงไทย
 - ภาพการลอยกระทง
22. ต้องการเขียนภาพระบายสีที่แสดงถึง เอกลักษณ์ของศิลปะไทย ต่อควรเขียนภาพ
 อย่างไร
- เลือกใช้เส้นโค้งและเขียนภาพให้มีแสงและเงา
 - เลือกใช้สีแดงตัดเส้น และเขียนภาพไม่มีแสงและเงา
 - เลือกใช้เส้นโค้งและตัดเส้นด้วยสีดำ
 - เลือกใช้เส้นหยักและตัดเส้นด้วยสีดำ
23. บุคคลในข้อใดเขียนภาพระบายสีจาก ประสบการณ์ทางตรง
- ฟ้าอ่านหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทย แล้วเขียนภาพระบายสีเรื่องประเทศไทย
 - ม่วงฟังข่าววิทยุเกี่ยวกับรถติด แล้วเขียนภาพระบายสีเรื่องรถติด
 - แดงไปเป็นเขาที่มีหน้าผาสูงชัน แล้วเขียนภาพระบายสีเรื่องภูเขาและผาสูง
 - ชมพูดูสารคดีสัตว์โลกนาร์กานโรททัศน์ แล้วเขียนภาพระบายสีเรื่อง สัตว์โลกน่ารัก
24. บุคคลในข้อใดเขียนภาพจาก จินตนาการ
- น้ำเงินเขียนภาพแสดงแสงและเงา
 - เขียวเขียนภาพเหมือนของในหลวง
 - เหลืองเขียนภาพบ้านในฝัน
 - น้ำตาลเขียนภาพวัดพระแก้ว

25. ภาพเขียนระบายสีของบุคคลใดที่มีการจัดภาพที่ขาดสมดุลมากที่สุด

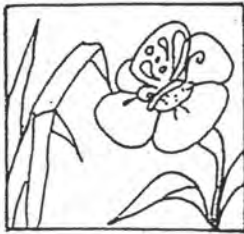
ก. ภาพของนินด

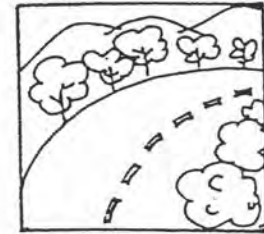
ข. ภาพของน้อย

ค. ภาพของโหนด

ง. ภาพของนุช

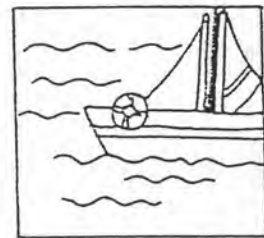

26. ภาพเขียนระบายสีของบุคคลใดมีการจัดภาพที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุด

ก. ภาพของตา

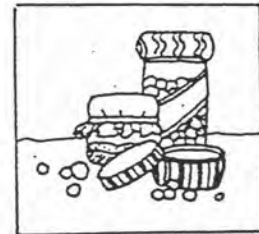
ข. ภาพของตี

ค. ภาพของตุ้

ง. ภาพของตี้

27. นักต้องการระบายสีน้ำสีม่วง นักควรเลือกการผสมสีในข้อใดจึงจะถูกต้อง

ก. สีแดง + สีเหลือง

ข. สีน้ำเงิน + สีเหลือง

ค. สีน้ำเงิน + สีเขียว

ง. สีแดง + สีน้ำเงิน

28. บุคคลต้องการเขียนภาพระบายสีที่สีตัดกัน บุคคลควรเลือกใช้สีในข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

ก. สีน้ำเงินกับสีเขียว

ข. สีแดงกับสีเขียว

ค. สีม่วงกับสีแดง

ง. สีเขียวกับสีเหลือง

29. บุคคลในข้อใดมีคุณสมบัติที่ไม่ดีของผู้วิจารณ์ผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสีมากที่สุด

ก. จ้อยมีความรู้และประสบการณ์ในการเขียนภาพระบายสีเป็นอย่างดี

ข. จ้อยสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี

ค. จ้อยยอมรับและชื่นชมผู้มีผลงานภาพเขียนระบายสีดีเด่นเสมอ

ง. จ้อยเป็นคนเชื่อมั่นในตนเองดีมาก และไม่รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นในบางครั้ง

30. ต้องการเขียนภาพส่วนประกอบของดอกไม้ในวิชาวิทยาศาสตร์ ต้องควรรู้ความรู้

เกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสีในกิจกรรมใดบ้างจึงจะเหมาะสมที่สุด

ก. การเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทย

ข. การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ

ค. การเขียนภาพในกิจกรรมการทดลองสี

ง. การเขียนภาพจากจินตนาการ

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง/กลุ่ม จำนวน คน

อาจารย์ผู้ประเมิน

คำชี้แจง

สังเกตและบันทึกระดับคะแนนของพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนแต่ละคนลงในช่องของการประเมินแต่ละรายการ ซึ่งกำหนดระดับคะแนนและความหมายของระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
..... 0 ต้องปรับปรุง
..... 1 พอใช้
..... 2 ปานกลาง
..... 3 ดี
..... 4 ดีมาก

แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง/กลุ่ม จำนวน คน

อาจารย์ผู้ประเมิน

คำชี้แจง

ตรวจและบันทึกระดับคะแนนของภาพเขียนระบายสีของนักเรียนแต่ละคนลงในช่องของการประเมินแต่ละรายการ ซึ่งกำหนดระดับคะแนนและความหมายของระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
..... 0 ต้องปรับปรุง
..... 1 พอใช้
..... 2 ปานกลาง
..... 3 ดี
..... 4 ดีมาก

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง/กลุ่ม จำนวน คน

อาจารย์ผู้ประเมิน

คำชี้แจง

สังเกตและบันทึกระดับคะแนนของพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนแต่ละคนลงในช่องของการประเมินแต่ละรายการ ซึ่งกำหนดระดับคะแนนและความหมายของระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
..... 0 ต้องปรับปรุง
..... 1 พอใช้
..... 2 ปานกลาง
..... 3 ดี
..... 4 ดีมาก

ภาคผนวก จ.

- เนื้อหาความรู้วิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เนื้อหาความรู้วิชาศิลปศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเขียนภาพระบายสี

ในการเรียนวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเขียนภาพระบายสี

นักเรียนควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสี ซึ่งได้แก่
 - 1.1 ความหมายของการเขียนภาพระบายสี
 - 1.2 ความสำคัญของการเขียนภาพระบายสี
 - 1.3 จุดประสงค์ของการเขียนภาพระบายสี
 - 1.4 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียนภาพระบายสี

2. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ซึ่งได้แก่
 - 2.1 ความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

ตามขั้นตอน ซึ่งมีดังต่อไปนี้คือ

- 2.1.1 ขั้นตอนการร่างภาพ
 - ก. อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ
 - ข. วิธีการร่างภาพ
 - ค. เทคนิควิธีการใช้ดินสอในการร่างภาพหรือเขียนภาพ

- 2.1.2 ขั้นตอนการระบายสี
 - ก. สี
 - ข. วิธีการระบายสี
 - ค. การใช้สี อุปกรณ์ในการระบายสี และการเก็บรักษา

2.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐานและการเขียนภาพระบายสี
รูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

2.2.1 เส้น

2.2.2 รูปกับพื้นหลัง

2.2.3 รูปร่างกับรูปทรง

2.2.4 การทดลองสีและเทคนิคต่างๆ

2.2.5 แสงเงาและสี

2.2.6 การออกแบบ

2.2.7 การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ

2.2.8 การเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น

2.2.9 การเขียนภาพรูปแบบศิลปะสากล

2.2.10 การเขียนภาพจากประสบการณ์และจินตนาการ

เป็นศิลปะรูปแบบต่างๆ

2.2.11 การนำวิชาศิลปะศึกษาหน่วยการเขียนภาพระบายสี

ไปสัมพันธ์กับกลุ่มวิชาต่างๆ

3. ความรู้พื้นฐานทางศิลปะด้านอื่น ๆ ที่ควรรู้

3.1 หลักการจัดภาพในการเขียนภาพระบายสี

ก. ขนาดของรูปภาพต่าง ๆ ในภาพ

ข. จุดเด่นหรือจุดสนใจของเนื้อหาเรื่องราวในภาพ

ค. สมดุลของภาพ

3.2 ทฤษฎีสี

3.3 การวิจารณ์ผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสี

3.4 การนำวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสีไปสัมพันธ์กับกลุ่ม

วิชาต่าง ๆ

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสี

1.1 ความหมายของการเขียนภาพระบายสี

การเขียนภาพระบายสี คือ การนำเอาวัสดุต่างๆ มาจุดขีดเขียนหรือลากเส้นให้เป็นภาพ แล้วระบายสีตกแต่งให้สวยงามหรือการแต้ม การป้าย การสั้ด การหยด การพ่น การระบาย ลงบนพื้นผิวต่างๆ ให้เกิดเป็นภาพที่สวยงาม

1.2 ความสำคัญของการเขียนภาพระบายสี

การเขียนภาพระบายสีเป็นการแสดงออกทางการสร้างสรรค์อย่างหนึ่งของมนุษย์ จากความคิดความรู้สึกภายในแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านอารมณ์และจิตใจที่มีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความผ่อนคลาย เพลิดเพลิน และเป็นประโยชน์สุขทางด้านจิตใจของมนุษย์

1.3 จุดประสงค์ของการเขียนภาพระบายสี

การเขียนภาพระบายสีมีจุดประสงค์เพื่อบันทึกสิ่งที่ได้พบเห็น ซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ เรื่องราวหรือสิ่งที่เป็นความงามประทับใจที่ผู้เขียนมีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การเขียนภาพยังเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดตามมโนภาพหรือจินตนาการส่วนตัวออกมาให้ผู้อื่นสามารถรับรู้ และชื่นชมด้วยได้

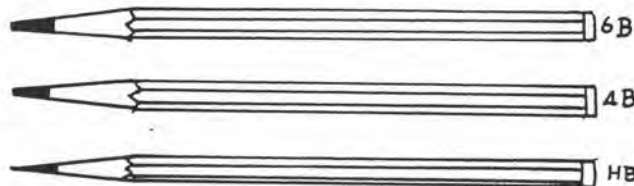
1.4 วัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่ใช้ในการเขียนภาพระบายสี

ในการเขียนภาพระบายสีเพื่อถ่ายทอดสิ่งต่างๆ ดังกล่าว หรือเพื่อจุดประสงค์ใดก็ตาม ผู้เขียนจะต้องใช้สื่อหรือวัสดุอุปกรณ์เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนออกมาเป็นผลงาน สำหรับผู้ที่เริ่มฝึกเขียนภาพในเบื้องต้น ควรมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่ใช้ในการเขียนภาพระบายสี ซึ่งมีหลายประเภทดังนี้

วัสดุอุปกรณ์ทั่วไปในการเขียนภาพระบายสีมีหลายชนิดและมีคุณสมบัติต่างๆ กันดังนี้

1. ดินสอตา มีหลายชนิด แต่ละชนิดมีค่าความเข้มของไส้ดินสอต่างๆ กัน ตั้งแต่ความเข้มน้อยจนถึงเข้มมาก ดังนี้

- ชนิดไส้ดินสอมีความแข็งมาก ได้แก่ ดินสอ H-6H เป็นดินสอที่มีค่าความเข้มน้อย จึงเหมาะสำหรับงานเขียนแบบที่ต้องการความละเอียดประณีต
- ชนิดไส้ดินสอมีความแข็งปานกลาง ได้แก่ ดินสอ HB เป็นดินสอที่มีค่าความเข้มนปานกลางเหมาะสำหรับการเขียนทั่วไป และใช้ร่างภาพ เพราะสามารถลบแก้ไขได้ง่าย
- ชนิดไส้ดินสออ่อน ได้แก่ ดินสอ B-6B และ EE เป็นดินสอที่มีค่าความเข้มมากที่สุด จึงเหมาะที่จะนำมาใช้เขียนภาพ การแรเงาและลงน้ำหนักแสงเงาของภาพ

2. ถ่านชาร์โคล (Charcoal) มีลักษณะเป็นแท่งถ่าน ให้ความนุ่ม น้ำหนักเข้ม แต่ไม่มัน เขียนได้หลายวิธี จะใช้วิธีลูบหรือปาดป้ายก็ได้ แต่มักลบเลือนได้ง่าย

3. ถ่านครายอง (Crayon) เป็นแท่งเหลี่ยมมีให้เลือกหลายสี เช่น สีดำ แดง ขาว ฯลฯ มีความเข้มมาก และไม่ลบเลือนง่าย

4. ยางลบ ควรใช้ยางลบอ่อนสำหรับลบรอยดินสอโดยเฉพาะ ลบแล้วกระดาษสะอาด ไม่ทำให้เนื้อกระดาษเป็นขุย

5. กระดาษ กระดาษที่ใช้เขียนภาพมีทั้งเนื้อละเอียดและเนื้อหยาบ กระดาษแต่ละชนิดจะให้ผลในการเขียนภาพต่างกัน การฝึกหัดเขียนภาพอาจใช้กระดาษปรู๊ฟ ซึ่งมีเนื้อกระดาษหยาบและบาง แต่ก็ใช้ได้ดี หรือจะใช้กระดาษที่มีเนื้อกระดาษหนาและละเอียดกว่า คือ กระดาษวาดเขียน 60 ปอนด์ 80 ปอนด์ ที่เรียกว่ากระดาษวาดเขียน ถ้าเป็นกระดาษ 100 ปอนด์ เนื้อกระดาษจะหนาขึ้น จึงเหมาะสำหรับการเขียนภาพระบายสี

6. สี สีมียหลายชนิด มีทั้งชนิดที่นำมาใช้ได้ทันที เช่น สีเทียน สีดินสอ สีชอล์ค ฯลฯ และชนิดที่ต้องนำมาผสม ได้แก่ สีที่ต้องผสมน้ำ เช่น สีน้ำ สีฝุ่น สีเรพสเตอร์ ฯลฯ และสีที่ต้องผสมน้ำมัน ได้แก่ สีน้ำมัน

7. อุปกรณ์ที่ใช้ในการระบายสีชนิดที่ต้องนำมาผสม ซึ่งมีดังต่อไปนี้

7.1 จานสีมีหลายขนาด หลายแบบให้เลือกใช้ตามความเหมาะสม โดยทั่วไปจะมีสีขาวเพื่อให้สามารถมองเห็นสีที่อยู่บนจานผสมสีได้ชัดเจน และปัจจุบันในการระบายสีเรพสเตอร์หรือสีน้ำ ก็นิยมนำภาชนะแก้ว ซึ่งมีลักษณะเป็นหลุมลึกแบ่งเป็นช่อง ๆ สามารถบรรจุปริมาณสีได้มากในแต่ละช่องมาใช้แทนจานสีที่มีขายอยู่ทั่วไปในท้องตลาด เพื่อให้สะดวกใช้ในกรณีที่ต้องผสมสีปริมาณมากระบายในพื้นที่กว้าง ๆ โดยที่สีในแต่ละช่องจะไม่ไหลมาปนกัน แต่อย่างไรก็ตาม ภาชนะแก้วนี้มีข้อจำกัดอยู่บ้างในการทำความสะดวก เพราะช่องบรรจุสีลึก จึงทำให้ทำความสะอาดยาก

7.2 พู่กัน มีทั้งชนิดกลมและชนิดแบนให้เลือกใช้หลายขนาด การระบายสีน้ำ สีฝุ่น สีเรพสเตอร์ มักนิยมใช้พู่กันชนิดกลม เพราะมีขนแปรงที่อ่อนนุ่มกว่าชนิดแบน ซึ่งเหมาะในการระบายสีน้ำมันที่มีความเข้มข้นของเนื้อสีมาก นอกจากนั้น การเลือกใช้พู่กันต้องพิจารณาเกี่ยวกับพื้นที่ที่ต้องการระบายภาพ โดยเลือกใช้พู่กันที่มีขนาดเหมาะสมกับพื้นที่ เช่น พื้นที่กว้างควรรใช้พู่กันขนาดใหญ่ เป็นต้น

7.3 ภาชนะใส่สี เป็นภาชนะสำหรับใส่สีที่ใช้ในการผสมสีหรือล้างพู่กัน อาจเป็นถ้วยหรือแก้วน้ำที่มีขนาดพอเหมาะกับความต้องการ

8. กระจกนอกรเขียน กระจกนอกรเขียนจะมีประโยชน์ที่ช่วยให้ผู้เขียนเกิดความสะดวกในการเคลื่อนย้ายหาที่ที่เหมาะสมในการเขียนภาพ และนอกจากนั้นยังมีความจำเป็นเมื่อต้องออกไปเขียนภาพนอกสถานที่ กระจกนอกรเขียนโดยทั่วไปทำด้วยไม้อัดหรือกระดาษอัด ซึ่งจะมีผิวหน้าที่เรียบและมีหลายขนาด เช่น 30 X 40 เซนติเมตร, 40 X 60 เซนติเมตร เป็นต้น นอกจากวัสดุอุปกรณ์ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ที่อาจมีความจำเป็นในการปฏิบัติงานเขียนภาพพระบายสี เช่น ผ้าเช็ดมือ เล็อกันเปื้อน กระดาษชำระ เป็นต้น รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์บางอย่าง เราสามารถนำวัสดุอื่นมาใช้ทดแทนได้ เช่น พู่กัน ก็อาจใช้นิ้วมือ สาลีพันปลายไม้ เศษผ้า ฟองน้ำ เปลือกหมาก ฯลฯ เป็นต้น หรือสี ก็อาจใช้สีที่ได้จากธรรมชาติ เช่น สีเหลืองจากขมิ้นหรือดอกเก๊กฮวย สีเขียวจากใบเตย สีม่วงหรือสีฟ้าจากดอกอัญชัน สีแดงจากผลกระเจี๊ยบ สีดำจากถ่านและเขม่าไฟ เป็นต้น ทั้งนี้การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าว ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการสร้างผลงานภาพเขียนพระบายสีแต่ละชนิด และความคิดสร้างสรรค์จินตนาการของผู้สร้างงานเป็นสำคัญ

2. การปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสี

2.1 ความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสีตามขั้นตอน

ในการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสีให้ถูกวิธี และมีระบบแบบแผนการทำงานที่ดีนั้น ควรทำอย่างมีขั้นตอน ซึ่งเริ่มต้นขั้นตอนการทำงานด้วยการร่างภาพก่อน แล้วจึงระบายสีตกแต่งให้สวยงาม ดังนั้นเราจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการปฏิบัติงานการเขียนภาพพระบายสีของแต่ละขั้นตอน ในเรื่องต่อไปนี้เป็น

2.1.1 ขั้นตอนการร่างภาพ

- ก. อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ
- ข. วิธีการร่างภาพ
- ค. เทคนิควิธีการใช้ดินสอในการร่างภาพหรือเขียนภาพ

2.1.2 ขั้นตอนการระบายสี

- ก. สี
- ข. วิธีการระบายสี
- ค. การใช้สี อุปกรณ์ในการระบายสีและการเก็บรักษา

2.1.1 ขั้นตอนการร่างภาพ

ก. อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ

โดยทั่วไปเรานิยมใช้ดินสอในการร่างภาพ ซึ่งดินสอที่ใช้ควรเป็นดินสอ HB ที่มีความแข็งของไส้ดินสอปานกลาง และมีค่าความแข็งปานกลาง เพราะสามารถลบแก้ไขได้ง่าย และใช้ได้ในการเขียนภาพระบายสีด้วยสีทุกชนิด แต่อย่างไรก็ตาม การร่างภาพที่ดีและเหมาะสมที่สุดในการเขียนภาพระบายสีนั้นควรใช้สีชนิดเดียวกับที่จะใช้ระบายสีมาร่างภาพ เพราะเมื่อระบายสีแล้วเส้นที่ร่างไว้จะมีความกลมกลืนกับสีที่ใช้ระบาย โดยเลือกใช้สีอ่อนๆ เช่น สีเหลืองอ่อน สีเทา สีครีม เป็นต้น แต่การร่างภาพด้วยสีนั้น ผู้ร่างต้องมีความมั่นใจและความแม่นยำในการลากเส้น ทั้งนี้เพราะจะลบแก้ไขไม่ได้ นอกจากจะร่างไว้เบาๆ หากผิดพลาดก็สามารถระบายสีทับได้

ข. วิธีการร่างภาพ

ในการร่างภาพที่ดีนั้นควรร่างภาพเบาๆ เพื่อที่เวลาระบายสีแล้วจะได้มองไม่เห็นรอยร่าง และยังลบแก้ไขได้ง่ายอีกด้วย แต่ถ้าเส้นที่ร่างภาพหนักไป ก็จะทำให้ปรากฏตัวของดินสอและเมื่อระบายสีก็จะเกิดรอยสกปรก นอกจากนั้น ควรร่างภาพที่

าให้เสร็จสมบูรณ์ทั้งภาพก่อนแล้วจึงจะระบายสี เพื่อฝึกการทำงานอย่างมีระบบมีการวางแผนที่ดี และยังได้ผลงานที่ดีด้วย

ค. เทคนิควิธีการใช้ดินสอในการร่างภาพหรือเขียนภาพ

การร่างภาพหรือการเขียนภาพเพื่อให้ได้ผลงานที่ดีนั้น เราต้องรู้จักเทคนิควิธีการใช้ดินสอ ซึ่งโดยทั่วไปมีวิธีการจับดินสอ 2 แบบ คือ การจับดินสอแบบเขียนตัวหนังสือ และการจับดินสอแบบอิสระ

การจับดินสอแบบเขียนตัวหนังสือ เป็นการจับดินสอโดยให้อุ้งมือวางอยู่บนกระดาษ ซึ่งวิธีนี้เหมาะสำหรับการเขียนภาพานเนื้อที่กว้างนัก หรือเขียนส่วนละเอียดของภาพ

การจับดินสอเช่นเดียวกับการเขียนตัวหนังสือ

การจับดินสอแบบอิสระ เป็นการจับดินสอโดยให้อุ้งมือและศอกอยู่เหนือกระดาษ ทำให้สามารถเคลื่อนไหวข้อมือได้อย่างอิสระ และวาดเส้นได้เป็นบริเวณกว้างเท่าที่ต้องการ

สำหรับการจับดินสอทั้ง 2 วิธีนี้ เราต้องหมั่นฝึกฝนเพื่อให้ข้อมือมีความคล่องตัว ซึ่งจะทำให้สามารถเขียนเส้นลักษณะต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว และนับว่าเป็นทักษะพื้นฐานอย่างหนึ่งในการเขียนภาพ นอกจากนั้นเรายังนำวิธีการข้างต้นนี้ไปใช้กับการเขียนภาพด้วยสีเทียน ถ่าน ปากกา หรือฟู่กันได้ด้วย

2.1.2 ขั้นตอนการระบายสี

ก. สี

ในการระบายสีเราจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับสีและชนิดของสี เพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานดังนี้

แหล่งกำเนิดของสี

สีโดยทั่วไปที่นำมาใช้ในการระบาย แต่ง แด้ม ย้อม หรือชุบวัตถุ ให้เกิดสีสัน เพื่อความงามทางศิลปะ หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดนั้น ได้มาจากแหล่งกำเนิด 2 ชนิดคือ

1. ธรรมชาติ เป็นสีที่ได้มาจากการสกัดจากวัสดุธรรมชาติ คือ พืชและสัตว์ เช่น สีจากผลมะเกลือหรือผงถ่าน สีแดงจากยางไม้หรือเลือดสัตว์ เป็นต้น
2. สารเคมี เป็นสีที่ได้มาจากการสังเคราะห์ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มนุษย์คิดค้นขึ้น เช่น สีอะครีลิก (Acrylic) เป็นต้น

สีที่ได้มาจากแหล่งกำเนิดข้างต้น จะนำมาผสมกับส่วนผสมต่าง ๆ ให้เกิดคุณสมบัติและลักษณะที่ต้องการ เช่น สีเทียน เป็นสีฝุ่นที่ผสมจากกาวยางไม้และขี้ผึ้ง แล้วนำมาอัดรวมเป็นแท่งกลมยาว เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการระบายสีได้อย่างสะดวก เป็นต้น

ประเภทของสี

1. สีที่นำมาใช้ได้ทันที ได้แก่ สีเทียน สีดินสอ สีชอล์ค สีเมจิก เป็นต้น สีที่นำมาใช้ได้ทันทีนี้จะสะดวกในการใช้ สามารถระบายสีได้ง่าย แห้งเร็ว และไม่ต้องพึ่งพาอุปกรณ์ในการระบายสีใด ๆ อีก มีเพียงสีกับกระดาษก็สามารถเขียนภาพระบายสีได้ทันที สีประเภทนี้เหมาะสำหรับการฝึกหัดเขียนภาพในชั้นเริ่มแรก โดยเฉพาะสีดินสอ สีเทียน และสีเมจิก

2. สีที่ต้องนำมาผสมก่อนใช้ ได้แก่ สีที่ต้องผสมน้ำ เช่น สีน้ำ สีฝุ่น สีเรพสเตอร์ และสีที่ต้องผสมน้ำมัน ได้แก่ สีน้ำมัน สีประเภทนี้เป็นสีที่ต้องใช้อุปกรณ์ในการระบายสีมาช่วยในการทำงาน ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสีแต่ละชนิด

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสีที่นำมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

สำหรับการเขียนภาพระบายสีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้ สีที่เราควรนำมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงานเขียนภาพระบายสี คือ สีเทียน สีเรพสเตอร์ และสีน้ำ ซึ่งเป็นสีที่หาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาดในราคาที่ไม่แพงมากนัก ซึ่งเราควรมีความรู้เกี่ยวกับ สีเทียน สีเรพสเตอร์ และสีน้ำดังต่อไปนี้คือ

สีเทียน เป็นสีที่ได้จากสีฝุ่นผสมกาวยางไม้และขี้ผึ้ง มีลักษณะเป็นแท่งกลมสั้น ๆ จับถนัดมือ หักง่าย เนื้อสีมีความเหนียวหนืด สีจะมีความทึบและหนาเมื่อระบายลงบนกระดาษ สีเทียนมีสีสันทึบและสีใสและมีให้เลือกใช้หลายหลากสี เหมาะสำหรับการฝึกหัดเขียนภาพระบายสีในระดับชั้นเพราะใช้ง่าย สะดวก และสามารถระบายสีได้อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน รวมทั้งผลงานที่ได้จากการเขียนภาพระบายสีด้วยสีเทียน จะมีความสดใส สวยงามเป็นที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็นอีกด้วย

สีเรพสเตอร์ คือ สีฝุ่นเตรียมสำเร็จให้สะดวกต่อการใช้ มีลักษณะเป็นสีน้ำแบบทึบ เวลาใช้ต้องผสมน้ำให้สีเจือจางลง และต้องใช้อุปกรณ์ในการระบายสีน้ำ สีเรพสเตอร์เป็นสีที่มีความทึบมากกว่าสีน้ำ เมื่อระบายลงบนกระดาษ สีจะทึบและสีขาวของเนื้อกระดาษจะถูกเคลือบทับหายไป ซึ่งแตกต่างจากสีน้ำ สีชนิดนี้เป็นสีที่ผลิตออกมาเพื่อใช้งานออกแบบพาณิชย์ศิลป์ เช่น เขียนภาพโฆษณา เขียนตัวหนังสือ เป็นต้น สีเรพสเตอร์จึงเป็นสีที่เหมาะสมในการเขียนภาพที่มีความละเอียดประณีต เช่น การเขียนภาพลายไทยที่ต้องตัดเส้นให้อ่อนช้อยสวยงาม เป็นต้น

สีน้ำ เป็นสีที่มีลักษณะโปร่งใส เวลาใช้ต้องผสมน้ำ เช่นเดียวกับสีโปสเตอร์ เมื่อระบายลงบนกระดาษสีจะใส โปร่งมองเห็นสีขาวของเนื้อกระดาษบนอยู่กับสีสีน้ำนี้มาชักกันทั่วไปในการเขียนภาพระบายสีทุกรูปแบบที่ไม่นั้นความละเอียดประณีตมากนัก และต้องการความรวดเร็วในการเขียนภาพ

นอกจากสีที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว สีชนิดอื่น ๆ เราก็ควรมีความรู้พื้นฐานเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะสีบางชนิดเรายังคงนำมาใช้ในการเขียนภาพระบายสี และบางครั้งอาจต้องนำสีที่ไม่เคยใช้มาทำการทดลองสีและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อหาประสบการณ์และความรู้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานเขียนภาพระบายสีต่อไป ซึ่งจะกล่าวโดยสังเขปดังนี้

สีดินสอ มีลักษณะเป็นดินสอที่มีสีเป็นสีเนื้ออ่อนนุ่ม หักง่าย และมีวิธีการใช้เหมือนดินสอ สีมี่ความเข้มข้น เมื่อระบายลงบนกระดาษแล้วสีจะมีลักษณะเป็นเส้น ๆ เหมือนดินสอ และอ่อนจาง แต่ก็ดูสะอาดประณีตเรียบร้อย จึงเหมาะสำหรับงานออกแบบ เช่น การวาดภาพออกแบบตกแต่งภายใน เป็นต้น สีดินสอบางชนิดเมื่อระบายแล้วสามารถใช้ฟู่กันจุ่มน้ำมาลูบสีให้มีลักษณะเหมือนสีน้ำได้ สีดินสอเป็นสีที่ใช้งานสะดวก เหมาะในการฝึกหัดเขียนภาพระบายสีขั้นต้น แต่ยังไม่ค่อยนิยมนำมาเขียนภาพระบายสีที่ต้องการความสวยงามสมบูรณ์ของผลงานมากนัก เพราะสีมีความเข้มข้น ไม่ค่อยสดใส สิ้นเปลืองเวลาในการระบายสีให้เต็มภาพ เพราะเส้นมีขนาดเล็กแบบดินสอ

สีเมจิก มีลักษณะเป็นปากกาปลายสักหลาด สีเป็นหมึกที่ชุ่มอยู่กับไส้สักหลาดบรรจุภายในปากกา สีเมจิกนิยมนำมาใช้งานออกแบบ วาดเส้น และเขียนตัวหนังสือ สีมี่ความเข้มและสดใส ใช้งานสะดวก แต่ไม่นิยมนำมาเขียนภาพระบายสีมากนัก เพราะปลายสักหลาดมีความแข็งแรงน้อยและฝืด ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้งานในลักษณะของการระบายสีที่ต้องลากเส้นไปมา ซึ่งจะทำให้ปลายสักหลาดแตกได้ง่าย รวมทั้งหมึกที่บรรจุอยู่ในไส้สักหลาดก็แห้งและหมดเร็วอีกด้วย

สีชอล์ค มีลักษณะเป็นแท่งกลมหรือเหลี่ยมคล้ายสีเทียน ทำจากสีฝุ่นผสมกาวยางไม้แล้วอัดเป็นแท่ง สีชอล์คเป็นสีที่นิยมมาใช้งานเขียนภาพระบายสีโดยทั่วไป และมีเนื้อสีที่อ่อนนุ่ม มีสีให้เลือกใช้มากมาย และเมื่อนำมาเขียนภาพระบายสีแล้วจะได้ผลงานที่มีความสวยงาม ด้วยลักษณะเฉพาะของสี ที่จะปรากฏร่องรอยของการปาดสี บ้ายสีอย่างรวดเร็วของผู้เขียน ซึ่งจะต้องมีทักษะความชำนาญสูงในการเขียนภาพระบายสี แต่สีชอล์คเป็นสีที่เก็บรักษายาก สีจะลอกหลุดออกมาได้ง่าย จึงต้องใช้แลคเกอร์พ่นเคลือบภาพ เพื่อให้สามารถเก็บรักษาได้นานขึ้น

สีฝุ่น เป็นสีที่มีลักษณะเป็นผงละเอียด เวลาใช้ต้องผสมกาวกระถิน ภาพเขียนของไทยในสมัยโบราณที่ปรากฏเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังของวัดต่าง ๆ มักใช้สีฝุ่น และปัจจุบันก็ยังคงนิยมใช้กันอยู่ ภาพที่ได้หากเก็บรักษาไว้อย่างดีก็จะคงทนอยู่ได้นานพอควร

สีน้ำมัน เป็นสีที่มีส่วนผสมของน้ำมัน และนิยมใช้ทั่วไปในงานเขียนภาพระบายสี เนื้อสีมีความเหนียว หนืด เวลาใช้ต้องผสมน้ำมัน และต้องใช้อุปกรณ์ในการระบายสีที่เฉพาะ เช่น ใช้พู่กันชนิดแบนเพราะขนแปรงมีความแข็ง เหมาะกับเนื้อสี งานสีผสมสีที่มีผิวเรียบ อุปกรณ์ในการผสมสีที่เรียกว่า "เกรียง" ซึ่งอาจใช้ปาดสี บ้ายสี ขูดสี เป็นเทคนิคในการเขียนภาพ รวมทั้งต้องใช้สีน้ำมันซักแห้งในการชำระล้างสีซึ่งทำความสะอาดยาก สีน้ำมันจะใช้เขียนลงบนผ้าใบและสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน

สีอะครีลิค เป็นสีที่มีส่วนผสมของสารเคมีที่ได้มาจากกระบวนการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ จัดเป็นสีสมัยใหม่ที่คิดค้นขึ้นมาได้ในยุคปัจจุบัน และนิยมใช้กันทั่วไปในการเขียนภาพระบายสี เวลาใช้ต้องผสมน้ำ ภาพที่ได้หากสีมีความเข้มข้นก็จะมีลักษณะเหมือนภาพเขียนสีน้ำมัน หากสีมีความเจือจางก็จะเหมือนสีน้ำ และสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีสีอะครีลิคอีกชนิดหนึ่งที่เรียกกันว่า สีพลาสติก ซึ่งเป็นสีที่ใช้สำหรับทาผนังอาคารทั้งภายในภายนอก ในปัจจุบันได้มีการนำสีชนิดนี้มาใช้ใน "การ

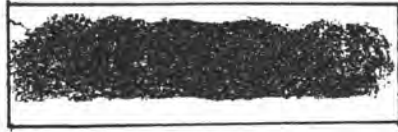
เขียนภาพผาผั่ง" ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา เพราะหาซื้อง่าย มีราคาไม่แพง ใช้สะดวก มีหลายสีให้เลือกใช้และนำมาผสมสีใหม่ได้ เหมาะสำหรับใช้เขียนภาพเพื่อตกแต่งภายนอกอาคาร เพราะสีมีความคงทนและสวยสด สีเมื่อแห้งแล้วจะไม่ละลายน้ำ เมื่อเปียกน้ำและไม่แตกกระแหงเมื่อถูกความร้อน

ข. วิธีการระบายสี

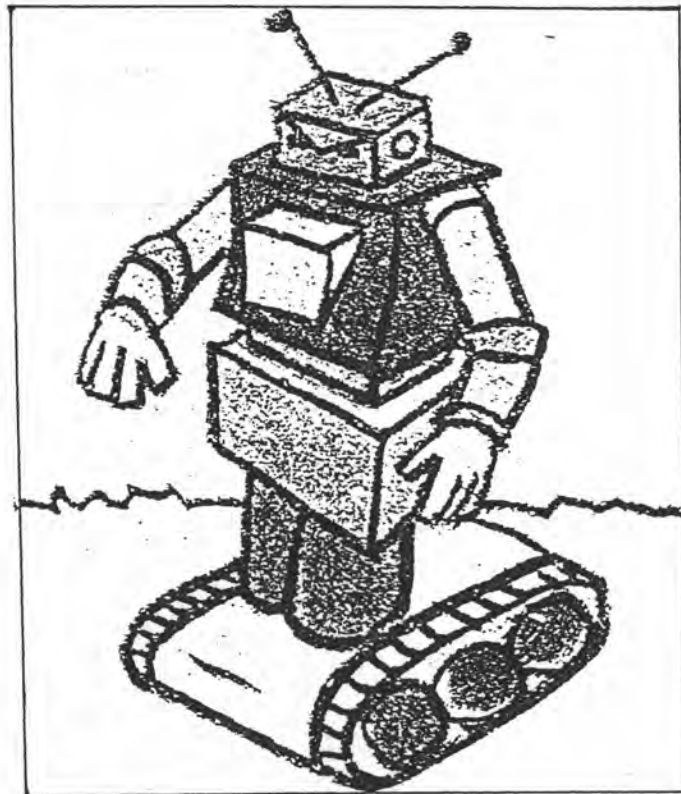
หลักการทั่วไปในการระบายสี คือ การระบายสีในส่วนที่ใหญ่หรือกว้างของภาพก่อน แล้วจึงค่อยระบายสีในส่วนที่เป็นรายละเอียดของภาพ และสำหรับวิธีการระบายสีของสีแต่ละชนิดนั้น ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงวิธีการระบายสีของสีเทียน สีโปสเตอร์ และสีน้ำเท่านั้น ซึ่งเป็นสีที่ควรนำมาใช้ในการเรียนวิชาศิลปะศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้

วิธีการระบายสีเทียน

สีเทียนเป็นสีที่มีลักษณะ เป็นแท่งกลมสั้นจับถนัดมือ วิธีการจับสีเทียนควรจับแบบอิสระคือ ควมมือลงให้ข้อมือและศอกอยู่เหนือกระดาษ เพื่อให้สามารถเคลื่อนไหวข้อมือได้อย่างคล่องแคล่วทั้งในขั้นตอนการร่างภาพและการระบายสี เนื่องจากสีเทียนเป็นสีที่ระบายแล้วจะทิ้งร่องรอยของสีที่ลากไว้ หรือที่เรียกว่า "ทีของสี" ซึ่งเป็นลักษณะเด่นพิเศษที่มีความสวยงามทางศิลปะของสีเทียน ดังนั้นการระบายสีเทียนจึงควรเน้นให้เห็นในลักษณะเด่นนี้โดยการระบายสีเทียนให้ "ทีของสี" เรียงตัวไปในทางเดียวกัน เช่น ถ้าหากถนัดมือขวา ก็ให้ "ทีของสี" เอียงไปทางขวา หากถนัดมือซ้ายก็ให้เอียงไปทางซ้าย เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม วิธีการระบายสีเทียนก็ขึ้นอยู่กับความถนัดและความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล เพื่อให้ภาพมีความสวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตน

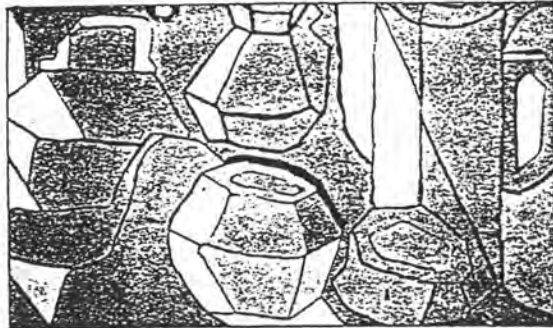
ที่ของสีที่เรียงตัวกันเป็นระเบียบ

วิธีการระบายสีโรสเตอร์

สีโรสเตอร์ เป็นสีที่ต้องผสมน้ำก่อนใช้ สีโรสเตอร์จะมีลักษณะคล้ายกับสีน้ำ แต่มีความทึบของสีมากกว่า ในการเขียนภาพระบายสีระดับชั้นนี้ บางครั้งเรามักนำสีโรสเตอร์มาผสมน้ำในปริมาณที่พอเหมาะ และคนให้เข้ากัน ซึ่งสีโรสเตอร์มีลักษณะคล้ายกับสีน้ำ เพื่อนำไประบายร่วมกับสีเทียนในพื้นที่ที่กว้างหรือส่วนที่ใหญ่ของภาพ หลังการ

ระบายรายละเอียดของภาพด้วยสีเทียน เช่น ระบายสีบ้าน ต้นไม้ ด้วยสีเทียน แล้วจึงระบายสีน้ำในส่วนของท้องฟ้า พื้นหญ้า การระบายสีรูปสเตอร์ร่วมกับสีเทียนจะทำให้ภาพมีบรรยากาศของธรรมชาติที่โปร่งใสดูสวยงามยิ่งขึ้น การระบายสีรูปสเตอร์ในพื้นที่กว้างควรใช้พู่กันเบอร์ใหญ่ และอาจใช้พองน้ำจุ่มน้ำพองหมด แล้วนำมาลูบกระดาษในส่วนของภาพที่จะระบายด้วยสีรูปสเตอร์ให้ทั่ว แล้วจึงใช้พู่กันจุ่มสีระบายเพื่อให้สีเรียบ มีความกลมกลืน และไม่มีรอยต่าง ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อระบายสีลงบนกระดาษแห้ง นอกจากนั้นการระบายสีรูปสเตอร์ที่อ่อนาสควรระบายด้วยสีที่มีความเข้มข้นก่อนสีที่มีความเข้มมาก สีที่เข้มมากจะสามารถระบายทับสีที่เข้มน้อยได้

วิธีการระบายสีน้ำ

สีน้ำเป็นสีที่ต้องผสมน้ำก่อนใช้ เช่นเดียวกับสีโรบสเตอร์ แต่สีน้ำมีลักษณะอ่อนใสมากกว่า และมีวิธีการระบายสี เช่นเดียวกับสีโรบสเตอร์ที่ผสมน้ำจนอ่อนใส คือต้องระบายสีที่มีความเข้มน้อยกว่าก่อนสีที่มีความเข้มมาก การระบายสีน้ำให้ได้ผลงานภาพเขียนระบายสีที่สวยงาม ผู้เขียนต้องฝึกทักษะการระบายสีน้ำจนเชี่ยวชาญ เนื่องจากสีน้ำต้องระบายอย่างรวดเร็ว ด้วยความมั่นใจและใช้ฝีมือเฉพาะตัวของผู้เขียน ซึ่งผลงานที่ได้จะมีความงามที่เป็นลักษณะเฉพาะของสีน้ำ

ค. การใช้สี อุปกรณ์ในการระบายสีและการเก็บรักษา

สี

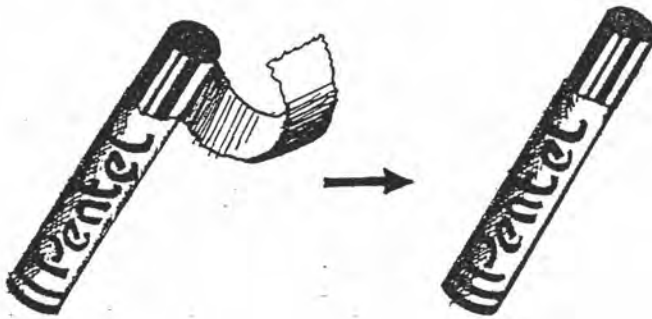
สีที่นำมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีคือ สีเทียน สีโปสเตอร์ และสีน้ำ ดังจะได้กล่าวถึงต่อไปนี้

สีเทียน

การเลือกใช้ สีเทียนจะบรรจุเรียงกันอยู่ในกล่อง ซึ่งมีหลายขนาด ให้เลือกซื้อ สีเทียนกล่องเล็กจะมีจำนวนสีน้อย กล่องใหญ่ก็จะมีจำนวนสีและค่าของสีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งก็จะช่วยให้การเขียนภาพระบายสีมีความสวยงามยิ่งขึ้น นอกจากนั้นการเลือกซื้อ สีเทียนที่มีคุณภาพดีคือ มีเนื้อสีมาก แท่งสีมีระบายง่าย สีสดใส ก็จะทำให้ผลงานมีคุณภาพดีขึ้น เช่นกัน

การใช้ การใช้สีเทียนซึ่งมีจำนวนสีจำกัดตามสีที่บรรจุอยู่ในกล่อง และในบางครั้งสามารถนำมาผสมสีให้เกิดสีใหม่ได้ แต่สีอาจไม่สดใสนัก จึงควรใช้สีเทียนให้ครอบคลุมทุกๆ ค่าของสี เช่น สีเขียว มีสีเทียน สีเขียวเข้ม เขียวแก่ เขียวปานกลาง เขียวอ่อน ที่เราควรนำมาใช้ทุกสีให้ เพราะค่าของสีที่แตกต่างกันจะทำให้ภาพที่สวยงามยิ่งขึ้น ไม่ควรเลือกใช้เฉพาะสีที่ชอบ เช่น ชอบสีเขียวอ่อน ก็จะใช้แต่สีเขียวอ่อนในการระบายต้นไม้หรือพื้นหญ้าเพียงอย่างเดียว อดอย่าใช้สีเขียวนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้สีเขียวอ่อนหมดอย่างรวดเร็ว ในขณะที่สีอื่น ๆ ไม่ได้ใช้และยังทำให้ภาพขาดความสวยงามในเรื่องการใช้สีอีกด้วย นอกจากนั้นสีเทียนยังมีกระดาษหุ้มรอบแท่งสีเพื่อป้องกันมิให้มือเปื้อนขณะจับแท่งสี ซึ่งในการระบายสีควรต้องฝึกกระดาษออก อดค่อย ๆ ฝึกทีละน้อยจากปลายแท่งสีวนไปรอบ ๆ และเว้นกระดาษที่หุ้มเอาไว้ในส่วนบน เพื่อเอาไว้สำหรับจับแท่งสี ไม่ควรฝึกกระดาษออกทั้งหมดเพราะสีจะเปื้อนมือและสีจะปนเปื้อนกันเองเมื่อวางรวมกัน สีเทียนเป็นสีที่เหนียวเหนอะ จึงควรระมัดระวังขณะใช้ เพราะเมื่อเปื้อนมือหรือเสื้อผ้าจะทำให้

ความสะอาดยาก หากสีเปื้อนมือให้ล้างออกด้วยสบู่ โดยการพอกภูมิมือแรง ๆ และหลายครั้ง
จึงจะสะอาดดี หากเปื้อนเสื้อผ้าให้รีบซักออกด้วยผงซักฟอก โดยขยี้แรง ๆ และควร
ใส่เสื้อกันเปื้อนขณะใช้สีเทียน

การฝึกกระดาศหุ้มสีเทียน

การเก็บรักษา ควรเก็บแท่งสีวางเรียงลงในกล่องบรรจุสีให้
เรียบร้อย เพื่อให้สามารถหยิบมาใช้ได้สะดวก และไม่ควรนำสีเทียนเก็บปะปนรวมกันในกล่อง
เป็นจำนวนมาก เพราะสีจะปนเปื้อนกันเองทำให้สีสกปรกไม่น่าใช้ และเมื่อนำมาระบายสี
แล้วสีจะไม่สวยสดเท่าที่ควร

สีโปสเตอร์

การเลือกซื้อ สีโปสเตอร์มีสีให้เลือกใช้มากมายหลายสี ซึ่งควร
ต้องเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากสีชนิดนี้มีสีอยู่สองกลุ่ม คือ สีที่มีลักษณะ
สะท้อนแสงดูจัดจ้านแรง ซึ่งนิยมนำมาใช้ในงานออกแบบ และสีที่มีลักษณะธรรมชาติ
เช่นเดียวกับสีทั่ว ๆ ไป ซึ่งเหมาะที่จะนำมาใช้ในการเขียนภาพระบายสี สีโปสเตอร์มี

เนื้อสีขนบรรจุอยู่ในขวดกลมขนาดพอเหมาะ มีฝาเกลียวปิด และมีให้เลือกซื้อทั้งแบบสี
ขวดเดียว และแบบเป็นชุด ซึ่งจะบรรจุรวมกันในกล่อง ทั้งนี้การเลือกซื้อขึ้นอยู่กับความ
เหมาะสม และความสะดวกของผู้ใช้ในการนำมาเขียนภาพระบายสี

การใช้ สีโปสเตอร์ เป็นสีที่ต้องนำมาผสมน้ำก่อนใช้ โดยผสมใน
จานสีและสามารถนำมาผสมสีให้เกิดสีใหม่ได้ โดยการนำขุ้กันจุ่มสีในปริมาณที่พอเหมาะ
แล้วนำมาผสมน้ำหรือสีในจานสี ไม่ควรนำไปผสมกันในภาพขณะระบายสี สีโปสเตอร์เมื่อ
แรกเปิดใช้จะพบว่ามันมีน้ำมันลอยอยู่ด้านบนของเนื้อสีให้ขุ้กันคนสีเพื่อให้น้ำมันผสมกับสีให้ทั่ว
แล้วจึงใช้สี เพราะน้ำมันจะช่วยไม่ให้สีแห้งเร็ว หากจุ่มสีใช้เฉพาะด้านบนจะทำให้มัน
ถูกใช้หมดไปและสีจะแห้งเร็วขึ้น

การเก็บรักษา เมื่อใช้สีโปสเตอร์เสร็จแล้ว ก่อนปิดฝาขวดสีให้
ใช้ผ้าชุบน้ำหมาด เช็ดสีที่ขอบฝาครอบๆ ขวดให้สะอาดเพื่อเวลาปิดจะทำให้หมึกฝาขวดปิดสี
ให้แน่น เป็นการเก็บรักษาสีไม่ให้แห้งเร็ว และเมื่อเวลาเปิดก็จะหมุนเปิดฝาขวดได้ง่าย
เพราะไม่มีสีที่แห้งกรังติดแน่นอยู่กับขอบฝาขวด และหากเปิดฝาขวดสีไม่ออกให้นำขวดสี
ไปล้างน้ำหรือแช่น้ำนาน ๆ เพื่อให้สีที่ติดอยู่กับขอบฝาละลายหมดไป แล้วเช็ดขวดสีให้แห้ง
ก็จะสามารถเปิดฝาขวดสีได้ นอกจากนั้นหากสีโปสเตอร์ที่เหลืออยู่ในขวดแห้งก็ให้ใช้น้ำ
ผสมลงเล็กน้อยปิดฝาขวดสีทิ้งไว้ให้สีละลายก็จะนำสีมาใช้ได้

สีน้ำ

การเลือกใช้ สีน้ำเป็นสีผสมน้ำที่บรรจุอยู่ในหลอดสีขนาดเล็ก เรียงกันในกลุ่ม ซึ่งมีหลายขนาดให้เลือกซื้อและมีจำนวนสีมากน้อยตามขนาด สีน้ำสามารถนำมาผสมสีให้เกิดสีใหม่ได้ จึงอาจเลือกใช้เฉพาะแม่สี 3 สี และสีดากับสีขาวก็ได้

การใช้ สีน้ำเวลาใช้ต้องบีบสีจากหลอดลงในจานสีตามปริมาณที่ต้องการใช้ แล้วจึงผสมน้ำให้สีมีความข้นหรืออ่อนในสีตามต้องการ ใช้พู่กันเกลี่ยสีให้ทั่วแล้ว จึงจุ่มสีน้ำไประบายลงในภาพ การใช้สีควรใช้อย่างประหยัดโดยบีบสีในปริมาณที่ต้องการใช้เท่านั้น เพราะสีน้ำที่เหลือในจานสีไม่สามารถเก็บไว้ได้ ต้องเททิ้งทำให้สิ้นเปลือง

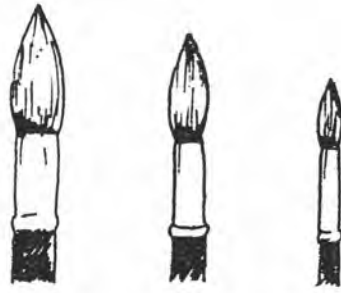
การเก็บรักษา เมื่อบีบสีน้ำออกจากหลอดแล้วควรเขັดสีออกจากปากหลอดให้สะอาด แล้วจึงปิดฝาให้แน่นเพื่อป้องกันมิให้สีแข็งตัวในหลอด และไม่สามารถนำมาใช้ได้ อีก การเก็บสีควรเก็บไว้ในกล่องสีให้เรียบร้อย ไม่ควรนำหลอดสีเก็บรวมกับอุปกรณ์อื่นๆ เพราะอาจทำให้หลอดสีแตกได้

อุปกรณ์ระบายสี

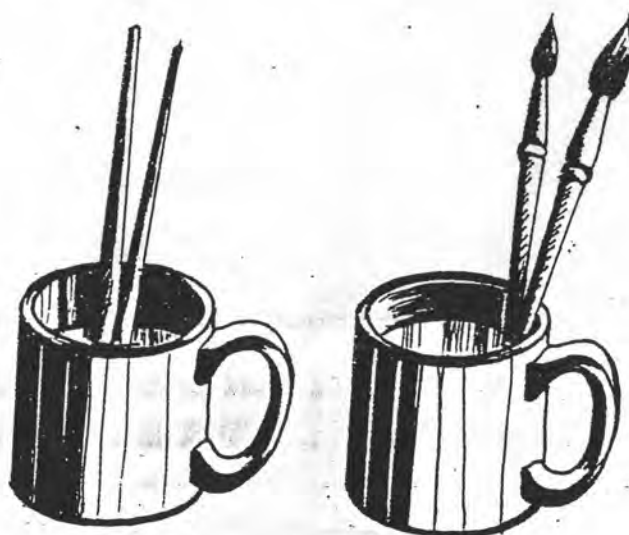
อุปกรณ์ระบายสี เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการระบายสีชนิดที่ต้องนำมาผสมก่อนใช้ เช่น สีโรสเตอร์ สีน้ำ ซึ่งเป็นสีที่นำมาใช้ฝึกปฏิบัติงานเขียนภาพระบายสีในระดับชั้นนี้ อุปกรณ์ที่สำคัญ ได้แก่ พู่กันและจานสี ดังจะกล่าวถึงต่อไปนี้

พู่กัน

การเลือกใช้ พู่กันที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการระบายสีโรสเตอร์หรือสีน้ำ คือ พู่กันชนิดกลม ซึ่งมีขนแปรงที่อ่อนนุ่มกว่าชนิดแบนโดยเลือกขนาดที่จะนำมาใช้เหมาะสมและไม่ควรเลือกพู่กันเบอร์เดียวกันหรือใกล้เคียงกันจำนวนหลายด้าม แต่ควรเลือกให้มีขนาดที่แตกต่างกัน และมีครอบคลุมทุกขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เช่น เบอร์ 12 ได้แก่ พู่กันขนาดใหญ่ เบอร์ 8 ได้แก่ พู่กันขนาดกลาง และเบอร์ 4 ได้แก่ พู่กันขนาดเล็ก เป็นต้น

การใช้ การใช้ฟู่กันในขณะปฏิบัติงานเขียนภาพระบายสี โดยการ
ใช้ฟู่กันจุ่มสีแล้วนำมาระบาย ควรทำความสะอาดฟู่กันทุกครั้งที่เปลี่ยนสี เพื่อสีจะได้ไม่ปน
เบื้อนกัน และสีที่นำไประบายจะได้สะอาดไม่เกิดสีสกปรกขึ้นในภาพ ซึ่งควรทำความสะอาด
โดยการจุ่มฟู่กันลงในภาชนะใส่น้ำ และแกว่งฟู่กันเบา ๆ ในน้ำเพื่อให้สีหลุดออกจนสะอาดดี
แต่ไม่ควรกดขยี้จนแรงแรง ๆ เพราะจะทำให้ขนแปรงเสียรูปทรงและใช้งานได้ไม่ดี
รวมทั้งเมื่อล้างสีออกจากขนแปรงจนสะอาดดีแล้ว ก่อนจุ่มสีใหม่ควรใช้ผ้าซับน้ำที่ขนแปรงออก
ให้หมาด ๆ เสียก่อน เพื่อป้องกันมิให้สีที่ผสมไว้ได้สัดส่วนดีแล้ว มีน้ำลงไปปนและทำให้สี
เจือจางลง นอกจากนั้นเมื่อต้องพักการใช้งานของฟู่กันในขณะระบายสี ควรทำความสะอาด
ฟู่กันแล้ววางฟู่กันลงบนพื้นเรียบธรรมดา ไม่ควรแช่ฟู่กันในภาชนะใส่น้ำ เพราะจะทำให้
ขนแปรงบิดงอเสียรูปทรง

การเก็บรักษา ควรล้างทำความสะอาดฟูกันให้เรียบร้อยและลูบ
ขนแรงให้เข้ารูปก่อนนำมาเก็บรักษา โดยเก็บไว้ในกล่องหรือภาชนะที่เหมาะสมเช่น กล่อง
สี่เหลี่ยมยาวและเก็บให้ฟูกันวางราบในแนวนอน หากขนแปรงเกิดบิดงอเสียรูปทรงให้นำไป
ลูบกับสบู่อ่อนขนแปรงชุ่มสบู่อแล้วจัดขนแปรงให้อยู่ในรูปทรง วางทิ้งไว้ประมาณ 1 คืน แล้วจึง
ล้างขนแปรงให้สะอาด ขนแปรงจะคงตัวอยู่ในรูปทรงที่จัดไว้

จานสี

การเลือกใช้ จานสีที่ใช้ในการผสมสีโรสเตอร์หรือสีน้ำ ควรเป็น
ภาชนะที่มีสีขาว เพื่อให้มองเห็นสีได้ชัดเจนและสามารถบรรจุสีได้ดีโดยที่สีแต่ละสีไม่ไหล
มาปนกัน ซึ่งอาจใช้ภาชนะสำหรับทำน้ำแข็งหรือที่เรียกว่า "รังน้ำแข็ง" ใช้ในการผสมสี
แทนจานสีที่มีขายอยู่ทั่วไปได้ เพราะสามารถบรรจุปริมาณสีได้มาก เมื่อต้องการระบายสีใน
พื้นที่ที่กว้าง และสีแต่ละสีจะไม่ไหลมาปนกันอีกด้วย

การใช้ การใช้จานสีผสมสี เพื่อผสมสีให้เกิดสีใหม่โดยใช้ฟูกัน
เกลี่ยสีที่ผสมให้เข้ากันบนจานสี แล้วผสมน้ำเล็กน้อยโดยใช้ฟูกันจุ่มน้ำแล้วหยดลงบนสี หาก
ต้องการสีที่เข้มข้นและหากต้องการสีที่อ่อนใสปริมาณมากอาจใช้อุปกรณ์ช่วย คือ ขวดบรรจุ
น้ำที่มีฝาจุกปิด-เปิดให้น้ำไหลออกในช่องเล็ก ๆ เพื่อสะดวกในการหยดน้ำลงบนสี เช่น ขวด

น้ำยาล้างจานที่มิใช่แล้ว เป็นต้น จานสีเมื่อใช้เสร็จแล้วควรล้างให้สะอาด เอาคราบสีออกทั้งหมด เพื่อการใช้งานครั้งต่อไปจะได้สะอาดไม่มีการปนเปื้อนของคราบสีที่เหลือติดอยู่ในจานสี

การเก็บรักษา จานสีเก็บรักษาได้ง่ายรดยเก็บไว้ในที่ที่เหมาะสม และสะดวกในการหยิบใช้ครั้งต่อไป

2.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐาน และการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

ในการสร้างผลงานศิลปะการเขียนภาพระบายสี นักเรียนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทางศิลปะขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการเขียนภาพระบายสีในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนต้องศึกษาและฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี เพื่อให้เกิดประสบการณ์ทางศิลปะและมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ดังในกิจกรรมต่อไปนี้

1. การเขียนภาพด้วยเส้นอย่างอิสระ
2. รูปกับพื้นหลัง
3. รูปร่างและรูปทรง
4. การทดลองสีและเทคนิคต่างๆ
5. แสง เงา และสี
6. การออกแบบ
7. การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ
8. การเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น
9. การเขียนภาพรูปแบบศิลปะสากล
10. การเขียนภาพจากประสบการณ์และจินตนาการ เป็นศิลปะรูปแบบต่างๆ

กิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีข้างต้น มีเนื้อหาความรู้
ในรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

2.2.1 เส้น

เส้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการเขียนภาพ ดังนั้นเราควรทำความเข้าใจเรื่องเส้นเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ และการนำเส้นไปใช้ประกอบเป็นภาพให้เกิดความสวยงาม ดังจะกล่าวถึงต่อไปนี้

เส้น เกิดจากจุดหลายจุดมาต่อกันเป็นเส้น ไม้มีความกว้าง มีแต่ความยาว และเคลื่อนไหวไปตามที่ผู้ลากต้องการ เส้นเป็นพื้นฐานของการวาดภาพ ภาพต่าง ๆ ที่เราเห็นเกิดขึ้นจากการนำเส้นลักษณะต่างๆ มาประกอบกัน ซึ่งเส้นแต่ละชนิดจะมีชื่อเรียกต่างกันตามลักษณะของเส้น และให้ความรู้สึกในการมองเห็นที่แตกต่างกันดังนี้

เส้นตั้ง เป็นเส้นที่ทำให้ความรู้สึกสูง มั่นคง แข็งแรง และมีระเบียบ

เส้นนอน เป็นเส้นที่ทำให้ความรู้สึกกว้าง สงบมัน เหมือนกับการพักผ่อน

เส้นเฉียงหรือเส้นทะแยง เป็นเส้นที่ทำให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ไม่อยู่นิ่ง และไม่มั่นคง

เส้นโค้ง เป็นเส้นที่ทำให้ความรู้สึกสวยงามอ่อนโยน นุ่มนวล และร่าเริง

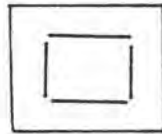

เส้นซิกแซก เป็นเส้นที่ทำให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ไม่สงบนิ่ง

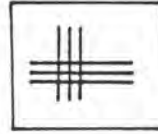

เส้นขดกันหอย เป็นเส้นที่ทำให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ไม่แน่นอน หมุนวนสับสน

ในการนำเส้นไปใช้ประกอบเป็นภาพนั้น เราสามารถนำเส้นมาประกอบกันได้ 3 วิธีคือ แบบตามกัน แบบตัดกัน และแบบต่อกัน

แบบตามกัน

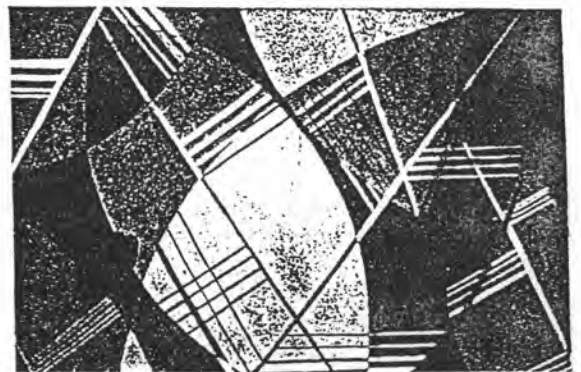

แบบตัดกัน

แบบต่อกัน

การเขียนภาพด้วยเส้นอย่างอิสระก็คือ การนำเส้นต่าง ๆ มาประกอบกันเป็นภาพ เช่น เป็นแท่งสี่เหลี่ยม วงกลม การวาดเส้นเข้ากันซ้อนกันหรือทับกัน โดยใช้ขนาดต่างๆ กัน

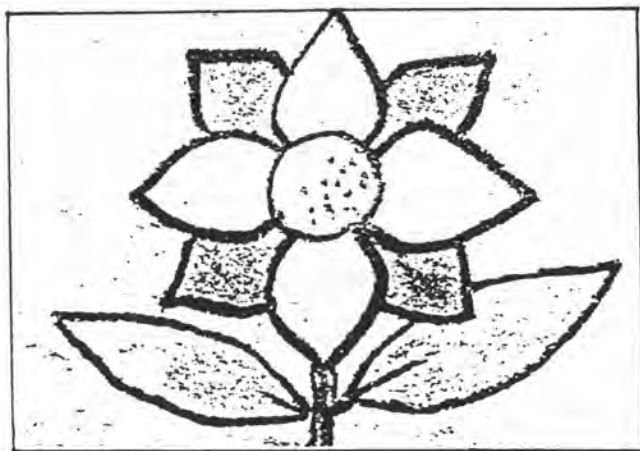
2.2.2 รูปกับพื้นหลัง

รูป หมายถึง สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนขึ้นและตั้งใจที่จะแสดงสิ่งนั้นให้เด่นชัด เป็นจุดสนใจ และสื่อความหมายได้

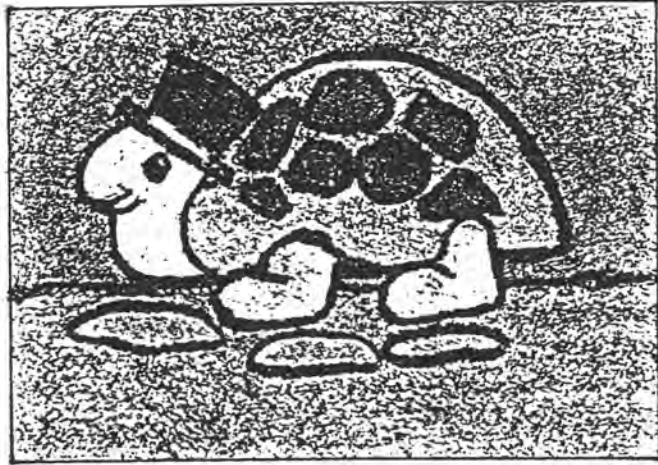
พื้น หมายถึง ส่วนที่อยู่ด้านหลัง ช่างๆ หรือรองรับส่วนที่เป็นรูป และจะเป็นส่วนที่ช่วยทำให้ "รูป" มีความเด่นชัดขึ้น

ความสัมพันธ์ของรูปกับพื้นหลัง ในการเขียนภาพเราจะต้องเขียนทั้งรูปและพื้นหลังของรูป ซึ่งรูปกับพื้นหลังนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กัน เช่น รูปใหญ่ พื้นก็ต้องใหญ่ รูปเล็ก พื้นก็ต้องเล็ก เป็นต้น แต่ถ้ารูปใหญ่เกินไปเหลือพื้นน้อย หรือรูปเล็กเหลือพื้นมาก อย่างนี้เรียกว่า รูปกับพื้นหลังไม่สัมพันธ์กัน และในการระบายสีให้รูปกับพื้นหลังมีความสัมพันธ์กันนั้น ควรคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้คือ ถ้ารูปเป็นสีอ่อน พื้นควรเป็นสีเข้ม และถ้ารูปเป็นสีเข้ม พื้นควรเป็นสีอ่อน รวมทั้งถ้าภาพที่เขียนเป็นเรื่องราวต่างๆ ควรให้รูปและพื้นมีความเข้มอ่อนแตกต่างกัน โดยยึดหลักว่าส่วนที่ถูกบังเป็นพื้นหลัง และส่วนที่บังเป็นรูป นอกจากนั้นในบางกรณีรูปจะเป็นพื้นก็ได้ และส่วนที่เป็นพื้นจะเป็นรูปก็ได้เช่นกัน

ความกลมกลืนของรูปกับพื้นหลัง นอกจากความสัมพันธ์ของรูปกับพื้นหลังแล้ว ในการเขียนภาพระบายสีเราจะต้องคำนึงถึงความกลมกลืนของสิ่งต่าง ๆ ด้วย เช่น ความกลมกลืนของสี เส้น รูปร่าง รูปทรง และพื้นผิวของรูป เป็นต้น ยกตัวอย่างความกลมกลืนของสีรูปและพื้น หมายความว่า เราจะต้องระบายสีรูปและพื้นให้มีสีกลมกลืนกัน เช่น รูปสีเขียวพื้นสีน้ำเงิน รูปสีเขียวอ่อนพื้นสีเขียวแก่ เป็นต้น ซึ่งเราเรียกว่า รูปและพื้นหลังมีความกลมกลืนกัน ทั้งนี้เพราะมีสีคล้ายคลึงกันนั่นเอง

รูปสีเขียวพื้นสีอ่อน

รูปสื่ออ่อนพื้นสีเข้ม

2.2.3 รูปร่างและรูปทรง

รูปร่าง คือ พื้นที่ที่ล้อมรอบด้วยเส้น มีลักษณะต่าง ๆ เช่น วงกลมสามเหลี่ยม ฯลฯ รูปร่างจึงมีลักษณะเป็นภาพ 2 มิติ คือ ความกว้างกับความยาว ลักษณะของรูปร่าง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. รูปร่างธรรมชาติ ได้แก่ รูปร่างที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น คน สัตว์ ดอกไม้ ใบไม้ แมลง ฯลฯ

รูปร่างธรรมชาติ

2. รูปร่างเรขาคณิต ได้แก่ รูปสี่เหลี่ยม รูปสามเหลี่ยม วงรี

ทรงกระบอก ขวด กระจับป่อง กล่อง ฯลฯ

รูปร่างเรขาคณิต

3. รูปร่างตัดแปลง หรือรูปร่างอิสระ ได้แก่ รูปร่างที่เกิดจาก

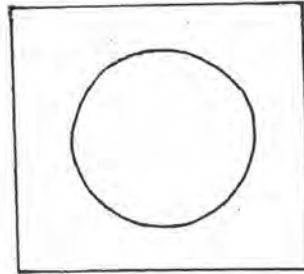
การตัดแปลงจากรูปร่างธรรมชาติ หรือรูปร่างเรขาคณิต เป็นรูปร่างที่แสดงถึงความเป็นอิสระ

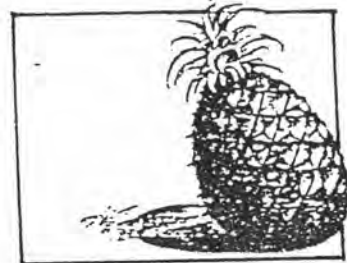
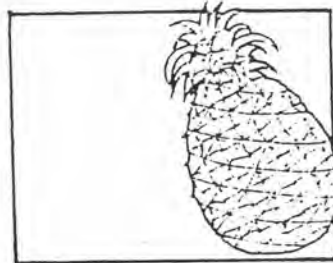
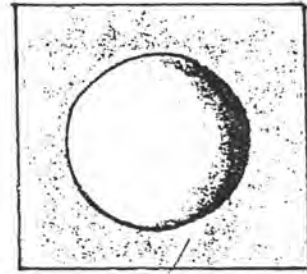
รูปร่างตัดแปลงหรือรูปร่างอิสระ

รูปทรง คือ ภาพ 3 มิติที่พัฒนาจากรูปร่าง โดยมีความหนาหรือความลึกเข้ามาเป็นส่วนช่วยทำให้ภาพที่เรามองเห็นมีความชัดเจนและสมบูรณ์

รูปร่าง

รูปทรง

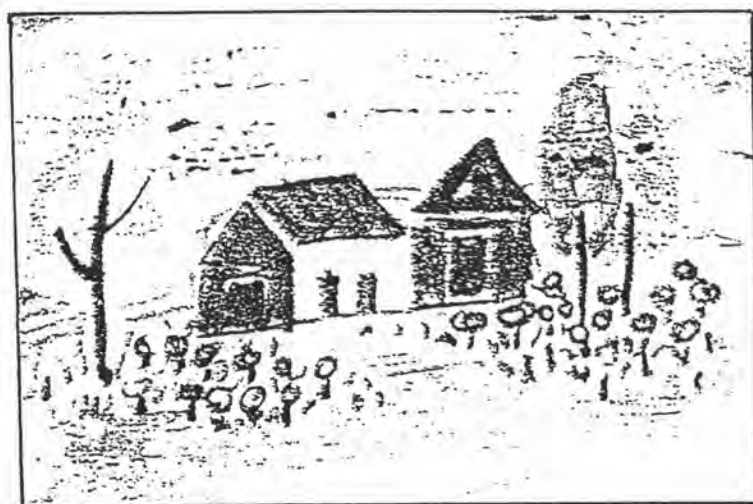
รูปทรง แบ่งออกเป็น 3 ประเภทเช่นเดียวกับรูปร่าง
 ดังนั้นเมื่อเราเขียนรูปทรงจึงอาจเริ่มจากการเขียนเส้นรอบรูปก่อน แล้วจึงเพิ่มเส้นที่แสดง
 ความหนาหรือความลึก ภายหลังก็จะได้รูปทรงของสิ่งทีนำมาเขียนเป็นภาพ 3 มิติ คือ มี
 ความกว้าง ความยาว และความหนาหรือความลึก

2.2.4 การทดลองสีและเทคนิคต่างๆ

การทดลองสี เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับวิธีการเขียนภาพระบายสี
 แบบหนึ่ง ซึ่งเป็นการค้นหาเทคนิคที่แปลกใหม่ในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างผลงานการเขียน
 ภาพระบายสีรูปแบบใหม่ ๆ ในการทำกิจกรรมนี้เราจะต้องศึกษาหาวิธีการทดลองสีเพื่อค้นหาวิธี
 ใหม่ ๆ แปลก ๆ เป็นการเพิ่มประสบการณ์และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์
 ดังจะได้เสนอแนะวิธีการทดลองสีในหลายวิธี ต่อไปนี้

1. การทดลองเขียนภาพด้วยสีเทียนและสีน้ำ โดยการใช้

สีเทียนหรือเทียนไขที่ขี้แล้วนำมาเขียนภาพเป็นลายเส้นหรือเป็นรูปตามต้องการบนกระดาษ แล้วระบายสีน้ำทับอีกครั้งหนึ่งจะเกิดภาพที่แปลกตาขึ้น ซึ่งหากเขียนภาพด้วยสีเทียนเป็นลายเส้น สีน้ำจะติดพื้นกระดาษในบริเวณที่ไม่มีสีเทียน และเพื่อความสวยงามยิ่งขึ้น สีเทียนควรใช้สีอ่อน ๆ หรือจะใช้เทียนไขแทนก็ได้ สีน้ำที่นำมาระบายทับควรเป็นสีเข้มและควรใช้หลาย ๆ สี หากเขียนภาพด้วยสีเทียนเป็นรูปก็ให้ระบายสีเทียนในส่วนที่เป็นรูป และระบายส่วนพื้นด้วยสีน้ำ ภาพที่เกิดขึ้น คือ สีเทียนที่มีลักษณะเป็นไขหรือน้ำมันที่ไม่ละลายน้ำ เมื่อระบายสีเทียนกับสีน้ำร่วมกันในภาพ สีทั้งสองชนิดจะแยกตัวออกจากกัน ทำให้เกิดภาพที่สวยงามอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งได้มีการนำเทคนิคนี้ไปใช้ในการเขียนภาพระบายสีโดยทั่วไปอีกด้วย โดยเขียนภาพระบายสีด้วยสีเทียนในส่วนที่เป็นรูปและรายละเอียดของภาพแล้วระบายพื้นด้วยสีน้ำ ทั้งนี้เนื่องจากผลงานที่ได้มีความสวยงามและยังทำให้ผลงานเสร็จสมบูรณ์ในเวลาอันรวดเร็วขึ้น เพราะสีน้ำใช้เวลาเพียงสั้น ๆ ในการระบายสีพื้นที่ที่กว้าง

การทดลองเขียนภาพด้วยสีเทียนกับสีน้ำ

2. การทดลองเขียนภาพด้วยสีเทียนละลาย เป็นการนำเอาสีเทียนไปละลายให้ละลายแล้วหยดหรือเขียนลงบนกระดาษให้เป็นภาพที่สวยงามตามต้องการ และการทำงานนี้ควรระวังอุบัติเหตุจากไฟ และเทียนที่อาจหยดถูกมืออีกด้วย ซึ่งการทดลองสีด้วยวิธีนี้ควรทำที่ลานซีเมนต์หรือสนามหญ้านอกห้องเรียน เพื่อความปลอดภัยและความสะอาด ทั้งนี้เนื่องจากเทียนและสีอาจหยดเปื้อนแล้วทำความสะอาดยาก

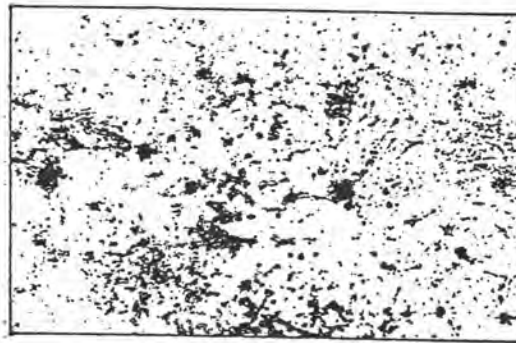
3. การทดลองเขียนภาพด้วยการขีดสี เป็นการนำสีเทียน
 สีต่าง ๆ หลาย ๆ สีมาระบายบนกระดาษให้หนาที่บ จมมองไม่เห็นเนื้อกระดาษ และใช้
 สีดำหรือหมึกดำ หรือสีเข้ม ๆ มาระบายทับให้เต็มทั้งภาพจนมองไม่เห็นสีที่ระบายไว้เดิม
 แล้วนำวัสดุต่าง ๆ เช่น กิ่งไม้เล็ก ๆ ดินสอ หรือไม้บรรทัด ชูต หรือবাদสีดาออกให้เกิด
 เป็นภาพ ซึ่งจะได้ภาพที่มีพื้นเป็นสีดำ และเส้นหรือรูปเป็นสีอื่นต่าง ๆ ที่สวยงามแปลกตา

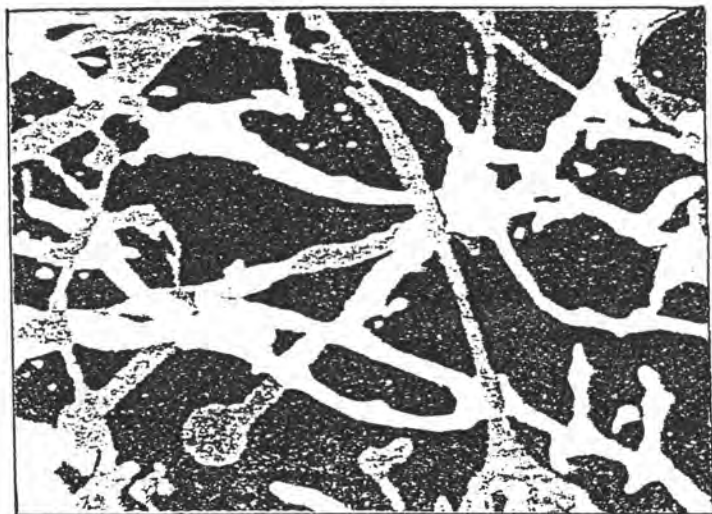
การทดลองขีดสีเทียนเป็นภาพ

4. การทดลองสีด้วยการระบายสีน้ำกับสารส้ม เป็นการนำสีน้ำระบายลงบนกระดาษ และในขณะที่กระดาษยังเปียกชุ่มนำหน้าสารส้มเขียนลากหรือวาดบนกระดาษ สารส้มจะทำปฏิกิริยากับสีน้ำ ทำให้เกิดภาพต่าง ๆ

5. การโรยสี เป็นการทำให้กระดาษเปียกชื้น โดยอาจจะจุ่มน้ำ หรือทาหรือพ่นน้ำให้เป็นละออง และในขณะที่กระดาษกำลังชื้นหมาดๆ อยู่ก็โรยสีด้วยสีที่มีลักษณะเป็นผง เช่น สีผสมขนม ซึ่งเป็นสีที่มีราคาถูก หาซื้อง่าย หรือสีอื่น ๆ เช่น สีย้อมผ้า ครามสีฝุ่น เป็นต้น การโรยสีควรรักษาหลาย ๆ สีและอาจแต่งแต้มให้ภาพมีความสวยงามเพิ่มขึ้นได้ นอกจากนั้นยังอาจใช้เทคนิคผสมรอยน้ำสีเทียนมาเขียนเป็นลายเส้นหรือเป็นภาพ และใช้น้ำลูบกระดาษบริเวณที่ว่างหรือพื้นที่หมาด แล้วโรยสีที่มีลักษณะเป็นผงให้เต็มพื้นที่ว่าง ก็จะได้ภาพที่สวยงาม

นอกจากการทดลองสีด้วยเทคนิคต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีเทคนิควิธีการอื่น ๆ อีก เช่น การสลัดสีด้วยสีผสมน้ำให้เหลว แล้วใช้ฟู่กันหรือพองน้ำจุ่มสีสลัดลงบนกระดาษในทิศทางต่าง ๆ กัน หรือการหยดสี เทสี พรหมสี บ้ายสี บนกระดาษที่เปียกชื้น เป็นต้น ซึ่งเทคนิคต่าง ๆ เหล่านี้นักเรียนอาจคิดค้นขึ้นได้เองด้วยความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยได้รับมาก่อนแล้ว

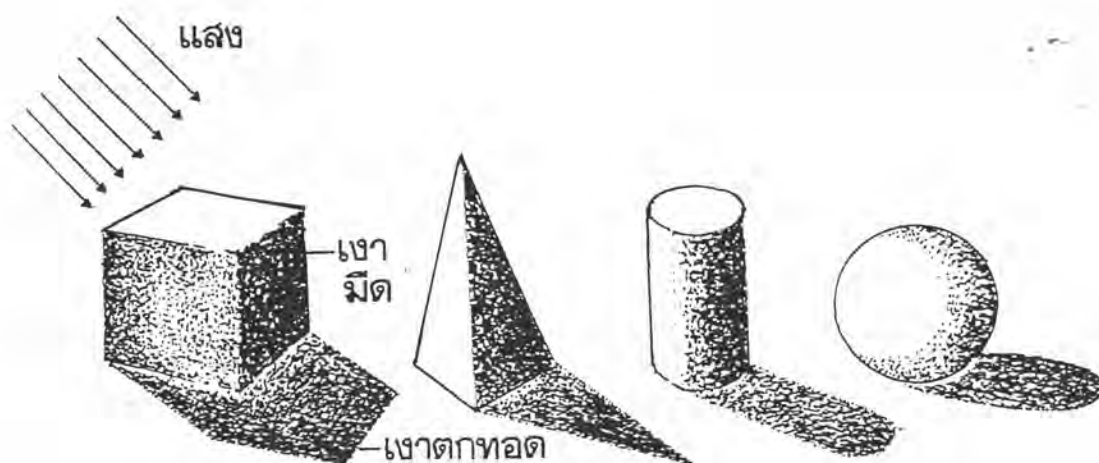

การทดลองเทลี หยดสีเป็นภาพ

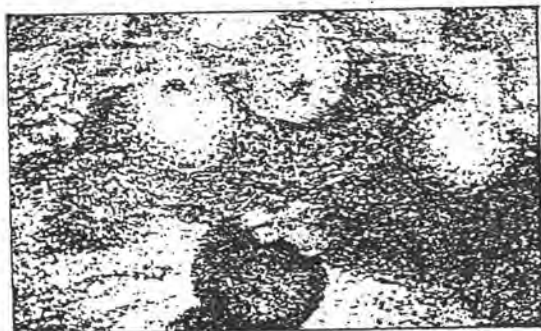
2.2.5 แสง เงา และสี

ในการเขียนภาพระบายสีให้ภาพดูเหมือนจริง ดูเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นหลักของการทำงานศิลปะนั้น แสง เงา และสี จะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การเขียนภาพสิ่งต่างๆ เป็นรูปทรง 3 มิติเหมือนของจริง

แสงและเงา แสงและเงาของวัตถุต่าง ๆ เกิดขึ้นเมื่อวัตถุถูกแสงสว่าง วัตถุด้านที่ถูกแสงจะสว่างและด้านที่ไม่ถูกแสงจะมีมืดเรียกว่า "เงามืดของวัตถุ" และเงาของวัตถุที่ตกลงพื้นเรียกว่า "เงาตกทอด" เงาตกทอดจะมีลักษณะเหมือนรูปร่างของวัตถุนั้น ๆ เช่น วัตถุทรงกลม เงาตกทอดก็จะต้องกลม เป็นต้น การเกิดแสงและเงานี้เงาที่เกิดขึ้นและแสงสว่างจะอยู่ตรงข้ามกันเสมอ

ภาพแสดงแสงและเงา

การเขียนภาพแสดงแสงและเงา

สี สีของวัตถุที่เกิด แสง และเงา ก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือวัตถุด้านที่ถูกแสงสว่างจะมีสีอ่อน และด้านที่ไม่ถูกแสงสว่างหรือ "เงามืดของวัตถุ" จะมีสีกลางจนถึงสีแก่ ส่วน "เงาตกทอด" ของวัตถุจะมีสีแก่มากที่สุด

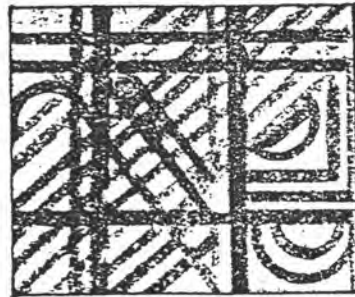
2.2.6 การออกแบบ

การออกแบบ คือ แนวความคิดในการใช้เส้น สี และรูปทรงมา จัดหรือสร้างให้เป็นผลงานที่มีความงามทางศิลปะ ซึ่งอาจเป็นการสร้างสรรค์ภาพเขียน ระบายสี หรือผลงานทางศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการดำรงชีวิตที่ สะดวกสบายของมนุษย์ เช่น การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเครื่องมือเครื่องใช้ หรือการออกแบบของเล่น เป็นต้น

การออกแบบแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

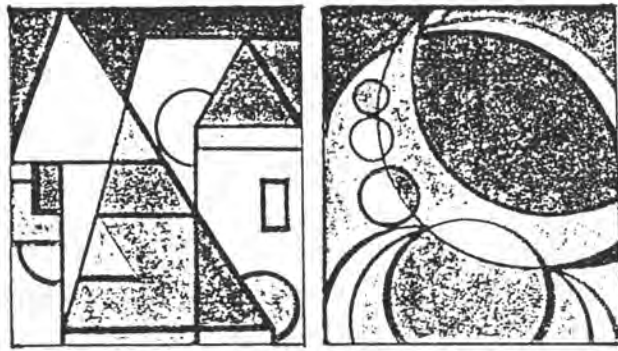
1. การออกแบบผลงาน 2 มิติ เป็นการออกแบบเบื้องต้น โดยการใช้เส้น สี รูปทรง หรือลักษณะพื้นผิวที่มีลักษณะเป็น 2 มิติ คือ มีความกว้างและความยาวมาจัดองค์ประกอบให้สวยงาม ได้แก่

1.1 การออกแบบโดยใช้เส้น เป็นการออกแบบโดยนำเส้นลักษณะต่าง ๆ เช่น เส้นตรง เส้นโค้ง มาจัดประกอบกันให้เป็นภาพที่สวยงาม

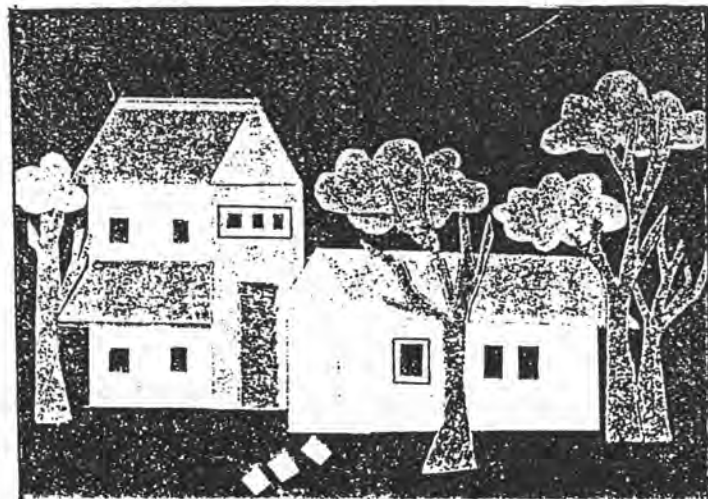
การออกแบบโดยใช้เส้น

1.2 การออกแบบโดยใช้รูปทรง เป็นการออกแบบโดยนำรูปทรงต่าง ๆ ได้แก่ รูปทรงเรขาคณิต เช่น สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม รูปทรงกระบอก เป็นต้น และรูปทรงธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ดอกไม้ เป็นต้น หรือรูปทรงอิสระ มาจัดประกอบกันให้เป็นภาพแล้วระบายสีให้สวยงาม

การออกแบบโดยใช้รูปทรง

- 1.3 การออกแบบสี เป็นการจัดระเบียบการวางสีให้สวยงาม เช่น มีน้ำหนักอ่อนแก่ เป็นต้น หรือเป็นการผสมสีให้แปลกไปจากเดิม แล้วนำมาระบายลงในภาพที่ออกแบบด้วยเส้นหรือรูปทรง

2. การออกแบบผลงาน 3 มิติ เป็นการออกแบบผลงานที่มุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอย และมีความสวยงามทางศิลปะ ผลงานจะมีลักษณะ 3 มิติ คือ ความกว้างความยาว และความลึกหรือความหนา ได้แก่ การออกแบบเครื่องใช้ไม้สอย เครื่องปั้นดินเผา อาคารบ้านเรือน เป็นต้น

สำหรับการออกแบบในระดับชั้นนี้ เป็นการออกแบบผลงาน 2 มิติ โดยการใช้ความคิดสร้างสรรค์มาจัดระเบียบของเส้น รูปทรง และสี ให้เกิดเป็นภาพเขียนระบายสีที่สวยงาม

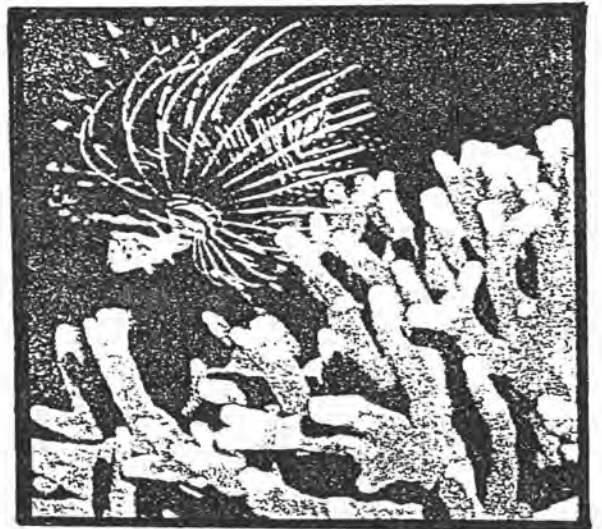
2.2.7 การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ

ธรรมชาติ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีความสัมพันธ์กับชีวิตของมนุษย์ นักเรียนลองสังเกตธรรมชาติแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองจะพบว่า ต้นไม้ ดอกไม้ ดิน หิน แม่น้ำ ท้องฟ้า ภูเขา หรือสัตว์น้อยใหญ่ ส่วนมีความงามทางศิลปะทั้งในด้านรูปทรง ลวดลาย พื้นผิว และสีสันของธรรมชาติ ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไปนี้

1. ความงามของรูปทรงธรรมชาติ เป็นความงามที่อาจประกอบไปด้วยรั้วรอยบุบ ปุ่ม เว้า กลวง ยื่น โปน มีความอิสระไร้ขอบเขตจำกัดที่เรียกว่า "รูปทรงอิสระ"

รูปทรงอิสระ

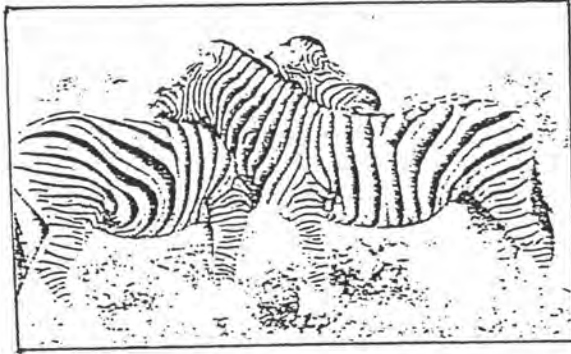

ความงดงามของรูปทรงในธรรมชาติ

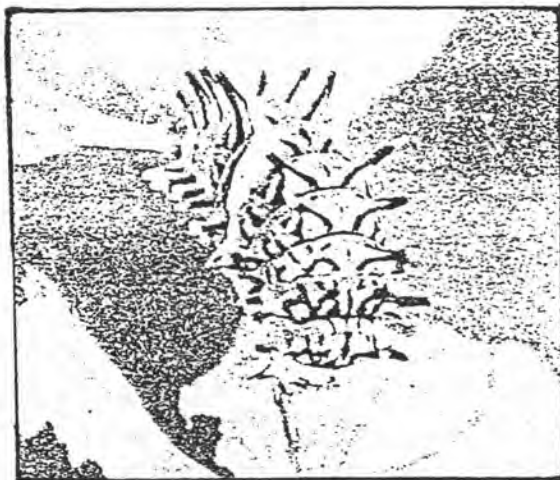
2. ความงามของลวดลายธรรมชาติ เป็นความงามที่มีลักษณะ

เฉพาะของธรรมชาติ เช่น ลวดลายของม้ายาย เปลือกหอย ที่มีลักษณะของ "รูปและพื้นหลัง"

เป็นต้น

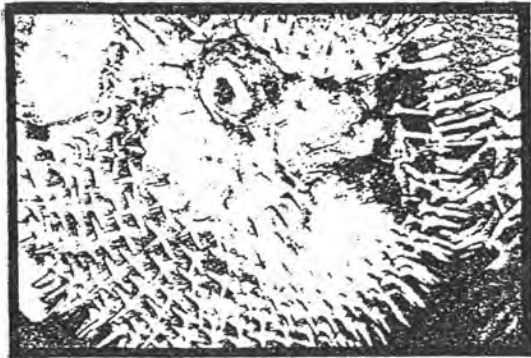

ลวดลายของม้าลาย

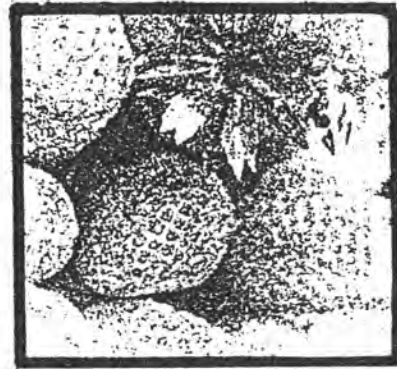

ลวดลายของหนอนดักแด้

3. ความงามของพื้นผิวธรรมชาติ เป็นความงามที่เรา มักจะพบเห็นอยู่โดยทั่วไป ซึ่งพื้นผิวจะให้ความงามและความรู้สึกแตกต่างกันออกไป เช่น ผิวของก้อนหินที่มีความขรุขระมาก จะให้ความรู้สึกแข็งแรงแรง คม และอันตราย หรือผิวของ ผลไม้ เช่น สตรอเบอร์รี่ที่มีความขรุขระปานกลาง ก็ให้ความรู้สึกที่ราบรื่น นุ่มนวลขึ้น ส่วน ผิวเรียบของมะเขือเทศที่เรียบตึง ก็ให้ความรู้สึกที่บอบบาง นวลเนียน เป็นต้น

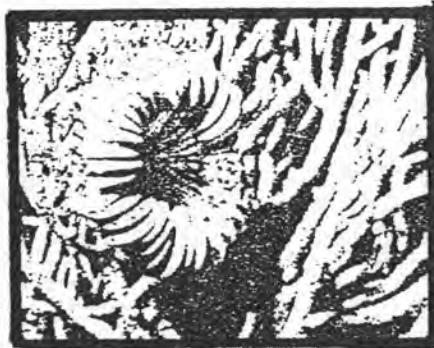
ผิวของปลาปักเป้า

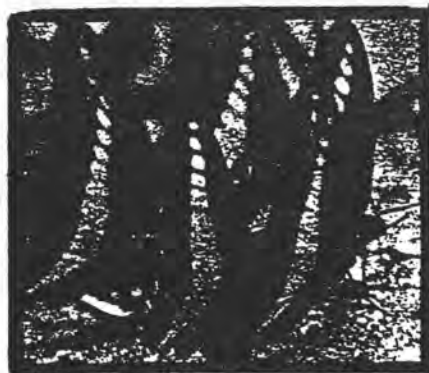
ผิวของผลสตรอเบอร์รี่

4. ความงามของสีสังเคราะห์ชาติ เป็นความงามที่ทำให้

ความรู้สึกทั้งความเร้าร้อน รุนแรง เยือกเย็น นุ่มนวล อ่อนหวานและสดใส เช่น ปะการัง
อ่อนมีสีอ่อนหลายสีที่กลมกลืนกัน หรือสีขาวนวลของก้อนเมฆ ที่ให้ความรู้สึกนุ่มนวล อ่อนไหว
เป็นต้น

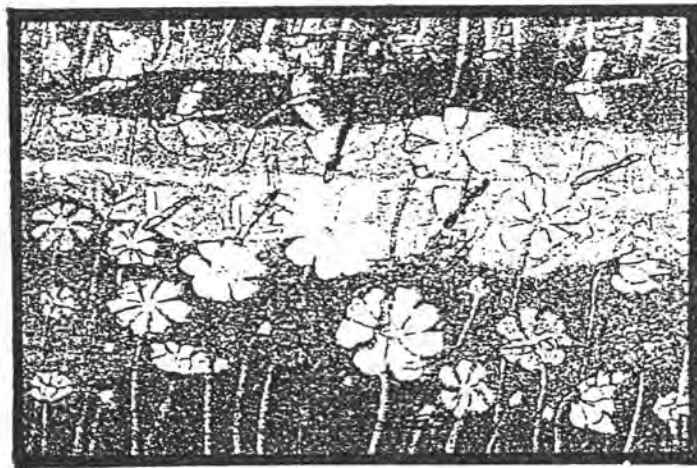

ดอกปะการังมีสีแดงสด

การสังเกตธรรมชาติจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและสามารถ
สัมผัสรับรู้คุณค่าความงามของธรรมชาติ แล้วนำความรู้สึก ความคิดและประสบการณ์ที่ได้รับ
จากการสังเกตธรรมชาติมาสร้างสรรค์ผลงานภาพเขียนระบายสีในรูปแบบธรรมชาติ ให้
สวยงาม

การเขียนภาพรูปแบบธรรมชาติ

ชื่อภาพ ธรรมชาติและดอกไม้ ผู้วาด เด็กหญิงบัวลอย ดอนไพเราะปาน
วันประถมศึกษาปีที่ ๔ อายุ ๑๑ ปี โรงเรียนประถมหนนทรี กรุงเทพมหานคร

2.2.8 การเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น

ศิลปะไทย เป็นศิลปะที่มีความงามแบบประจำชาติอันเป็นเอกลักษณ์
ของไทย ซึ่งการเขียนภาพระบายสีรูปแบบศิลปะไทยในชั้นสูงนั้น เรียกว่า "จิตรกรรมไทย"
และมักปรากฏเป็นภาพ "จิตรกรรมฝาผนัง" ในวัดต่างๆ ของไทย

ภาพจิตรกรรมไทย ทศชาติชาดก

จากวัดใหญ่อินทาราม จังหวัดชลบุรี

ศิลปะท้องถิ่น เป็นศิลปะไทยที่มีลักษณะ เฉพาะของท้องถิ่นต่าง ๆ

ในประเทศไทยที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ไทย

การเขียนภาพพระบายสีรูปแบบศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น จึงเป็น

การเขียนภาพที่มีลักษณะของเอกลักษณ์ไทย และในระดับขั้นนี้ จะเป็นการเขียนภาพที่เกี่ยวกับ

เอกลักษณ์ไทยในขั้นเบื้องต้น โดยแสดงให้เห็นถึงเนื้อหา เรื่องราวที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ไทย

และรูปแบบเฉพาะของศิลปะไทย

การเขียนภาพที่แสดงเนื้อหา เรื่องราว ที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย
 ชาติไทยเป็นชาติที่มีเอกราชมาช้านาน จึงมีสิ่งต่าง ๆ ที่เป็น
 เอกลักษณ์ของไทยหรือสิ่งที่แสดงถึงความเป็นไทยโดยเฉพาะได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี
 วัฒนธรรม ศิลปกรรม ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ต่างๆ ซึ่งมีดังต่อไปนี้

ขนบธรรมเนียมประเพณี

1. ประเพณีทางสังคม เช่น ประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง

เป็นต้น

2. ประเพณีทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การบวชนาค การเวียนเทียน และวันสำคัญของศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย

วัฒนธรรม

1. วัฒนธรรมตามท้องถิ่น เช่น ภาษาพูด การแต่งกาย การทำบุญ เป็นต้น

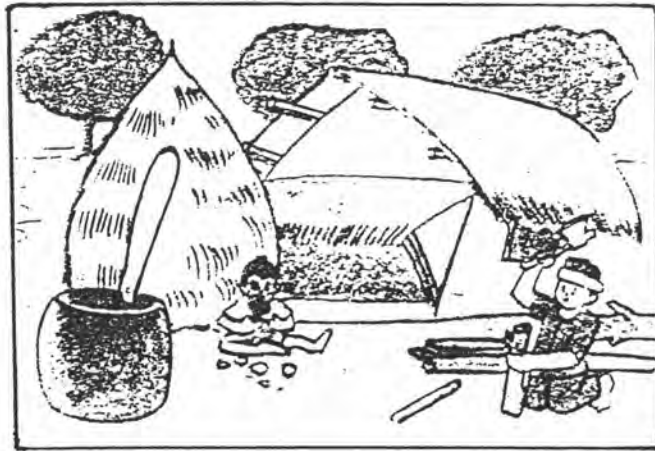

ภาพหญิงไทย

2. การละเล่นของไทย เช่น ฟันดาบ ตะกร้อ มวยไทย หมากเก็บ เป็นต้น

3. ลักษณะการดำเนินชีวิตของแต่ละท้องถิ่น เช่น ลักษณะ

ครอบครัว อาชีพ อาหาร เป็นต้น

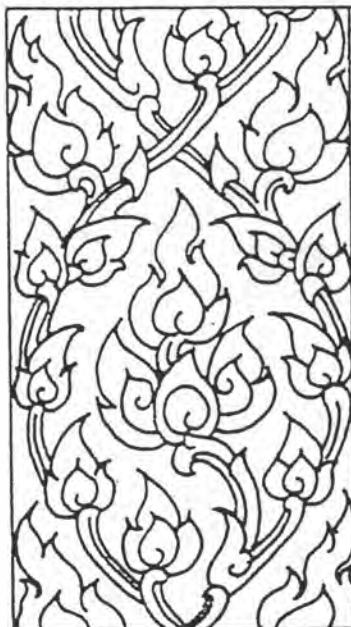

1. สิ่งก่อสร้างต่างๆ เช่น โบสถ์ วิหาร พระราชวัง วัด

และที่อยู่อาศัย

2. การเขียนภาพพระบายสี เช่น ภาพเขียนตามฝาผนังโบสถ์

วิหาร เป็นเรื่องราวต่าง ๆ ของศาสนา หรือวรรณคดีและลวดลายไทย

เครือเดาไบเทศ

3. การปั้นและการแกะสลัก เช่น พระพุทธรูป
4. ดนตรีและนาฏศิลป์ เช่น เครื่องดนตรีไทย ลักษณะดนตรีไทย และการแสดงประจําท้องถิ่นต่างๆ
5. งานประพันธ์ เช่น ลักษณะโคลง กลอน วรรณคดีต่างๆ ได้แก่ รามเกียรติ์ พระอภัยมณี เป็นต้น

การเขียนภาพที่แสดงถึงรูปแบบเฉพาะของศิลปะไทย

รูปแบบของศิลปะไทย เป็นรูปแบบศิลปะที่แตกต่างออกไปจากรูปแบบอื่น ๆ นักเรียนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของศิลปะไทยดังนี้คือ

1. เส้น ลักษณะเส้นที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นเส้นโค้งที่แสดงออกถึงความอ่อนช้อย นุ่มนวล
2. สี ลักษณะสีที่ระบายจะระบายสีเรียบๆ ไม่แสดงแสงเงา
3. การตัดเส้นในภาพ มักใช้สีน้ำตาลหรือสีดำ ตัดเส้นอย่างประณีต งดงาม

ดังนั้นการเขียนภาพรูปแบบศิลปะไทย ศิลปะท้องถิ่น จึงเป็นการเขียนภาพที่แสดงเนื้อหาเรื่องราวที่มีความเป็นไทย ทั้งในลักษณะประจําชาติและลักษณะท้องถิ่น เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ศิลปกรรม ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ด้วยรูปแบบเฉพาะของศิลปะไทยในด้านของการใช้เส้นและสี

2.2.9 การเขียนภาพรูปแบบสากล

ศิลปะสากล เป็นศิลปะที่มีพื้นฐานมาจากศิลปะตะวันตก และมีวิวัฒนาการมาหลายยุคหลายสมัย มีอิทธิพลแพร่หลายไปยังชาติต่างๆ ทั่วโลก จนปัจจุบันชาติต่าง ๆ ได้สร้างศิลปะเป็นแบบสากลโดยทั่วไป ศิลปะสากลจึงเป็นศิลปะที่มีการผสมผสานแนวความคิด ตลอดจนรูปแบบต่าง ๆ ไว้อย่างกว้างขวางและเป็นอิสระ มีความแตกต่าง

จากศิลปะประจำชาติ เช่น ศิลปะไทย ศิลปะอินเดีย หรือศิลปะของชนชาติอื่น ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างชัดเจน

รูปแบบของศิลปะสากล แบ่งออกได้ตามลักษณะของผลงานเป็น

3 รูปแบบคือ

1. รูปแบบรูปธรรม เป็นผลงานศิลปะสากลที่แสดงลักษณะของรูปร่างหรือรูปภาพ และเรื่องราวเป็นแบบเหมือนจริง โดยผู้เขียนอาจถ่ายทอดความรู้สึกของตนลงไปบนผลงานด้วย เพื่อให้เกิดคุณค่าทางศิลปะที่มีความใกล้เคียงธรรมชาติ ด้วยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการสร้างผลงาน

ภาพศิลปะสากลรูปแบบรูปธรรม

2. รูปแบบกึ่งนามธรรม เป็นผลงานศิลปะสากลที่แสดงลักษณะของภาพจากธรรมชาติที่ผ่านการลด ตัดทอนรายละเอียด หรือบางส่วนที่ไม่ต้องการออก จึงเป็นงานศิลปะสากลอีกรูปแบบหนึ่ง

ภาพศิลปะสาครูปกิ่งนามธรรม

3. รูปแบบนามธรรม เป็นผลงานศิลปะสาครูปที่แสดงลักษณะของภาพ รูปทรง รูปร่าง ที่แตกต่างจากของจริง โดยผู้เขียนจะสร้างผลงานขึ้นด้วยอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ำให้เกิดลีลาการเคลื่อนไหวของเส้น สี รูปร่าง รูปทรง ตามจินตนาการของผู้เขียน ศิลปะรูปแบบนี้เรียกว่า "ศิลปะแบบนามธรรม"

ภาพศิลปะสาครูปแบบนามธรรม

การเขียนภาพรูปแบบศิลปะสากลในระดับชั้นนี้ เป็นการเขียนภาพด้วยการนำเส้น สี รูปร่าง รูปทรง ในลักษณะต่าง ๆ มาจัดประกอบกันด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่เคยได้มีประสบการณ์และความรู้มาในขั้นต้น ให้เป็นภาพศิลปะสากลในรูปแบบต่าง ๆ

2.2.10 การเขียนภาพจากประสบการณ์และจินตนาการเป็นศิลปะรูปแบบต่าง ๆ

ประสบการณ์ เป็นผลมาจากการที่นักเรียนได้รับรู้และสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งประสบการณ์แบ่งออกได้ตามลักษณะของการรับรู้เป็น 2 ประเภท คือ

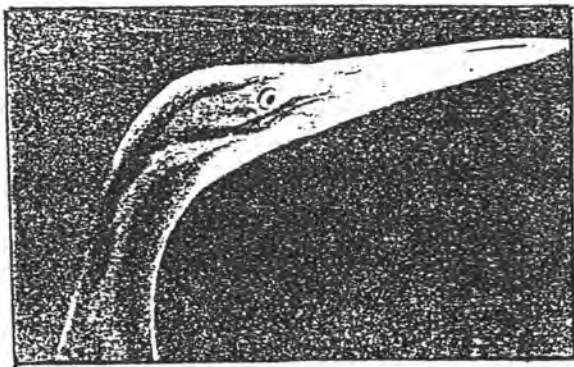
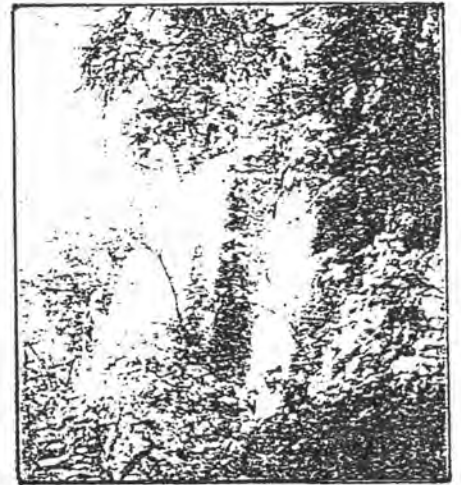
1. ประสบการณ์ทางตรง เป็นประสบการณ์ที่เกิดจากการสัมผัสโดยตรงทางกาย ตา หู จมูก หรือทางปาก เช่น นักเรียนได้สัมผัสความอบอุ่น ความนุ่มนวลจากอ้อมกอดของแม่ หรือได้เห็นน้ำตกลีลาขบขันที่ตกลงมาจากหน้าผาสูง แล้วกระทบระยิบระยับเบื้องล่างดังขู่ ๆ ทำให้เกิดความประทับใจ รักและหวงแหนธรรมชาติ เป็นต้น

2. ประสบการณ์ทางอ้อม เป็นประสบการณ์ที่ไม่ได้เกิดจากการสัมผัสโดยตรง แต่เป็นการได้ยินได้ฟังได้อ่านจากเรื่องเล่าหรือสื่ออื่น ๆ ได้แก่ หนังสือ วิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ เช่น การที่นักเรียนได้ฟังเรื่องเล่าจากผู้อื่นว่า กรุงเทพฯ เป็นเมืองที่มีผู้คนมากมาย มีการจราจรคับคั่ง และมีอากาศเสียเป็นพิษ เป็นต้น

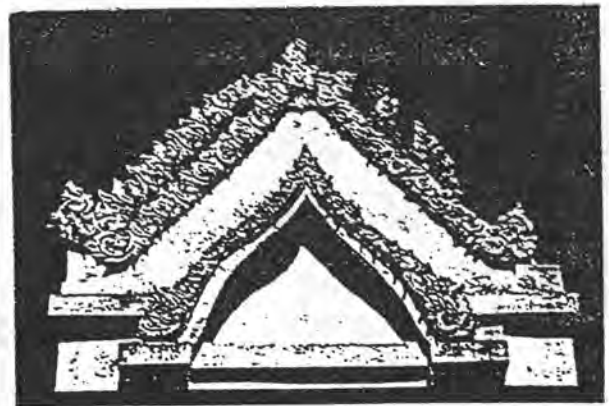
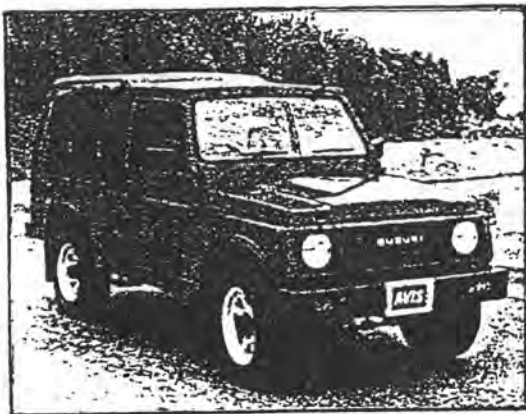
สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดประสบการณ์ ความรู้ และเป็นสิ่งบันทึกลงในการเขียนรูปมีดังนี้คือ

1. สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยมนุษย์ไม่ได้เป็นผู้สร้าง ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เช่น ต้นไม้ ฟ้า ภูเขา ทราย ก้อนหิน เมฆ และน้ำ เป็นต้น ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของ

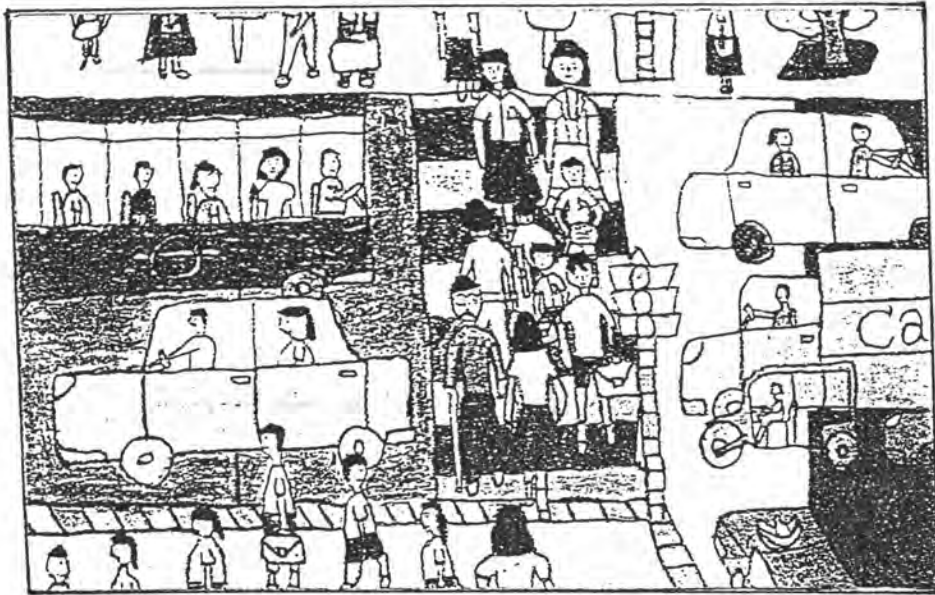
สิ่งมีชีวิตทุกชนิด จึงควรอนุรักษ์ธรรมชาติให้มีความสุขมากที่สุด เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีและ
รักษาแหล่งความรู้ทางธรรมชาติ

2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจาก
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของมนุษย์ ทั้งที่เป็นวัตถุ เช่น เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เป็นต้น และ
ไม่เป็นวัตถุ เช่น กฎระเบียบ วัฒนธรรมประเพณี และชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม

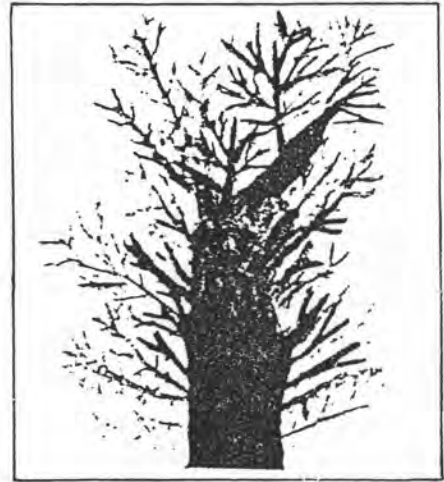
การเขียนภาพจากประสบการณ์ จึงเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ และความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับรู้และสัมผัสทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม จากสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็น ธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นให้เป็นภาพเขียนระบายสีรูปแบบต่าง ๆ

จินตนาการ เป็นความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ที่เป็นผลมาจากการ รับรู้และสัมผัสสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว เกิดเป็นประสบการณ์แล้วจึงตัดแปลง เพิ่มเติม ตัดทอนและผสมผสานประสบการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าว เกิดเป็นความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ

การเขียนภาพจากจินตนาการ จึงเป็นการสร้างผลงานศิลปะรูปแบบหนึ่ง โดยผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการได้อย่างอิสระเสรีมากกว่าการเขียนภาพจากประสบการณ์ ซึ่งการเขียนภาพจากจินตนาการอาจมีทั้งภาพที่เป็นจริงตามประสบการณ์ที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อม หรือเป็นภาพที่ไม่เป็นความจริงตามประสบการณ์ที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อม ดังนั้นผู้ที่เขียนภาพจากจินตนาการได้ดีต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ กว้างขวาง

การเขียนภาพจากประสบการณ์และจินตนาการ จึงเป็นการเขียนภาพโดยการถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการออกมาเป็นภาพเขียนระบายสีในรูปแบบต่างๆ

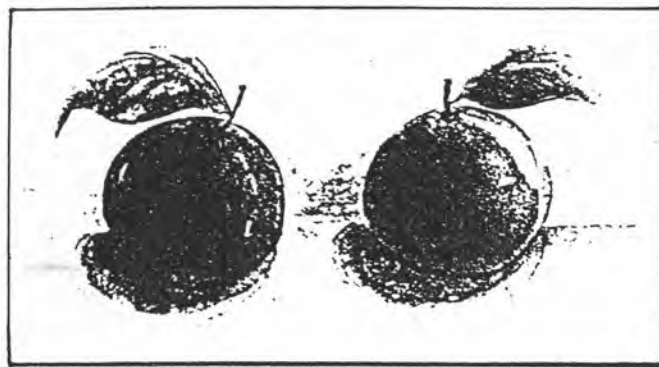
3. ความรู้พื้นฐานทางศิลปะด้านอื่นๆ ที่ควรรู้

3.1 หลักการจัดภาพในการเขียนภาพระบายสี

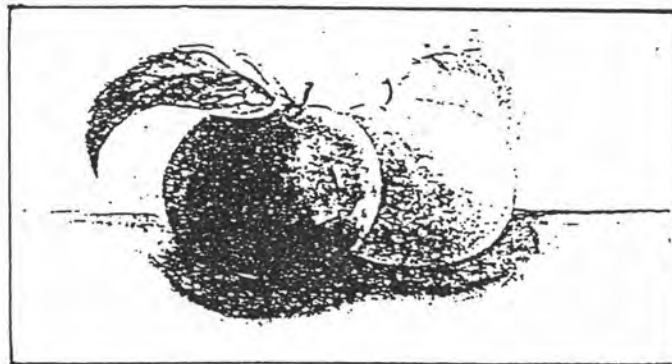
ในการเขียนภาพระบายสีรูปแบบต่าง ๆ นักเรียนควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

ก. ขนาดของรูปภาพต่าง ๆ ในภาพ ในกรณีที่เขียนภาพเป็นเรื่องราว

เช่น คน สัตว์ หรือสิ่งของ ควรมีขนาดใหญ่ที่เหมาะสมกับหน้ากระดาษ

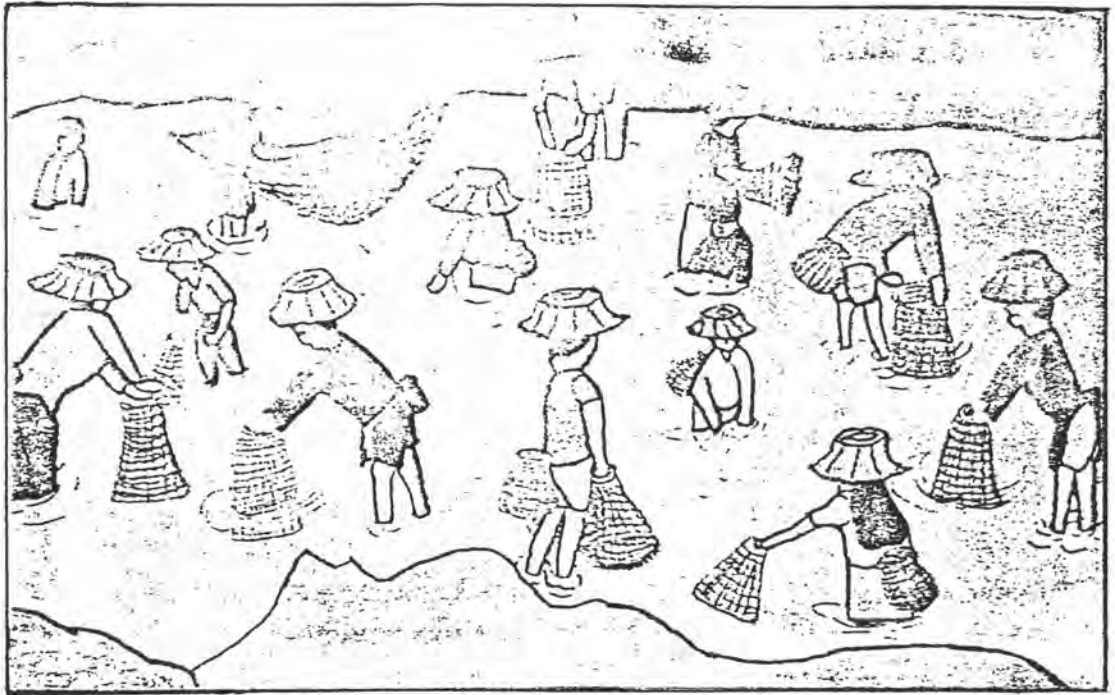
การจัดภาพไม่มีความสัมพันธ์

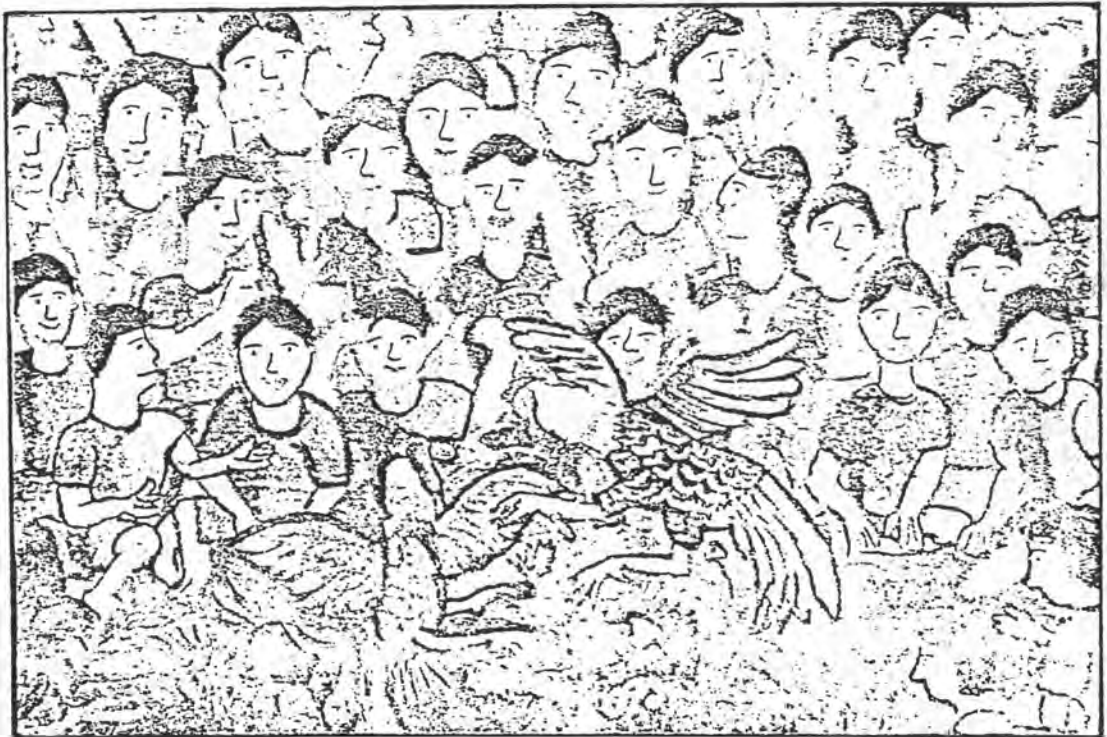
การจัดภาพมีความสัมพันธ์กัน

ข. จุดเด่นหรือจุดสนใจของเนื้อหาเรื่องราวในภาพ ที่ควรกำหนดให้มีขึ้น

ในภาพและจัดวางให้อยู่ประมาณกึ่งกลางของภาพ

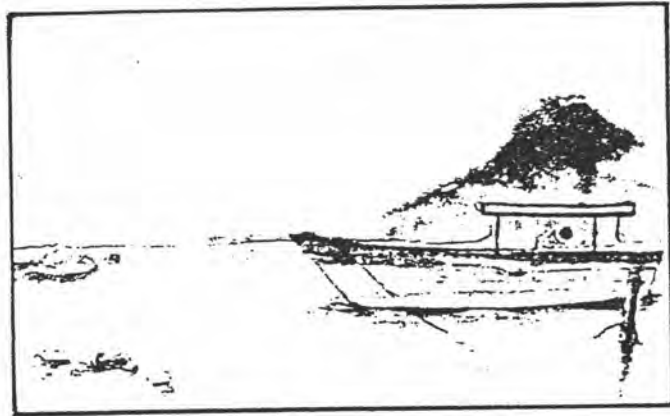

ภาพไม่มีจุดเด่น

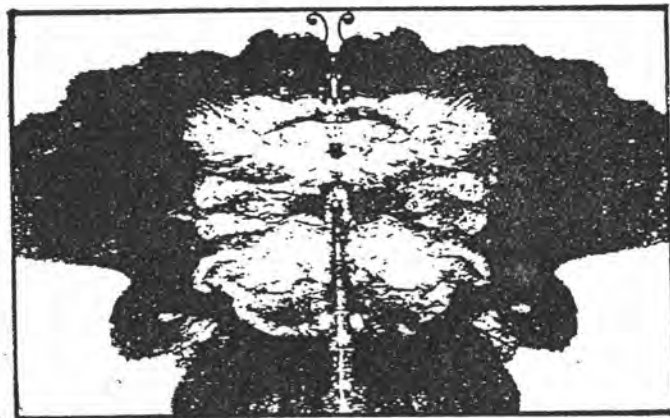

ภาพแสดงจุดสนใจ หรือจุดเด่น

ค. สมดุลของภาพ เป็นความสมดุลของด้านซ้ายและขวาของภาพ ซึ่งควรจัดวางรูปภาพของสิ่งต่างๆ ในภาพ และการเขียนภาพที่มีขนาดใหญ่เต็มหน้ากระดาษให้มีความสมดุล

การจัดภาพที่ไม่สมดุล

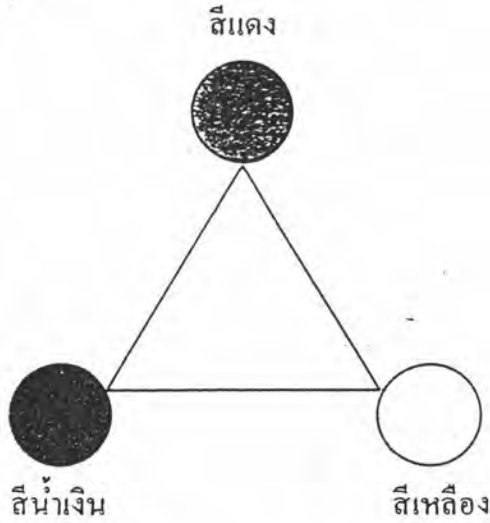

ภาพแสดงความสมดุลด้านซ้ายและขวาเท่ากัน

3.2 ทฤษฎีสี

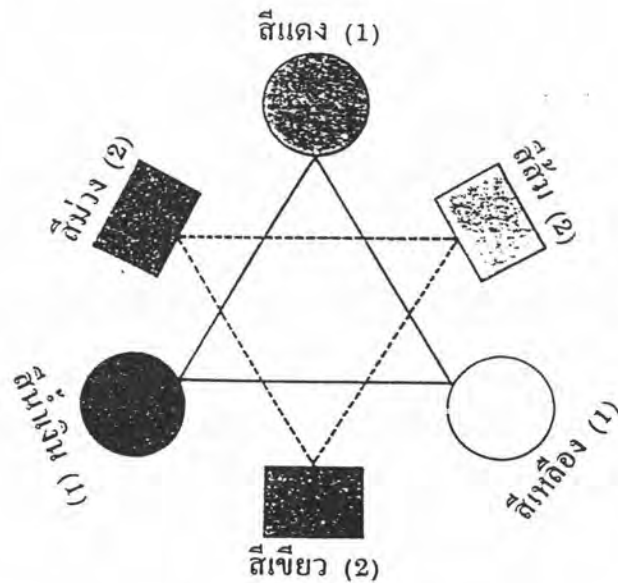
ในการระบายสีภาพ เราต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีสีในเบื้องต้น เนื่องจากเราต้องนำสีมาใช้ในการระบายสีมากมายหลายสี เพื่อให้ภาพเกิดความสวยงาม เช่น สีน้ำเงิน สีเหลือง สีม่วง สีฟ้า สีเขียวอ่อน เป็นต้น สีต่างๆ เหล่านี้บางสีเกิดขึ้นจากการผสมสี 2 สี เช่น สีเขียวเกิดจากสีเหลืองผสมกับสีน้ำเงิน เป็นต้น และสีบางสีจัดเป็นแม่สีที่ไม่สามารถผสมขึ้นมาได้ ดังนั้นทฤษฎีสีจะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสีที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน การเขียนภาพระบายสี ซึ่งจะได้อีกต่อไป

แม่สีหรือสีขั้นที่ 1 คือ สีที่ไม่สามารถนำสีต่าง ๆ มาผสมให้เกิดสีเหล่านี้ขึ้นมาได้ และแม่สีจะสามารถนำมาผสมกันเกิดเป็นสีต่าง ๆ ได้หลายสี แม่สีเหล่านี้ได้แก่ สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน

สีที่เกิดจากการผสมสีของแม่สีหรือสีขั้นที่ 2 คือ สีที่เกิดจากการผสมสีของแม่สี 2 สีด้วยปริมาณสีเท่า ๆ กัน ซึ่งจะเกิดเป็นสีต่าง ๆ ดังนี้

- สีน้ำเงินผสมสีเหลือง เป็นสีเขียว
- สีแดงผสมสีน้ำเงิน เป็นสีม่วง
- สีเหลืองผสมสีแดง เป็นสีส้ม

ดังนั้นในการระบายสีด้วยสีรูปสเตอร์หรือสีน้ำ เราจึงสามารถนำความรู้นี้ไปใช้ในการผสมสีให้เกิดสีใหม่ได้ และหากต้องการให้สีที่ผสมมีน้ำหนักของสีใดเพิ่มขึ้นก็ให้เพิ่มสีนั้นลงไป เช่น ต้องการสีเขียว น้ำเงินก็ให้ปริมาณสีน้ำเงินมากกว่าสีเหลือง เป็นต้น

สีคู่กันหรือสีตรงข้าม คือ สี 2 สีที่เมื่อนำมาอยู่ใกล้กัน สีจะตัดกันดังนี้ คือ

สีน้ำเงิน คู่กับ สีส้ม

สีเขียว คู่กับ สีแดง

สีเหลือง คู่กับ สีม่วง

จากความรู้ในข้อนี้ ทำให้เราสามารถเลือกใช้สีมาระบายลงบนภาพให้เหมาะสมและสวยงามมากขึ้น นอกจากนั้นในการผสมสี หากต้องการให้สีใดสีหนึ่งของคู่สีเดียวกันมีน้ำหนัก เข้มขึ้น ก็ให้นำคู่สีหรือสีตรงข้ามมาผสม

สีที่เกิดจากการผสมสีของสีชั้นที่ 1 และสีชั้นที่ 2 หรือสีชั้นที่ 3 คือ สีที่เกิดจากการเอาสีชั้นที่ 1 และสีชั้นที่ 2 มาผสมกัน ในปริมาณสีเท่า ๆ กัน จะเกิดเป็นสีชั้นที่ 3 คือ

สีแดง ผสมกับ สีส้ม จะเป็นสีแดงส้ม

สีเหลือง ผสมกับ สีส้ม จะเป็นสีเหลืองส้ม

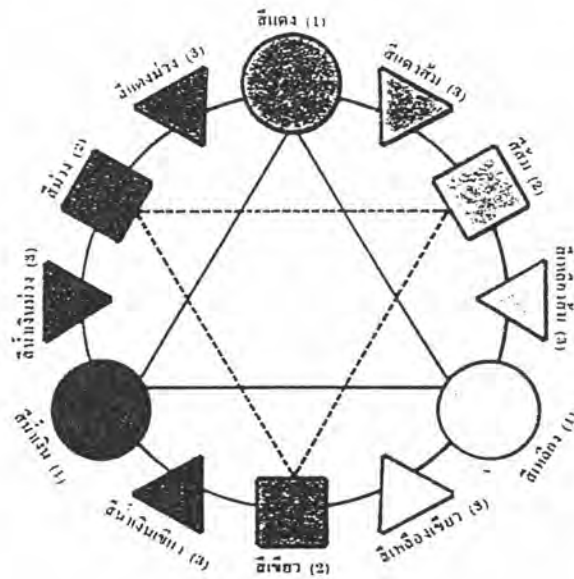
สีเหลือง ผสมกับ สีเขียว จะเป็นสีเหลืองเขียว

สีน้ำเงิน ผสมกับ สีเขียว จะเป็นสีน้ำเงินเขียว

สีน้ำเงิน ผสมกับ สีม่วง จะเป็นสีน้ำเงินม่วง

สีแดง ผสมกับ สีม่วง จะเป็นสีแดงม่วง

สีทั้งหมดที่กล่าวนี้เราเรียกว่า "วงจรสีตามธรรมชาติ"

วงจรสี่ธรรมชาติ

3.3 การวิจารณ์ผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสี

ในการเรียนวิชาศิลปะศึกษาหน่วยการเรียนรู้เขียนภาพระบายสี นอกจากนักเรียนจะต้องฝึกปฏิบัติการเขียนภาพระบายสีแล้ว นักเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลงานศิลปะและการฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกจิตใจให้เป็นนักประชาธิปไตย รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดที่กว้างไกลลึกซึ้ง รู้จักคิดและอธิบายความรู้สึกจากการรับรู้ในความงามทางศิลปะ ความประณีตและชื่นชมผู้มีผลงานดีเด่น รู้จักยอมรับคำติชมปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีของตนเองและผู้อื่นได้

การวิจารณ์ โดยทั่วไปหมายถึง การแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ของผู้วิจารณ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงผลงานนั้นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วยความบริสุทธิ์ใจ

การวิจารณ์ผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสี หมายถึง แสดงความคิดเห็นต่อผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสีที่ได้มาจากการฝึกปฏิบัติการเขียนภาพระบายสีในกิจกรรม

ต่าง ๆ ตลอดจนผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสีอื่น ๆ อย่างผู้มีความรู้ เพื่อเสนอแนะการปรับปรุงอย่างบริสุทธิ์ใจ

ลักษณะของการวิจารณ์ผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสี แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การวิจารณ์ตามความรู้สึกของผู้วิจารณ์ เป็นการคิดและอธิบายความรู้สึกจากการรับรู้ในความงาม ความประณีตของภาพเขียนระบายสี ตามประสบการณ์ความคิด และความรู้สึกว่ามีความประทับใจ หรือซาบซึ้งอย่างไร

2. การวิจารณ์ตามหลักการเขียนภาพระบายสี เป็นการวิจารณ์โดยการใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเขียนภาพระบายสี ในด้านของเนื้อหา เรื่องราว หลักการและวิธีการในการสร้างผลงาน และการเขียนภาพระบายสีในรูปแบบต่าง ๆ

ในการวิจารณ์ผลงานศิลปะภาพเขียนระบายสี ผู้วิจารณ์ต้องมีคุณสมบัติที่ดีของผู้วิจารณ์ เช่น มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสีเป็นอย่างดี สนใจศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ มีจิตใจชื่นชมในความงามของศิลปะอย่างแท้จริง มีใจกว้าง และวางตัวเป็นกลาง รู้จักประนีประนอม รวมทั้งมีความสามารถในการสื่อความหมายและการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาให้ผู้อื่นได้เข้าใจอีกด้วย

3.4 การนำวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสีไปสัมพันธ์กับกลุ่มวิชาต่าง ๆ

การนำวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสีไปสัมพันธ์กับกลุ่มวิชาต่าง ๆ เป็นการนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนภาพระบายสี และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี รวมทั้งผลงานภาพเขียนระบายสีไปใช้ในการเรียนกลุ่มวิชาต่าง ๆ หรือตามโอกาสต่าง ๆ ที่เหมาะสมได้ เช่น การเขียนภาพประกอบคำกลอนในวิชาภาษาไทย การเขียนแผนที่ในวิชาสังคมศึกษา การเขียนภาพส่วนประกอบต่าง ๆ ของพืชในวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

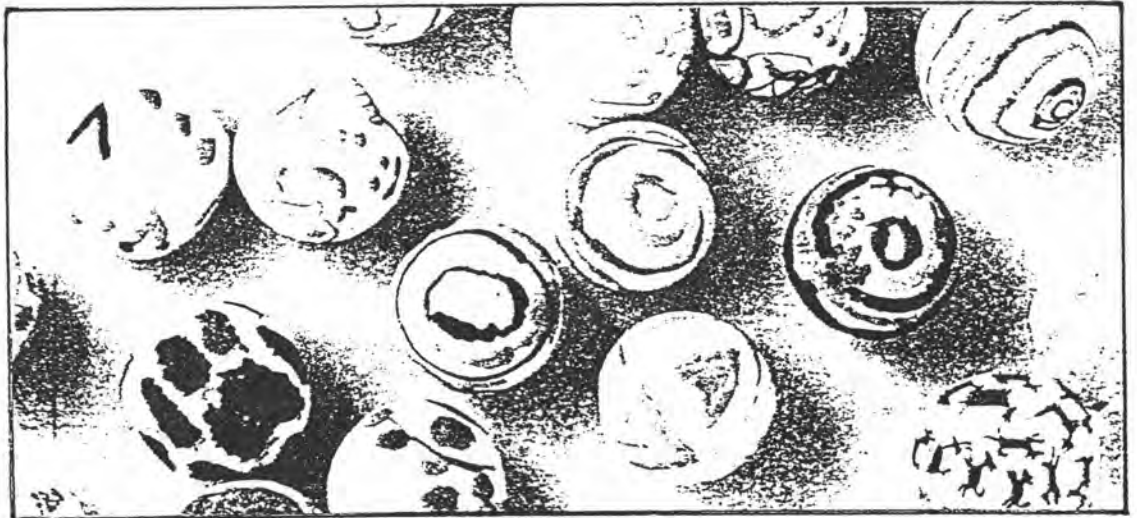
การเขียนภาพโบราณวัตถุ

ในวิชาสังคมศึกษา

การเขียนภาพการฟ้อนรำ

ในวิชานาฏศิลป์

การเขียนภาพลงบนวัตถุทรงกลมในวิชางานประดิษฐ์

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสมาใจ สิริชัย เกิดวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2506 ที่อำเภอเมือง
จังหวัดตรัง สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต สาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2526 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2531 ปัจจุบันรับราชการที่
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย